

Icaeya

Tamezriwt n Icaeya n Yahuda d Urcalim

1¹Tamezriwt n Icaeya, mmis n Amuṣ, tenni iżra x Yahuda d Urcalim, deg wussan n Euzziya, Yutam, Aḥaz d Ḥazaqiya, ijeḡiden n Yahuda.

²“Sřem, *a* ijenwan, uca sseyd, *a* tammurt, minzi SIDI issawař ‘Nec̄c sseymeḡ iḥenjiren u ssemyareḡ ten, *maca* nitni ḡewwḡen xafi. ³Amwa issen bab nnes d usnu řmedwed n sidi nnes, Israyil *maca* war issin, řgens inu war dayes řefhamet.’”

⁴“Axeyyeb i řgens ixđan, řgens *x iġa* ddqeř n řmučsiyyet, zzaricet n ieffanen, tarwa n usnexřie. Nitni jjin SIDI, sseḡqaren Amqeddas n Israyil, arrin as-dd s weerur. ⁵Mayemmi tettexsem ad tettwawtem ead, *umi* kenniw teqqimem tettḡewwawem. Azeġif marra issḡuss, uř marra yuheř. ⁶Zi třecca n uđar ař azeġif war dayes tettifed min iřebḡen! Myř iyezzimen, tteebayar d tḡeyyehin d ttri, war ten ssirden, war ten zeyyaren, war ten ssaređben s zect. ⁷Tammurt nwem texřa, tinnedam nwem sscemđen tent s tmesi, tammurt nwem řřarden tt ibarraniyyen ztat i tiťtawin nwem, aqa-tt d řxirbet am tt sseḡqeřben ibarraniyyen. ⁸Yeġis řihyun teqqim ḡar đeffar am ict n teiccut di teḡwict n tzayart, am texxant *n ueessas* deg weḡwic n řexyar, am tendint ittwaḡeřřaren. ⁹Mři SIDI n řeeskarat war i d aneḡ iġi drus min iqqimen, iři nedweř amecnaw Sadum, iři nega am Eamurra.”

¹⁰“Sřem i wawař n SIDI, *a* řḡukkam n Sadum! Wcem amezzuḡ i Ccariea n AREBBI, *a* řgens n Eamurra! ¹¹‘Min i ḡa ggeḡ s tyarři nwem?’, iqqar SIDI. ‘Nec̄c jjiwneḡ zi tyarřa n wecmađ n icarriyyen d tadunt n imwan. Idammen n iejmiyyen d yezmaren d iḡayđen war d ayi tteġi ben. ¹²Xmi dd-tettasem ḡima ad tbanem ztat i wudem inu, wi kenniw iearđen i uya, maḡend ad ttefsem x řemraḡat inu? ¹³War i d ayi dd-tawyem ead tawhibt i iġan n řbaťeř. Řebxur ḡari d nnei. Ussan n iyuren n jdid d ussan n ssebt d uřayi i tmesmunin iqeddsen war zemmareḡ ad ḡemřeḡ *marra* aya, aqa-t d řmučsiyyet, ead uřa d amuni ifarzen. ¹⁴Řeemar inu icarreh ussan n yuyur n jdid nwem d řeyud nwem ittwaggen. Aqa-ten dewřen ayi d řeḡmeř, Nec̄c uḡřeḡ arebbuḡ ten.

¹⁵Xmi kenniw tsarřhem ifassen nwem, ttřeḡḡeḡeḡ i tiťtawin inu zzaywem. Ead mařa kenniw tarnim di tzaġit, Nec̄c war tt tteřiř, maḡar ifassen nwem eemmaren s idammen. ¹⁶Sirdem, sizdegem ixef nwem, ssiggejem tueeffna n tmeġga nwem zi ztat i tiťtawin inu. Sbeddem zi řyar i tetteggen. ¹⁷Řemdem ad teggem min iřebḡen, arzum x řḡeġq, wcem afus i wenni iḡsaren, ggem tasyart i uyujif, wtem x tajač.”

¹⁸“ ‘Asettii-dd u ejj aneḡ ad nettemḡakem ak-d wayawal’, iqqar SIDI. ‘Waxxa ddnub nnek d izegḡwawen am uzegḡwaw iḡedqen, ad dewřen d icemřaren am wedfeř, waxxa d izegḡwawen am

1:2 Aewd. 32:1

1:4 Izhd. 78:8; Ica. 57:3

1:5 2 Im. 28:22; Irm. 2:30

1:7 Aewd. 28:51,52; Ica. 5:5

1:9 Amz. 19:24; Ica. 17:6; 24:6; 30:17; Rum. 9:29

1:11 Izhd. 50:8,9; Awřn. 15:8; 21:27; Ica. 66:3; Irm. 6:20; Eam. 5:22

1:15 Awřn. 1:28

1:16 Izhd. 34:15; 37:27; Eam. 5:15; Rum. 12:9

uzegg^way yuğğen, ad dewřen d icemřařen am tduft. ¹⁹Mařa kenniw tæewwřem uca ad tesřem, *xenni* ad teccem min iřebħen n temmurt, ²⁰maca mařa kenniw tugim uca ad tyewwřem, ad kenniw yecc ssif, mařar aqemmun n SIDI aqa issiweř! ”

²¹“Mammec tedweř tendint tařdiqt d taqehbeç!

Nettat tuřa teccur s řħeqq,
tasegda tuřa tettnusa dayes,
maca řexxu iqettařen.

²²Nnuqart nnem tedweř d kuffu,
binu nnem řşuren t ak-d waman.

²³Řħukkam nnem tyewwřen,
aqa ggin ixewwanen d imeddukkarř *nşen*,
marra ttexsen tirzifin uca arezzun x arrecwet.
Nitni war ttiřen i uyujjř tasřart nnes,
ddeewet n tijař war ten tettikkwiđ.”

²⁴“S uyenni iqqar Sidi, SIDI n řeskarat, Amzemmar n Israyil ‘Uçt! Necc ad ssfewwřey ixef inu s iyrimen inu, Necc ad xeřfey ixef inu zi řeedyan inu. ²⁵Necc ad ksiř afus inu xawem u Necc ad kenniw ssfeřey ak-d llixiyya uca marra řexfif nnem ad t ssigg^wijey. ²⁶Necc ad am wceř eawed řquđat nnem am řar umezwaru, d ayt n ccwar nnem am řar umezwaru. Awarni aya ad am řayan ‘tandint n tsegda’ d ‘tendint tařdiqt’.

²⁷řihyun ad tettwassenjem s řħeqq d yenni řares ittdakkwařen s tsegda, ²⁸*maca* imřewwřen d imednab ad ttwarřen jmie uca inni i řa iřeyyden x SIDI, ad ttwaqđan. ²⁹Nitni ad ttwasfeđħen zi ssibbet n tcejjura n yigg nni di temmezrem uca kenniw ad tessedħam zi ssibbet n iħwicen nni tixđarem kenniw. ³⁰Mařar kenniw ad tiřim am tcejjart n yigg i zi afar nnes iřaw, u am weħwic i war řar ğin waman. ³¹Ad idweř wenni ijehden d ijj n ufirũ n tiffest u řxedmet nnes d ict n tfeřujt, ad arřen s tnayen idsen munen uca war din iđi uřa d ijj wi i řa issxesyen.’ ”

2¹ Awař nni izra Icaeyya, mmis n Amuř, x Yahuda d Urcalim.

²“Yar uneggar n wussan ad yiři wedrar n Taddart n SIDI ibedd imten x *wedrar* ameqqran qaç n idurar. Netta ad iædu marra tiwririn uca ad řares dd-azzřen marra řegnus. ³Ařas n řegnus ad řřfen abrid *dinni*, ad inin ‘Asem-dd, ejj aney ad nğaeed řar wedrar n SIDI, řar taddart n AREBBI n Yaçqub, ħima Netta ad aney iseřmed ibriden nnes u neccin ad nuyur di tebridin nnes!’, mařar zi řihyun ad dd-teffey Ccariea u awař n SIDI zi Urcalim. ⁴Netta ad iħkem jar ccueub u ad iħakem x wařas n řegnus. Nitni ad ggen řesyuf nşen d dduzan u fritcat nşen d řemwas i wezbar. War issgæe ad *ijj n řgens ead* ssif x *ijj n řgens nneyini* u war darriben ead i umenyi. ⁵A taddart n Yaçqub, araħ-dd ejj aney ad nuyur di tfawt n SIDI.”

1:18 Izhd. 51:9

1:22 Ĥiz..22:18,19; Ĥuc.4:18

1:23 Irm. 5:28; Zak. 7:10

1:25 Irm. 6:29; Mal. 3:3

1:28 Ayub 31:3; Izhd. 1:6; 5:6; 73:27; 92:10; 104:35

2:2 Mixa 4:1

2:3 Izhd. 110:2

2:4 Yuw. 4:10

Ass n SIDI

⁶“Maɣar Cek tendaređ řgens nnek, taddart n Yaɛqub, minzi nitni ccuren s uqarri zi *temmura* n ccarq uca ttceyřen ixef nsen s tbezgiwt am *řgens n* Ifilištiniyyen, uca mmeahaden ak-d tarwa n ibarraniyyen. ⁷Tammurt nsen teccur s nnuqart d wurey u war din aneggar ɣar txubay nsen. Tammurt nsen teccur s yeysan u war din aneggar ɣar *ubarru n* ikarruten nsen. ⁸Tammurt nsen teccur s lašnam, nitni tteqwisen i řxedmet n ifassen nsen, i min ggin iđewdan nsen. ⁹*Ammu* i ya iynes bnađem uca ad issehwa *kuř* ijj n weryaz ixef nnes. War d asen ttsamaħ!”

¹⁰“Adef ɣar řejruf, nuffar di ttejjact zi ssibbet n usnexřie n SIDI u zi řeezz n leađama nnes!

¹¹Tiřřawin innefxen n iwdan ad ttwassehwant u acenneɛ n yeryazen ad ihwa. Ad ittwaseuđa SIDI waha deg wass nni. .

¹²Maɣar ass n SIDI ad dd-yas x kuř bu-nnfaxet d umeeffar u x kuř ijj nni isseuđan ixef nnes, ħima ad dd-ittwassehwa. ¹³X marra ticejjura n tengelt *n wedrar* n Lubnan tiinni ieffaren d yueřan, x marra ticejjura n řbeđuđ n Bacan, ¹⁴x marra idurar ieffaren, x marra tiwiririn yueřan, ¹⁵x kuř lburj yueřan, x kuř řħiđ n lqelea, ¹⁶x marra iyarruba n Tarcic u x marra řeqcuc iyřan.

¹⁷Nnfaxet n bnađem ad tehwa uca iryazen ieffaren ad ttwasehwan. Ad ittwaseuđa SIDI waha deg wass nni. ¹⁸Lašnam ad ttwabeđřen marra. ¹⁹*Xenni* ad dd-aden deg ifran n řejruf d iħfrawen n temmurt zi ssibbet n usnexřie n SIDI u zi ssibbet n ueuđi n leađama nnes, xmi Netta ad dd-ikkar ħima ad issnexřee tammurt. ²⁰Deg wass nni ad immenđar bnađem lašnam nnes n nnuqart d lašnam nnes n wurey, inni ggin i yixef nsen ħima ad asen ađaren, *ařami i ya yiřin* i ijarbuɛen d řweđwađat, ²¹maħend ad dd-aden di tezziyin n řejruf u deg ifran deg wezru zi tigg^wudi n SIDI u zi ssibbet n řeezz n leađama nnes, xmi i ɣa dd-ikkar ħima ad issnexřee tammurt.” ²²“Heyydem x bnađem, wenni di tenzarin nnes iđa mƳir nnefs, minzi min iena netta qae ad xas neħseb?”

Imseyyaren ittwassexsaren x Urcalim

3¹“Maɣar xzar, Sidi, SIDI n řeskarat, ad ikkes x Urcalim d Yahuda qae aekkaz d qae tayyarct, qae tamewciwt s ufus n weyrum d qae tamewciwt s ufus n waman, ²bu-teyruđt d aeskari, řqađi d unabi, agezzan d umɣar, ³azeđif x xemsin d bu-ccan, amcawar, ayt n bu-ššenɛet d wenni ɣar iđa řefhamet n tħessect n uezzem. ⁴Necc ad xasen ggey iħuđriyyen d řħukkam u ayt n mmis n fuřan ad xasen sellřen. ⁵Xenni di řgens ad ħsaren ijj i wenneyni, aryaz i weryaz *nneyni*, kuř ijj i umqarreb nnes. Nitni ad hekkweřen ijj i wenneyni, aħudri i uwessar, wenni ittwaseħqaren i wenni ittwacenneen. ⁶Xmi i ɣa icebbar ca n yijjen umas di taddart n babas, *ad yini* ‘Cek ɣarek *ead* ijj n upartessu, ittxeřša ad tiřid d amgewwad xaney. Ĥđa x řxarbet-a!’, ⁷*xenni* ad yugi netta deg wass nni, ad yini ‘Necc war zemmařey ad iřiy d amesgenfu. War din bu weyrum u war din bu warruđ di taddart inu. War d ayi teggem d amgewwed n řgens!’

⁸Maɣar tennedref *tendint n* Urcalim d Yahuda tewđa minzi iřes nsen d tmeġga nsen aqa-ten didd i SIDI maħend ad eeyyben tiřřawin n ueuđi nnes. ⁹Tifras n iyembab nsen cehhđent xasen. Am Sadum ssawařen nitni s btaɣtaɣ x ddnub nsen, war ten ssuffaren. Uct x řeemar nsen, maɣar nitni tteġgen řɣar deg yixef nsen.”

¹⁰“Inim i umseġged aqa ad yiři mliħ, aqa-ten ad ccen řyiġet n tmeġga nsen.

¹¹Uct x ueffan. Uct xas, maɣar ad t xeġšen eħaħsab *min ggin* ifassen nnes. ¹²Inni ideġen řgens inu aqa-ten d iħenjiren, uca timɣarin ttšellřen xas. *A* řgens inu, inni cek ineddhen, aqa-ten tɣarran cek, uca řatar n tbridin nnek messřen t.”

2:6 ‘mmeahaden’ - s tibranit ‘ccaten deg ifassen’.

2:11 lca. 5:15

3:6 ‘Ĥđa x řxarbet-a’ - s Teibranit ‘Ĥđa x řxarbet-a sadu ifassen nnek’

¹³ “SIDI iwjed ħima ad icarree, Netta ibedd ħima ad iħakem řegnus.¹⁴ SIDI ad dd-yadef di ddeewet ak-d imyaren n řgens u ak-d řħukkam nnes, mařar kenniw tesscemđem tazayart u min tucarem i imezřad aqa-t di tudrin nwem.” ¹⁵ “Min kenniw yuřin, aqa třebbzem řgens inu uca tetteffzem iyembab n imezřad?” iqqar Sidi inu, SIDI n řeeskarat.

Timyarin timeeffarin n Urcalim

¹⁶ *Ammu* i iqqar SIDI ‘Minzi yessis n řihyun daysent nnfaxet, ggurent s irawen gaeden, s řexzrat ttarrant, am ttruħent d ttqezqizent s iřuraf d sštenunent ixerħařen n iđaren nsent, ¹⁷ x *uya* ad yarr Sidi jdam x tacequft n uzeřif n yessis n řihyun uca ad iarra SIDI řear nsent.’” ¹⁸ “Deg wass nni ad asent ikkes SIDI *marra* řehzuř nsent: ixerħařen x iđaren nsent d řizarat *ttwaccedent* x tenyart d tezriwin timezyanin ¹⁹ d texrazin di řřifet n tuddimin d timeqyasın d lltamat²⁰ d temrisin d ixerħařen d řhezamin d tizyatin ittfulħen d řehruz ²¹ d txadin n ufus d texrazin n tenzarin ²² d warruđ n weyduđ d řizarat d tsebnađ d iqrab ²³ d tisitın d werruđ n řeqten azdad d tcuccay d funarat n uzeřif. ²⁴ Deg wemcan n řefwahet n balsam ad tiři arriħet, deg wemcam n řhezamt *ad yiři* wesyun, deg wemcan n ticenkukin icuwwaren *ad yiři* uzeřif aqeccar, deg wemcan n werruđ iwsee *ad tiři* txancet n wecđan u deg wemcan n wezri d ueęem n wecmađ x *teřmect*. ²⁵ Iryazen nnem ad wđan s ssif u ayt n bu-teyruđt nnem deg umenyi. ²⁶ Tiwwura nnes ad cetcant u ad ceđnent uca nettat ad teqqim x temmurt s ifassen xwan.”

4 ¹ “... Deg wass nni ad cebbarent sebea n temyarin deg ijj n weryaz, ad qqarent ‘Neccin ad necc ařrum nney u ad nessyaruđ ixef nney, ejj aney ad neksi isem nnek waha, ksi řefđiħet xaney.’”

Urcalim tettwasizdeg u tettwařar

² “Deg wass nni ad idweř UYEDDU n SIDI d telwitz icewwaren, u řřięet n temmurt d řeezz d ucewwar i min inejmen n Israyil. ³ Min iqqimen n řihyun d wenni iqqimen di Urcalim ead, ad asen qqaren ‘D amqeddas’, kuř ijj di Urcalim nni ittwazemmemen i tudart. ⁴ Xmi i ya issird Sidi řexmej n yessis n řihyun u ad isrir zi řwest n Urcalim idammen s Arruħ n řehkam d s Arruħ n wecmađ, ⁵ xenni ad igg SIDI deg wass ijj n useymu x marra Tazeddiyt x wedrar n řihyun u x tmesmunin nnes u s řiřet dđexxan d uceęeāř n tmesi ittceeciēen, mařar tiwa marra min ieuęen *ad tiři* tqidunt i udurri n tesřit. ⁶ Ad yiři ueucci i tiři s wass zi řehmu u i wemcan n tarewřa d udurri zi řħemřet d wenzar.”

Israyil, řehwic n tzayart n SIDI

5 ¹ “Ttexsey ad yennjey *izři* i llif inu, izři n llif inu x *weħwic* nnes n tzayart:

‘Llif inu yares aħwic n tzayart x ijj n wedrar i dd-ittwassgaeden am ijj n yicc *ittudumen s tadunt amecnaw ittudum uzeřif* n ijj n mmis *deħnen t* s zzeect. ² Netta inqec i-t u isseřfi t zeg iřra, izzu t s tzayarin icennēen. Netta issbedd ijj n řburj di řwest nnes. Inqec dayes tasirt n *uđiř*. Xenni tuya issitim, aħwic n tzayart ad dd-yawi ađiř, *maca* netta yiwi-dd ađiř asemmam.’”

³ *Xenni* řexxu, *a* imezday n Urcalim, d *kenniw* iryazen n Yahuda, ħekmem jarayi d tzayart inul

⁴ Min zemmarey Necc ead ad ggey i weħwic n tzayart inu nni war d as t ggiy ead? Mayemmi ssitimey aqa ad dd-yawi ađiř mliħ, *umi* yiwi-dd myiř ađiř asemmam?”

3:26 ‘Tiwwura nnes’ - ixs ad yini ‘tiwwura n Urcalim’ niy ‘tiwwura n řihyun’.

5:1 ‘s zzeect’ - s Teiřbranit ‘n zzeect’

5:4 Irm. 2:5; Miħa 6:3,8

⁵“*Xenni* řexxu, Necc xseŷ ad awem ssecneŷ min i Ʒa ggeŷ ak-d weħwic n tzayart inu: Necc ad kkseŷ afray nnes i t iħdan, ħima ad t řeqden qae, ad hedmeŷ řħid nnes d ahdam ař xas i Ʒa eefsen. ⁶Ad t ggeŷ d řexřa, war t zebbaren niŷ ad t carzen, *maca* tazeggw^{ar}t d isennanen ad dinni Ʒemyen u Necc ad umureŷ iseŷnuten maħend war d as tticcen anřar.’ ⁷Maŷar aħwic n tzayart n SIDI n řeskarat d taddart n Israyil u uryazen n Yahuda d tayeddu^t i xas yarċa Netta. Iraja řħeqq, *maca* xzar, tuoeffna, *iraja* tasegda, *maca* xzar, tƷuyuyit.”

⁸“Uct xawem, kenniw inni ittseedan taddart Ʒar taddart u tarennim iyyar Ʒar yeŷŷar, ař tafed war da iġi wemcan ead u kenniw waha i izeddyen di řwest n temmurt! ⁹Inna ayi SIDI n řeskarat deg imezzuyen inu ‘S tidett, ařtas n tudrin ad dewřent d řxirbet, *tudrin* timeqqrarin d tinni icnan, maħend war daysent izeddeŷ ead uřa d iji.’ ¹⁰Minzi eecra n ifeddanen n weħwic n tzayart ad awyen myir iji n ubatu, u iji n uħumir n zzarriet ad yawi myir iji n ifa.”

¹¹“Uct x yenni ikkaren zic, arezzun x ccrab u ttymam *weswsen* ař tabambast, *ař* issiħma i-ten binu! ¹²Řgambri d lharpa d ubendir d temja d binu aqa-ten Ʒar zzradi nsen, *maca* min ittegg SIDI war Ʒares xezzaren, tameggit n ifassen nnes, war t ttwiřin. ¹³S uyenni ad ittwandeh řgens inu di lmenfa, minzi war Ʒares bu tussna. Tarwa n tařiret n řgens ad heyyfen uca ad yuŷeŷ ubarru nsen s ufadi. ¹⁴S uyenni i Ʒa tarzem řaxart ařtas tmijja nnes, yarzem aqemmum nnes nhřa řeqyas, maħend ad dayes ihwa řeez nnes d ubarru nnes d ddri^z nnes d *marra* inni dayes ineggzen s řefrařet. ¹⁵*Xenni* ad ixnes bna^{dem} uca *kuř* aryaz ad ittwassehwa, uca tiřřawin n ayt n bu-nnfaxet ad dewřent xezzerent Ʒar swadday. ¹⁶*Maca* SIDI n řeskarat ad ittwasewġa s řħeqq uca s tse^{gda} ad itttwaqeddes Arebbi amqeddas. ¹⁷Ad heddan dinni izmaren am *ttheddan* x tkessawt nsen, uca ibarraniyyen ad ccen řexrabi n ayt bu-waġřa.”

¹⁸“Uct x yenni *ġarsen* dd-ijebden řmuesiyyet s tesƷunin uřa d ddenb s iseŷwan iqebbuzen n uk arru, ¹⁹inni iqqaren ‘Ejj i-t ad yazeř, ejj i-t ad t igg deŷya ħima ad t nzar, uca ccwar n Umqeddes n Israyil ejj i-t ad ixecc, ad dd-yas, ħima ad t nessen!’”

²⁰“Uct x yenni, min war iħřin qqaren as iřbeħ u min iřbeħen war iħřin, inni itteggem taġest d tfawt u tfawt d taġest, inni itteggem min yarzigen d miziċ u min iziċen d amarzag.”

²¹“Uct x yenni ittƷiřen d imiŷisen i yixef nsen u *x yenni iħessben* ixef nsen d ifehhamen!”

²²“Uct x yenni iġan d ayt n bu-teŷruċt Ʒar tssesit n binu u *x* yeryazen imeħden Ʒar tsurit n ccrab, ²³inni ittšarraħen i ueeffan s tarzeft *iyeccen* uca kksen tařart i imseggaden.”

²⁴“S uyenni, am mammec ittett iřes n tmessi iyeġ u am mammec iħekkwa wurum s uceeař, ammu i Ʒa ixřar weřwar nsen u tanewwart nsen ad teċwa am teejjajt, maŷar nitni nċaren Ccariea n SIDI n řeskarat u ssehqaran zeg wawařen n Umqeddas n Israyil.”

²⁵S uyenni yarġa lyaċab n SIDI x řgens nnes uca iksi xas afus nnes. Aqa iwta i-t ařami arjijen idurar uca řxecbat nsen meddent x imesraq am wefraċ. S marra aya war yarexxu lyaċab nnes, *maca* afus nnes iqqim isarreh.

²⁶Maŷar ad issgaeeed taeeġant i řegnus nni iġan di řaggwaj, u zeg uneggaru n temmurt ad t iřeffar Ʒares. Aqa da, ittass-dd deŷya s tezřa. ²⁷Uřa d iji war yuħiř Ʒares, uřa d iijen innqarċ, uřa

5:5 Izhd. 80:13

5:7 Izhd. 80:9

5:8 Mixa 2:2

5:11 Awřn. 23:29,30

5:13 Eam. 6:7

5:17 Ica. 14:30

5:21 Awřn. 3:7; Rum. 12:16

5:23 Awřn. 17:15; 24:24

5:24 Uf. 15:7; Ica. 9:18

5:25 Ica. 9:11,16,20; 10:4,6

d ijjen innudem niy iṭṭes, uṛa ɣar ijjen war ifsi abyas x tejsinna nnes niy iqeṭṭes as ijj n ufiṛu n tsirit.²⁸ Fritcat nnes qeḍeent u marra řeqwas nnes ttwamehḥden. Ticeḍyin n yeysan nnes banent qeshen am uqayas, tijarrarin nnes am tḥaryadt.²⁹ Azehhar nnes am *uzehhar n* teyradt, u netta ad izehhar am iyraden imezyanen. Ad yarruḡed, ad iṭṭef taymart nnes uca ad *tt* ijarr u war ggur ad yiṛi wi t i ya ifekken.³⁰ Deg wass nni ad izehhar ḍidd *řgens* amecnaw azehhar n řebḥar. Ad xezwaren yar temmurt, aqa-tt *myir d* taḡest d řeḥşaret, uca tafawt ad tebbarcen s iseynuten ibbarecnen.”

Tařayit n Icaeya

6¹“Deg useggwas n řmewt n ujeḡid Euzziya zriř SIDI iqqim x řkursi igelliden yuēran d ittwasgæeden uca ařay n warruḍ nnes ttccuren Zzawect.² Tiwa nnes bedden isarafiiyen, *lmalakat nni ittbanen am daysen tinessi*, ɣarsen setta n wařriwen. Qæ ijj ɣares setta n wařriwen. S tnayen *n wařriwen* iřeḥḥef ařembub nnes, s tnayen iřeḥḥef iḍaren nnes u s tnayen tuya iṭṭaw.³ Iřaya ijj i wennexni, inna ‘Aqeddus, aqeddus, aqeddus d SIDI n řeskarat. Marra tammurt teccur s ueuḡi nnes!’⁴ ařami nhezzen dsusa n tnebdatin n tewwart zi tmijja n wenni iřayan uca Taddart teccur s ddexxan.

⁵ *Xenni* nniy necc ‘Axeyyeb i necc, necc hellkeř, mařar necc d aryaz bu-iyencicen xemjen u zeddyey jar řgens n ayt n bu-iyencicen xemjen, minzi tiṭṭawin inu zřint Ajeḡid, SIDI n řeskarat.’

⁶ Iḍwa-dd ijj zeg isarafiiyen ɣari. Yarbu řefhem yarya deg ufus nnes nni tuya iksi s tjeqqaḍt zeg uealṭar.⁷ Netta iḥada zzayes aqemmum inu, inna ‘Aqa da, tḥada *řefhem yarya* wanita iyencicen nnek. Temmeksi řmuēşiyet nnek u ddenb nnek ittwasesřeḥ.’

⁸ Awarni i uya sriř i tmijja n Sidi inu, teqqar ‘Man wen i ɣa ssekkeř u wi i ɣa yuyuren i Neccin?’ *Xas uca* nniy ‘Aqa-yi da, sekk ayil!’⁹ *Xenni* inna ‘Uyur uca tinid i řgens-a: Waxxa ad tesřem s teynit, war *t* tfehmem!, uca: Waxxa tezřim mliḥ, war *t* tessinem!’¹⁰ Seqseḥ uř n řgens-a, uca bellec as imezzuyen, seřseq as tiṭṭawin maḥend s tiṭṭawin nnes war ittwiři u s imezzuyen nnes war ittesři u s wuř nnes war ittessen, ařami war iddikkwiř uca ad ittwasgenfa.’¹¹ *Xenni* nniy ‘Ař meřmi, *a* Sidi inu?’ Netta yarra-dd ‘Ař i ɣa ttwaxarrbent tneddam, war *daysent* ittḡimi ead umezduy, uṛa d tudrin, war *daysent* ittḡimi ead bna-dem, uca ad tiři temmurt tareddeḡ, ad tedweř d řxirbet.¹² Mařar SIDI ad issbeēeed ɣar řaggwaj iwdan uca ad tiři temmurt texwa aṭas.

¹³ Ad dayes tiři ead ict n teccart uca uṛa d man aya ad tettwacc, *maca* am mammeç ɣar tcejjart n yigg u ɣar tcejjart n řbeḡuḍ awarni řami tent i ɣa zedmen, ad iqqim ead jidee, ammu i ɣa yiři jidee nnes d zzariet tamqeedest.’ ”

Řeēřamet n Immanuwil

7¹ Deg wussan n Aḥaz, mmis n Yutam, mmis n Euzziya, ajeḡid n Yahuda, igæeed Rařin, ajeḡid n Aram, ak-d Faqaḥ, mmis n Ramalya, ajeḡid n Israyil, ɣar Urcalim maḥend ad mmenyen akides. *Maca* netta war izemmar ad xas iyelleb.² *Umi* ḥajan i taddart n Dawud, nnan “Aqa ihwa Aram x Iřayim!”, yarjij wuř n ujeḡid d wuř n řgens nnes, am mammeç ttarjijint tcejjura n wezřar s usemmiḍ..

5:30 Ica. 8:22

6:1 2 Ij. 15:7

6:2 ‘Isarafiiyen’ - ijj n marka n lmalakat inni ittbanen amecnaw daysen tnessi.

6:2 Asa. 4:8

6:3 Asa. 4:8

6:7 Irm. 1:9; Dan. 10:16

6:9 Mt. 13:14; Mk. 4:12; Lk. 8:10; Yḥ. 12:40 Řex. 28:26; Rum. 11:8

6:10 Irm. 5:21

7:1 2 Ij. 16:5; 2 Im. 28:5

7:2 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

³ Inna SIDI i Icaeya “Ffey i umsagar ak-d Aħaz, cek d mmic Ca’ar-Yacub, ƣar uneggar n uqadus n waman n uyeřman n sennej, wenni *iġan* ƣar webrid yuyřen ƣar Wehwiċ n Uőebban. ⁴ Ini as ‘Hđa d tressad, war tegg^wed ca u war tteġġi uř nnek ad yarxu x tnayen n isefđawen n ukeccuđ idduxxunen, x uxeyyeq yaryin n Rašin d Aram d mmis n Ramalya, ⁵ umi ixarreő Aram di řƣar xak, *jmie* ak-d Ifrayim u ak-d mmis n Ramalya, inna: ⁶ Ejj aney ad ngæeed x Yahuda uca ad as nessigg^wed uca ad tt nebđa jaraney u *xenni* ad negg dinni mmis n Ťabyil d ajeġid.’ ⁷ Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Aya war ittiři, aya war ittemmsar cal’ ⁸ Maƣar azeġif n Aram d Dimacq u azeġif n Dimacq d Rašin uca ead myir xemsa u-settin n isegg^wusa xenni ad yarz Ifrayim ařami war ittiři *ead* d řgens, ⁹ uca azeġif n Ifrayim d Samarya u uzeġif n Samarya d mmis n Ramalya. Mařa war tuminem, war gġur ad teqqimem tmetnem.”

¹⁰ Yarni SIDI *ead* deg wawař ak-d Aħaz, inna ¹¹ “Ttar ict n řeeřamet i yixef nnek zi SIDI, AREBBI nnek. Ttar i-tt swadday di raġay niy ttar i-tt dinni sennej di řueřa.” ¹² *Maca* Aħaz inna “Necċ war tt tteřtarey ca u war ttqeġabey SIDI.” ¹³ *Xenni* inna netta “Sřem, *kenniw a* taddart n Dawud, ma war kenniw iqedd ad tessihřem iwdan, aqa kenniw tessihřem eawed uřa AREBBI inu? ¹⁴ S uyenni ad awem iwc Sidi inu simant nnes řeeřamet. Xzar, taezareċ ad teysi ddeyset, ad taru Mmis, ad as tegg ‘Eimmanu-Il’, *ixs ad yini ‘SIDI aqa-t akidney’*. ¹⁵ Netta ad icc trussi d tamment yares ař i ƣa iften ad inđar min war ihřin u ad ixđar min iőebħen. ¹⁶ Maƣar qbeř aħenjir ad issen ad inđar min war ihřin u ad ixđar min iőebħen, ad texřa temmurt nni zi teřteřfed tigg^wudi zi tnayen n ijeġiden nnes. ¹⁷ Ad issiweđ SIDI xak d x řgens nnek d x taddart n babac s ufus n ujeġid n Accur ussan am mammec war dd-usin zeg wass nni di immsebđa Ifrayim x Yahuda.”

¹⁸ “Deg wass nni ad imsar, aqa SIDI ad iőeffar izan i *iġan* ƣar ukebbi n iyezran n Miřra uřa d tzizwa i *iġan* di temmurt n Accur. ¹⁹ Ad dd-asen uca ad arsen marra di teƣzurin u di tizziyin n řejruf u x marra řħarrac u x marra iyeřmamen n řwarud.” ²⁰ “Deg wass nni ad awem iřs Sidi inu s řmuss i d icra aƣirin n yeƣzar n *Lfurař*, s *ufus n* ujeġid n Accur, azeġif d ucewwaf x iđaren uřa d tmarť.”

²¹ “Deg wass nni aryaz ad yarebba ict n teejmect d tnayen n wuġi. ²² S tyawant n uyi i ƣa wcent, ad yecc netta trussi. Trussi d tamment ad yecc marra wi i ƣa iqqimen di temmurt.” ²³ “Deg wass nni ad yiři kuř amcam i xef bedden ařef n tzayarin i isekkwan ařef n řweznať n nnuqart, i isennanen d tzeġġ^wart. ²⁴ Ad gġuren ƣar din s fritca d řqews, maƣar marra tammurt ad tiři teccur s isennanen d tzeġġ^wart. ²⁵ Uřa x marra tisawnin nni carrzen s uřizim, war din dd-ttasen *ead* zi ssibbet n tigg^wudi zeg isennanen d tzeġġ^wart. *Tammurt nni* ad tiři ħima ad arren ƣar dinni iyenduzen u ħima ad *xas* eefsen wuġi.”

Tuceffra s tazřa, takeccađt deƣya

8¹ Inna ayi SIDI “Ksi tarwiħť tameqqrant, tarid xas s řeqřem n bnađem *ařami zemmaran ad t ƣaren* ‘Zzardet s tazřa, takeccađt deƣya!’ ” ² Řeċhud imtiqqan iwyeƣ d aceħhad i yixef inu: akeħħan Uriya d Zakariyya, mmis n Yabraxya. ³ Tuƣa uyurey ƣar tnađit u teksi nettat s ddeyset, turud iġġ n uħenjir. Uca inna ayi SIDI “Egg as ‘Mahar-Calal, Xac-Baz’, *ixs ad yini ‘Zzardet s tazřa, takeccađt deƣya!’* ⁴ Maƣar qbeř ma ad iřmed uħenjir ad yini ‘Baba!’ niy ‘Yemmal’, ad ksen agřa n Dimacq d zzardet n Samarya zzat i ujeġid n Accur.”

⁵ Yarni SIDI deg wawař akidi, inna: ⁶ “Minzi řgens-a isseħqar aman yarsan ittazzřen n Ciluha, x uya ifarħ Rašin d mmis n Ramalya. ⁷ S uyenni, xzar, Sidi inu ad yarr aman yewearen d imeqqranen n yeƣzar n *Lfurař* ad xasen ħemřen: ajeġid n Accur d marra æuġi nnes. Ad igæeed

zi marra taryiwin nnes u ad dd-issfi tiwa marra timuwwa nnes. ⁸ Ad dd-yudéf ɣar Yahuda, ad tt issyebba uca ad yarni ad yazzeɣ ɣares aɣ yaweɣ ɣar yiɣi. Umi isswizzeɣ afriwen nnes ad dřen tiru n temmurt nnek! A Eimmanu-il.”⁹ “Hajam, *a kenniw* řegnus, *maca waxxa amenni* ad tettwařebzem! Ejj marra jwayeh igg^wejen n ddunnit ad wcen imezzuyen nsen: řezmem ixef nwem, *maca waxxa amenni* ad tettwařebzem, řezmem ixef nwem, *maca waxxa amenni* ad tettwařebzem!”¹⁰ Mcawarem, *maca* amcawar nwem ad ifceř! Inim ijj n wawař, war ittiři, maɣar SIDI aqa-t akidney, ‘*Eimmanu-il*.’”

Řumur n SIDI i Icaeya

¹¹ “Maɣar ammu i d ayi inna SIDI, umi ijhed xafi ufus nnes u isseřmed ayi řima war ggureɣ x webrid n řgens-a, inna ¹² ‘War qqarem ‘tameemuč’ i marra umi iqqar řgens-a ‘tameemuč’! War ttegg^wedem d war ttnexřiem!”¹³ SIDI n řeskarat ad t tessqeddsem, ad zzayes tegg^wedem u ad zzayes tennexřaem. ¹⁴ Netta ad yiři d Zzawect Iqeddsen, d azru n unedraf uřa d tařđart n uneqrađ i tnayen n tudrin n Israyil, d taxceft d tracca i imezday n Urcalim. ¹⁵ Ařtas jarasen ad nnqarđen, ad wđan, ad ttwaržen, ad dewřen ɣar texceft u ad nnaɣen.’”

¹⁶ “Cfen Cchadet, cemme Ccariaea jar imeřđaren inu!” ¹⁷ “Necce ad rajiy SIDI nni iřehřfen aɣembub nnes zzat i taddart n Yaequb, xas ad tecřey. ¹⁸ Xzar, necce d iřenjiren nni d ayi iwca SIDI, aqa-neɣ neđa i řeeřamat d lmuejizat di Israyil zi ssibbet n SIDI n řeskarat nni izeddɣen x wedrar n řihyun.”

¹⁹ “Mařa nnan awem ‘Seqsam inni issawařan ak-d imettan d igezzanen, inni ittwešwisen d ittwešwicen!’, *xenni ini* ‘Ma war iři tusa-dd i ijj n řgens ad isseqsa arebbi nnes? Ma *ieeddeř ad sseqsan* ɣar imettan di řtwee n yenni iddaren?’”

²⁰ “Eeqbem ɣar Ccariaea d Cchadet! Mařa war ssiwřen ełahřab awař-a, war d asen tettiři tfawt n řefjar.”

²¹ “Ad inned řgens da d diha, icđen d iğuz, uca mařa iğuz d ixeyyeq, ad inceř řgens ajeğid nnes d AREBBI nnes. Ma ad xzaren ɣar ujenna ²² niɣ ɣar temmurt, *aqda da myir* řehřaret d řtřam, řtřam issagg^waden. Ittwasuffey řgens ɣar tubbarcent.”

²³ Maca war ittɣimi řtřam issigg^widen mani tuɣa řehřaret. Zic yiwi-dd Netta aseřqar ɣar temmurt n Zabulun u ɣar temmurt n Naftali, ammu i ɣa yawi di řweqt i dd i ɣa yasen ccan x webrid n řebřar, x ujemmađ n L’Urdun, ɣar Ljalil n řegnus.”

Axeřqeđ n Lmasih

9¹ “Řgens i iddaren di tağest, ad izar tafawt tameqqrant. Tiwa nni izeddɣen di temmurt n tiři n řmewt ad tareɣ tfawt. ² Cek temmarnid di řgens u tessemyared řefrařet. Nitni ad farřen zzat i wudem nnek am mammece farřen ɣar tmeɣra, am mammece arecgen xmi beřtan takecçađt.

³ Maɣar azayřu n ddqeř nnes d weemud x tɣarđin nnes d uzeğað n uweqqaf nnes, aqa tarzid t amecnaw deg wass n Midyan. ⁴ Maɣar kuř řbuřa nni yudfen deg uzeřhar n umenyi u kuř apartessu nni marřen s idammen, ad ittwasary, ad yiři d macca i tmeši.

⁵ Maɣar ittwaru aney-dd Uřenjir, immewc aney Tmimit uca řehkamet tettwasars x teɣruđt nnes uca ttrayān as Isem nnes: Řesejeb, Amcawar, Arebbi Ijehden, Tbabat n Řebda, Řřakem n

8:14 Ica. 28:16; Lk. 2:34; Rum. 9:33; 1 Bt. 2:7

8:15 Mt. 21:44; Lk. 20:18

8:18 Ebr. 2:13

8:19 Aewd. 18:11

8:22 Ica. 5:30

8:23 Mt. 4:15

9:1 Mt. 4:15,16; Afa. 5:14

9:3 Řqd. 7:22; Ica. 10:26

Řehna. ⁶ I řemřaret n řehkamet *nnes* u i řehna *nnes* war ittiři qeřtu x řkursi n Dawud u x tgeldit *nnes*, řima ad tt issemten u ad tt isseřhed s řheqq d tsegda, zi řexxu ař i řebda. Čđaret n SIDI n řeskarat ad igg aya.”

Afus n SIDI đidd i Ifrayim

⁷ “Sidi inu issekk awař di Yaequb uca iwđa di Israyil. ⁸ Marra řgens ad t issen, Ifrayim d imezday n Samarya nni iqqaren s nrfaxet u s wuř *iccuren* s ttkabur ⁹ ‘*Rehyuđ* n llajur wđan, *maca* ad *ten* nebna *ewed* s tşuđar ittwasuydan. Urtan n řexřa ttwazedmen, *maca* ad nezzu ticejjura n tengelt deg wemcan nsen!’ ¹⁰ Ad xas issekkar SIDI iyrimen n Rařin uca Netta ad issehweř řeedyan nnes *xas*. ¹¹ Aram ři ccarq u Ifilistiniyyen ři řar đeffar, ařami nitni ad řarđen Israyil qae. **S marra aya war yarexxu řyađab nnes, maca afus nnes iqqim isarreh.**..

¹² *Mayar* řgens war dd-idikkwiř řar wenni t iwtin u nitni war arezzun SIDI n řeskarat. ¹³ *X uya* ad iqess SIDI ři Israyil azeđif d ukennas, taseřta n tini d uyanim, deg ijj n wass. ¹⁴ Awessar d wenni řares ccan, aqa-ten d azeđif, uca anabi nni isseřmaden ixarriqen, netta d akennas.

¹⁵ *Mayar* imgewwaden n řgens-a d imyekk^wayen u inni zzaaysen ittwanedhen ad ttwařarđen. ¹⁶ *X uyenni* war ifarreh Sidi inu x iřudriyyen nsen, u war yarrehem x iyujiřen d tejjarř nsen, *mayar marra nitni* d imunafiqin d ieffanen u kuř aqemmum issawař tubbuheřya. **S marra aya war yarexxu řyađab nnes, maca afus nnes iqqim isarreh.**..

¹⁷ *Mayar* tuseffna tareqq am tmesi ittetten isennanen d tzegg^wart, tessreqqa ixeccaben n weřřar, *ařami* ttgaeaden deg iqellijen n ddexxan. ¹⁸ S uduqqez *n ufugem* n SIDI n řeskarat ad iqusbar tammurt uca řgens ad yiři d macca n tmesi. Uřa d iijen war itthiwiř x wenneyni.

¹⁹ *Waxxa* bnadem iřarđ řar yeffus, ad iqqim iguz. *Waxxa* iřarđ řar uzeřmađ, war jjiwnen nitni. Kuř ijj ad iřarđ aysum n uyiř nnes. ²⁰ Manassi *ad iřarđ* Ifrayim d Ifrayim *ad iřarđ* Manassi uca tnayen idsen munen ad iřin đidd i Yahuda. **S marra aya war yarexxu řyađab nnes, maca afus nnes iqqim isarreh.**”

10 ¹ “Uct x yenni issuffuyen řumurat iyeccen, inni ittarin tiweřša iřeřřaren, ² řima ad sşheyyden imezřađ x tesřart *nşen* u řima ad acaren i yenni ittwařřaren řheqq *nşen*, ařami i řa dewřent tijař d takecdađt nsen u ad ggen ak-d iyujiřen am tteggan ak-d teymart. ³ *Maca* min texsem ad teggem deg wass n uxegeř u řar ureddeđ nni dd řa yas ři řagg^waj? Wi řar i řa tarewřem řima ad tafem twiza u mani i řa tejjim acuđi nwem? ⁴ War *din* min i řa ggen myir ad wđan *x ifadden* waha řar imeřbas u ad wđan řar inni ittwanřen. **S marra aya war yarexxu řyađab nnes, maca afus nnes iqqim isarreh.**”

Accur d aemud/aekkaz n řyađab n SIDI

⁵ “Uct x Accur, azeđađ n řyađab inu d weemud n wesxeđ inu deg ifassen nsen! ⁶ Ad t ssekkey řar řgens *iccuren* s nnifaq u Necc ad t umurey x řgens i x idduqqez řyađab inu, mařend ad acaren tukkarđa u mařend ad t keccđen qae u ad t earran i unefas am tejjajt x imesraq. ⁷ *Maca* netta s yixef nnes war i d as ittyiř ammu u uř nnes ittwarreř mammec nneyni, *mayar netta řares* deg wuř myir akeřheđ u mařend ad iqđa x řegnus u war iđi drus waha. ⁸ *Mayar* iqqar ‘Ma war řin

9:5 Ica. 11:2; 22:22; Lk. 2:10,11; Yř. 4:10

9:6 2 Ij. 19:31; Ica. 37:32

9:11 ‘ad řarden ... qae’ - s Teibranit ‘ad ccen ... s marra aqemmum’.

9:11 Ica. 5:25; 10:4

9:16 Ica. 10:6

9:17 ‘ařar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tařgant’.

9:17 Ica. 5:24; 24:6

10:5 Ica. 36:1; Irm. 25:9; řiz. 21:14

řhukkam inu d ijeđiden marra? ⁹ Ma war *imsar* i Kalnu amecnaw i Karkamic? Ma war *imsar* i Ĥamat amecnaw i Arfad? Ma war *imsar* i Samarya amecnaw i Dimacq? ¹⁰ Am mammec afus inu itťef tigeldawin n lařnam nni zi edun řexyařat nsen ineqcen řexyřat n Urcalim d Samarya, ¹¹ ma war tteggey ammu *eawed*, am mammec i t ggiy ak-d Samarya d lařnam nnes, uřa ak-d Urcalim d řexyařat nnes n řřanam?”

¹² *Mařar* xmi SIDI ad ikemmeř marra řxedmet nnes x wedrar n řihyun u di Urcalim, *xenni* ad xeğsey Necc řxiđet n ttkabur deg wuř n ujeđid n Accur uřa d ueffar yuffen di tittawin nnes, ¹³ mařar netta inna ‘Aya ggiy t s ufus ijehden inu, u s tiyit inu, mařar necc řari řeeqeř. Iymiren n řegnus kксеy ten, u řeewayeđ nsen keccdey ten, u am jjiheř yeđřey řhukkam *nsen*. ¹⁴ Amecnaw řeucc, *ammu* yufa ufus inu agra n řegnus, jarwey marra tammur am mammec jarwen timeđařin immenđaren. Uřa d iji iwitin deg wafriwen, war din wenni yarezmen ajeqmim niy iřaw.’”

¹⁵ “Ma ittfeyyec ccaqur qibač i wenni zayes ittceqqaren? Niy ittneffex řmencar zcat i wenni zayes ittqessen? *Aya iři*, axmi aemud ittħenneđ *aryaz* nni t issgaæeden, niy axmi aemud issgaæed *bab nnes* nni war iđin d akeccuđ. ¹⁶ X uyenni ad issekk Sidi inu, SIDI n řeskarat, bu-deđis jar iryazen nsen iqebbuzen u Netta ad issirey timessi sadu aeuđi n Accur am iij n řħaduq n timessi. ¹⁷ Tifawt n Israyil ad tedweř d timessi u Amqeddes nnes d aceeëař nni i řa icemđen u ad tecc isennanen d tzegegart nnes deg iij n wass waha. ¹⁸ Netta ad yecc aeuđi n wezyar nnes u n řeirst iřebħen nnes, s *marra* řeemar d weysum *daysen*, uca ad yiři am umehřuc ittraħen iyeđi. ¹⁹ Min iqqimen n tejjura n wezyar nnes ad yiři drus waha, aħenjir izemmar ad ten iřseb.’”

²⁰ “Deg wass nni ad yiři min iqqimen n Israyil d inni inejmen zi taddart n Yaæqub war tteemmiden ead x wenni ten iccaten, maca ad icemmed *Israyil* x SIDI, Amqeddas n Israyil, s teřdiqt. ²¹ Min iqqimen ad dd-idweř, min iqqimen n Yaæqub *ad dd-idweř* řar Arebbi ijehden. ²² A Israyil, waxxa řgens nnek ammu iwsee am iđi n řebħar, ad *zaysen* dd-idweř myř min icetřen. Akeħħeđ bayen, tasegda tewsee. ²³ Mařar Sidi inu, SIDI n řeskarat, ad iqđa x *man aya* uca ad igg min yuran, di marra tammurt.’”

²⁴ “S uyenni, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI n řeskarat ‘A řgens inu nni izeddyen di řihyun, war tteggwed ca zi Accur xmi cek iccat s uzeđað uca ikessi-dd xak aemud, amecnaw mammec *imsar* di Miřra. ²⁵ Mařar ead myř cwayt, *xenni* ad ikemmeř wesxeđ inu uca ad yiři lřaðab inu x ureddeğ nsen. ²⁶ Mařar SIDI n řeskarat ad iħenneđ tiwa nnes arekkuđ, amecnaw mammec iwta Midyan řar teřđart n řurab. Tařřarct nnes ad tiři *tesswizad* tiwa i řebħar u Netta ad tt issgaæed am mammec t igga di Miřra. ²⁷ Deg wass nni ad iwđa řehmeř n Accur x teyruđt nnek u tařnact nnes x yiři nnek. Azayřu ad ittwaβetteř s iřiman isehħen.’”

²⁸ “Ad dd-yas řar Eayyat, iædu x Mijrun, issars dduzan nnes di Mixmac. ²⁹ Nitni eeddun x tsunta, ad ssensen di Jabæ. Rama tettarjiji, tarweř Jiβea n Cawul. ³⁰ řuyuy s tmijja ijehden, a yeđis n Jallim! Arr řbař, Layca, a *cem* Eanatut, řmiskina! ³¹ *Tandint n* Madmina tarweř, imezday n Jibim ffyen maħend ad afen řaman. ³² Ass-a ead ad ibedd di Nub. Netta ad iksi afus nnes *issaggwad* řar wedrar n yeđis řihyun, řar tewrirt n Urcalim.’”

³³ “Aqa da, Sidi, SIDI n řeskarat, ad iqess řefruë s uyiř. Inni s tididi yueřan ad ttwazedmen, uca inni issgaæeden ixef nsen ad ttwaseħwan. ³⁴ Axeccab n wezyar ad ittwařree s wuzzař uca Lubnan ad iwđa s ufus n Umzemmar.’”

10:16 Ica. 24:6

10:18 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

10:19 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

10:22 Rum. 9:27,28

10:23 Ica. 28:22

10:26 Uf. 14

10:34 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’. ‘Lubnan’ - ixs ad yini řeskar n Accur wenni dd-yusin zi jihet n idurar n Lubnan inni yueřan x wedrar n řihyun. Maca Lmalak n SIDI, Arebbi n Israyil, iwta řeskar n Accur (*xzar Ica. 37:36*).

Řehkamet n řehna i d řa yasen

11¹“Ad dd-teffey Tsetta zi jidee n Yassa uca Tayeddut zeg izewran nnes ad dd-tawi řyiget. ²Ad xas yarsa Arruř n SIDI, Arruř n tiřit d řeeqeř, Arruř n ccwar d jjeħd, Arruř n tussna d tigg^wudi zi SIDI. ³Arđa nnes ggur ad yiři di tigg^wudi n SIDI. War icarree elahsab min ttwařint tiřawin nnes, war iħekkem elahsab min ttesřan imezzuyen nnes. ⁴Ad icarree imuqřiren s tsegda u ad iħkem imwađeen n temmurt s řħeqq, *maca* tammurt ad tt iwwet s uzeđad n uqemmum nnes u s uřuđi n uqemmum nnes ad iney aeffan. ⁵Tasegda ad tiři d abyas n tejeinnatin nnes u tidett d abyas x tmeřřadin nnes. ⁶Ad izdey wuccen řar izmar, ařiras ad ijen řar iřayd d amezyan. Aejmi d wayrad amezyan d uyenduz *ad iřin* munen uca ařenjir amezyan ad ten indeh. ⁷Tafunast d ddub ad arwesent *jmie*, uca imezyanen nsent ad jnen řar wayawya uca ayrad ad yecc řum am ufunas. ⁸Aħđid ad itirar zzat i wexbuc n řřefa u anibu ad igg afus nnes deg weřfur n ufiřar. ⁹War tteggan řřar u war tteggan aredeđ x weđrar amqeddes inu marra, mařar tammurt teccur s tussna n SIDI am mammeć dřen waman tisi n řebřar. ¹⁰Deg wass nni ad ibedd Weřwar n Yassa am tteđant i weyduden. Yares ad sseqsan řegnus uca arrařet nnes ad yiři icuwwar.” ¹¹“Deg wass nni ad issgaeed Sidi inu afus nnes ict n twařat nneynit, ĥima ad ifdi min iqqimen n řgens nnes zi Accur, Miřra, Fatrus, Kuc, Eilam, Cinear d Ĥamat u zi tegzirin n řebřar. ¹²Netta ad issbedd taeeđant i řegnus u ad ijarw eawed immeneeraq n Israyil, ĥima ad issmun inni ittwebbezen zi Yahuda zi arebea n tyemmura n temmurt. ¹³*Xenni* ad igg^wej wasam n Ifrayim u inni iħeřřaren Yahuda ad ttwaqeđeen. Ifrayim war ittisem ead zi Yahuda u Yahuda war iħeřřar ead Ifrayim. ¹⁴Ad ffřen řar řřarb axmi řřawen x tyarđin n Ifiliřtiniyyen uca munen ad keccđen ayt n ccarq. Ad sswiziđen ifassen nsen řar Idum d Mu’ab uca ayt n Eammun ad asen řřaen. ¹⁵Ad iħarrem SIDI iřes n řebřar n Miřra uca Netta ad issgaeed afus nnes x yeřzar *n Lfurař* s uħaduq n Arruř nnes u ad t iccat ařami ad idweř sebea n tyezratin uca ad yarr aqa zemmaran ad kken x webrid ak-d sandaliyat. ¹⁶Ad *din* yiři webrid iseggen i min iqqimen n řgens nnes nni i řa iceřten zi Accur, amecnaw tuya iđa *webrid* i Israyil umi dd-igaeed zi Miřra.”

Izři n uřebbeř zi řihyun

12¹“Deg wass nni ad tinid ‘Necć ttqadiy Cek, *a* SIDI, aqa tuya Cek txeyyqed xafi, *maca* lyađab nnek inneqřeb u Cek tessfewwjed xafi. ²Xzar, Arebbi d asenjem inu, necć ad *xas* ttećřey, eemmarř ad gg^wedey, mařar SIDI, SIDI, aqa-t d jjeħd d uzeħhid inu, Netta idweř ayi d asenjem.’ ³Kenniw ad taymem aman s řerařet zi tařawin n usenjem.” ⁴“Deg wass nni ad tinim ‘Qadam i SIDI, řařam Isem nnes, secnem timegga nnes jar řegnus, barrħem aqa Isem nnes ieuđa! ⁵Zehħdem i SIDI, mařar Netta igga timesřayin timeqqrarin. Ejj aya ad ittwassen di marra tammurt. ⁶Sřiwřew u řennej, *a cem* tenni izedđyen di řihyun, minzi d ameqqran Amqeddas n Israyil di řwest nmem.’”

11:1 Ica. 4:2; Řex. 13:22,23

11:2 Ica. 9:5

11:6 ‘amwa’ - niy ‘ayenduz’ niy ‘yuggu’.

11:6 Ica. 65:25; Ĥuc.2:20

11:10 Rum. 15:12

11:11 ‘řebřar’ - niy ‘il’.

11:16 Uf. 14:29

12:3 Yř. 7:37,38

12:4 Yř. 17:1,4,6,26

Awař n Arebbi x Babil

13¹ **Ř**ħukm issagg^waden x Babil nni iżra Icaeya, mmis n Amuř. ² “Sgaεdem taeęant x wedrar aqeccar, syuyyem ęarsen, ceyyarem s ufus aqa ad adfen zi tewwura n tarwa n tařiret!”
³ “Necce umurey imqeddasen inu, Necc řayıy x ayt n bu-teyruđt inu di ssibbet n lyađab inu, inni ineggzen s řefrahet x leađama inu.” ⁴ “Aqa zzhir n ijj n ubarru *d ameqqran* x idurar, am n ijj n řgens imyar, řhes n ddriz n tgeldawin, n řegnus usin-dd munen. SIDI n řeeskarat isedd řeeskar.
⁵ Ad dd-asen zi temmurt tigg^wej, zi řtarf n ujenna, SIDI d řeqcue n wesxeđ nnes, ģima ad xarrben marra tammurt.” ⁶ “Syuyyem, maęar ass n SIDI yudes-dd, ad dd-yas am ureddeę x kući zeg Um zemmar.⁷ S uyenni dewřen marra ifassen fecřen u wuř n kuř bnađem ifessi. ⁸ Nitni nnxeřen, iřeqqef i-ten weynas d řewjee n tarwa, tnezbaren am temyart ittarun. Kuř ijj ixezzar ęar wenneyni, iyembab nsen *ggin* am iceeęařen *n tnessi*.”
⁹ “Aqa da, ass n SIDI ad dd-yas, *s* řeqsahet iwęaren u *s* řħaduq n lyađab *nnes*, ģima ad yarr tammurt d řxirbet u ģima ad zzayes imġa imednab. ¹⁰ Maęar itran n ujenna d iwrafen n itran war ttejjin ead tafawt nsen ad tary, tafuct ad tebbarcen xmi dd i ęa tenęar nettat uca taziri war ttejj i ead tafawt nnes ad tceęceę.” ¹¹ “*Maęar* ad xeęsey tuęeffna nnes i ddunni u i ięeffanen řmuęsiyyet nsen u Necc ad ssbeddey nxfaxet n imęeffaren u ad ssehwię nxfaxet n ayt n bu-leunf. ¹² Ad arrey aqa aryaz ad yiři iyřan x wurey azdad, uřa d bnađem x wurey iyřan zi Ufir. ¹³ S uyenni ad ssarjijey ijenwan uca ad tenhezz temmurt zeg wemcan nnes, zeg uduqpez *n ufugem* n SIDI n řeeskarat, u zeg wass n řħaduq n lyađab nnes.” ¹⁴ “Am tęayđet n wezyar innjerfen, am wuęi war ęares dd-iksi uřa d ijj, *ammu* ad nnqerben nitni, kuř ijj ęar řgens nnes u kuř ijj ad yarweř ęar temmurt nnes. ¹⁵ Qae wenni ęa ittawafen, ad t ccuęen, u qae wenni ęa řřfen, ad iwđa s ssif. ¹⁶ Zzat i tiřawin nsen ad ttwadzen iġenjiren nsen, ad ttwakeccđent tudrin nsen u timyarin nsen ad ttwassnuqqbent.”
¹⁷ “Aqa da, Necc ad xasen řħarrcey Imadiyyen, nitni war d asen tecqi nnuqart u ęarsen nitni urey war isekkwi. ¹⁸ Řeqwas nsen ad xarrgen iġudriyyen u war areġġmen ca x řyięet n uęeddis, u tiř nsen war tettzięiz i iġenjiren. ¹⁹ *Tandint n Babil*, talwitz jar tgeldatin, *tenni* d řeezz d usemyar n Ikaldaniyyen, ad tedweř am mammeć řami tuęa AREBBI inneqřeb Sadum d Eamurra. ²⁰ I řebda war ityimi din uřa d ijj, u war *dayes* zedđęen ead zi jjiř ař jjiř. Aerab war dinni iccat aqıđun nnes *ead* u imeksawen war ttejjin ad tareyyeġ din *řhimmart nsen* emmarř.
²¹ Řewħuc n řexřa ad zřřen dinni u tizeddiyin nsen ad ccurent s mukat, yessis n nneamet ad zedyent dinni uca iyayđen iġennen ad dinni negzen. ²² Ad ssmieeiwen ifisen ijj ęar wenneyni di lqeleat nsen uřa d uccanen n řexřa di řeqsur n řehzuř. Řweqt nnes ad taweđ deęya u ussan nnes war ttezzuggarten ca.”

14¹ “Maęar SIDI ad iġinn x Yaequb uca ad ifarz Israyil twařat nneynit. Netta ad asen iwc řħudnet di temmurt nsen. Abarrani ad kidsen imun u nitni ad dewřen ęar taddart n Yaequb. ² Řegnus ad ten awyen u ad *ten* ssidfen ęar wemcan nsen. Taddart n Israyil ad ten teřtef d tasyart di temmurt n SIDI, am imesyān d tiyya. Ad ħebbsen inni ten iġebbsen, uca ad ħekmen x inni ten iġeřşaren. ³ Deg wass nni ad ac issareyyeġ SIDI zi řehriř nnek u zeg unexřie nnek u zi tsexxart nnek iqeřşen i zi ggin ad tsexxared cek. ⁴ Xenni ad tessgaεded amettiř-a x ujeęid n Babil, ad tinid ‘Mammeć issbedd wenni iġeřşaren zi *řeġşaret* nnes, *mammeć* tettwaqđa temmurt mani nyeęi?’ ⁵ Yarza SIDI aemud n ięeffanen, azeęađ n ayt n bu-řşulřa, ⁶ wenni iwitin

13:10 Ĥiz.:32:7; Yuw. 3:4; 3:15; Mt. 24:29; Mk. 13:24; Lk. 21:25

13:19 Amz. 19:25; Ica. 1:9; Irm. 49:18; 50:40

13:21 ‘nneamet’ - niy ‘tanhalt’ (*tinhalin*)

14:3 Aewd. 28:48

řegnus bŕa qeřtu di tefqařt tameqqrant, wenni tuřa ihekkmen x řegnus s lyađab, idařar *i-ten* bŕa aziřez. ⁷ Marra tammurt tarsi, tesqar. Nitni řuyyyn s řefrařet. ⁸ Uřa d ticejjura n umerzi farrřent zzayek u ticejjura n tengelt n *idurar n Lubnan qqarent* ‘Zeg wami cek tmedded řar temmurt, war da dd-ittis uřa d iijen ead řima ad aney yarz!’ ”.

⁹ ‘Řaxart swadday ad tenhezzi di řtwee nnek, mařend ad řfyen nitni řar umsagar akidek xmi dd i řa tased. Di řtwee nnek ad dd-faqen řexyařat n *imettan*, marra řřukkam n temmurt, ad tegg marra ijeřiden n temmurt ad kkaren zi řekrasi nsen igelliden. ¹⁰ Nitni marra ad řtfen deg wawař, ad ac inin ‘Uřa d cek tdewřed tarehfed, am neccin, řexxu cek tarewsed dayney!’

¹¹ Aqa temmendared nřafaxet nnek di řaxart, řřess n lřarpat nnek. Sadu nnek ttwabezzeen iwekkiwen *am řemtař*, uca ikeccawen d malta nnek. ¹² Mammec *teggid* ad tewđid deg ujenna, *a cek itri n řefjar* ittissiqen, mmis n tuffut n řřař! Mammec tettwarzeđ řar temmurt, *cek* amarniw n řegnus!’ ¹³ Tennid deg wuř nnek ‘Necc ad gaedeř řar ujenna, ad sbeddeř řkursi inu tiwa i itran n Arebbi, ad qqimeř x wedrar n umuni řar ccamal n barra qae. ¹⁴ Necc ad gaedeř tiwa n tqiccatin n iseynuten, ggur ad arweř deg Umęuři x kuřci!’ ¹⁵ Lla, ad cek ssehwan di řaxart, di řařař qae n wanu! ¹⁶ Inni cek i řa izaren, ad dayek jearen, ad fehmen *uca ad inin* ‘Ma wa d aryaz wenni issarjijjen tammurt, wenni ijin tigeldin ad nhezzen, ¹⁷ wenni yarrin tammurt d řexřa uca yareddeř tineddam nnes, wenni war yarxun i imeřbas ad arekkweřen?’ ¹⁸ Marra ijeřiden n řegnus, marra nitni zzřen *din* di ccan, kuř iji di taddart nnes. ¹⁹ *Maca* cek temmendared, ssięwejen cek x wendeř nnek, *am* řyedduť mbeyed *mmendaren tt*, am řxecbet eefsen tt, *am* iijen ssduřyen t s imettan ittwasnuqqben s ssif am *ssduřyen t s* warruđ nni dd řa iřwan řar izra n tesraft n *wendeř*. ²⁰ War temmarsed akidsen deg wendeř, mařar txarred tammurt nnek d tenyid řgens nnek. Zzariet n ieffanen eemmarř war ten ittidaden i řebda. ²¹ Swejdem řtabřa n řarřt i iřenjiren nnes x řmuęšyyet n ibabaten nsen, mařend nitni eemmarř war ggur *ead* ad bedden, ad warten tammurt uca ad ccuren udem n temmurt s tneddam. .

²² Necc ad xasen kcareř, *ammu* i iqqar SIDI n řeskarat, Necc ad teřřiy zi Babil *kuř* isem d *marra* min iqqimen, am mmis uřa d mmis n mmis, ammu i iqqar SIDI. ²³ Necc ad t arrey d tasyart n twuct n řiřet uřa d iyeřmamen. Ad ten mřiy s tmedwast n ureddeř, *ammu* i iqqar SIDI n řeskarat.”.

Awař n Arebbi x Accur

²⁴ SIDI n řeskarat ijuř, inna “S tidett, am mammec Necc i t xarřeř, ammu i řa imsar, am mammec Necc i t uriř, ammu i dd řa yas, ²⁵ aqa Necc ad arřeř Accur di temmurt inu u ad t eefseř x idurar inu, řima azayřu nnes ad zzaysen ittwaři u řeřmeř nnes ad iwđa x řarřin nsen. ²⁶ Wa d acawar nni ittwaggen x marra tammurt u wa d afus i isswiżzađen x marra řegnus. ²⁷ Mařar SIDI n řeskarat ixarřeř aya, man wen izemmaren ad t ibdeř? Aqa afus nnes isswiżzađ i-t, man wen izemmaren ad t yarr *řar uęezdis?*”.

Awař n Arebbi x Falishit

²⁸ Deg useggwas n řmewt n Ařaz, yusa-dd řřukm issagwaden wanita: ²⁹ “War farreř, *a cem*, marra *tammurt n Filicit*, aqa akeccuđ nni cem iwtin, ittwarz, mařar zeg weřwar n ufiřar ad iffeř ureřsiw amesmun u řyiřet nnes ad tiři d řřaycet icemđen ittawen. ³⁰ Imenza n imuřřiřen

14:8 ‘amerzi’ - niy ‘amedži’.

14:13 Izhd. 48:3

14:20 Ayub 18:19; Izhd. 21:11; 37:28; 109:13

14:21 Uf. 20:5; Mt. 23:25

14:22 Ayub 18:19; Izhd. 21:11; 37:28

14:23 Ica. 34:11; řaf. 2:14

14:27 2 Im. 20:6; Ayub 9:12; Awřn. 21:30; Dan. 4:32

14:28 2 Ij. 16:20

ad hdan *s řhudnet* uca imezřad ad zzřen di řaman. *Maca* ad nęey ařwar nnek s řaz uca *arefsiw* ad inya min zzayek iqqimen.”³¹ “Ru, *a* tawwart, řuyuy, *a* tandint, aqa fecřen marra *imezday n* Filicit! Mařar zi ccamal ad dd-yas ddexxan uca uřa d ijjen ad yagg^wej zeg iseddiyyen nnes n řeeskar.”

³² “Min i řa arren i ireqqasen n řgens?”

“Aqa SIDI igga *dsas* n řihyyn, řima řmusakin n řgens nnes ad dinni afen adurri!”

Awař n Arebbi x Mu’ab

15¹ *Řřukm issagg^waden x Mu’ab.*

“Wah, di řiřet ittwaħdem Mu’ab, idweř issusem, wah, di řiřet ittwaħdem Qir-Mu’ab, idweř issusem!”² Gaeden řar Bayit d Dibun, řar řgaeeđat řima ad run. *Dinni* ad iru Mu’ab x Nabu d Maydaba. Qae azeřif nsen iřsa d aqeccar, marra timira ttwaħeffent.³ Beysen s txuncay *n wecđan* deg izniqen nsen, aqa *din* myř tųuyyit x tzeřwin u deg izzuray nsen, imetřawen weřřandd *x uęymbub*.⁴ Ĥacbun isųuyyu, uřa d Al’ala. Ttesřan i tmijja nsen řares ař Yahař. S uyenni řųuyyun *uřa d* iryazen n umenři n Mu’ab d iųuyyan. Buřbeř *n mkuř aryaz* ifceř dayes.

⁵ Uř inu isųuyyu x Mu’ab. Tarwa nnes n tařiřet iwđen ař *tandint n* řuřar, *tenni tuya ięan am* teęjmit n třata n isegę^wusa. Mařar am ttrun ttgaeeaden tasawent n Luřit, *wah* deg webrid řar řurunayim ssgaeeaden nitni taųuyyit n txessart.⁶ Mařar aman n Nimrim ad dewřen imucan xřan. Mařar arrbie isřaw, aęemmu y n arrbie iqđa, war ittiři ead uęemmu y aziza.⁷ S uyenni ad arbun min řarsen icetřen d min kesben řar uęemmađ n yeřzar n Iřefřafen.⁸ Mařar tųuyyit n ucetci ad teffey d temmurt n Mu’ab, aweeeđ nnes *ad dd-iffey* řares ař Ajlayim, aųuyyu s imetřawen řares ař Bi’r-Ilim.⁹ Mařar aman n Dimun ccuren s idammen, mařar Necc ad awyey x Dibun ead ktar: ařrad *ad dd-yas* x yenni yarewřen zi Mu’ab, x min iqqimen di temmurt.”

16¹ “Sekkem *đđmani ccuren s* izmaren n řřakem n temmurt, zi Salae řar řexřa, řar wedrar n yeęis n řihyyn!”² Am ijđad yarewřen, ittwasęđwen zi řeucc, ammu i řa ggent yessis n Mu’ab řar imucan n uęekkwu n *yeřzar* n Arnun.³ “Awyem *xenni* ccwar, ksim awař, ggem tiři nnek am řiřet deg wazal, snuffar imetlae, war znuzi inni yarewřen!”⁴ “Jjem inni zzayi x yuzřřen ad řarem qqimen, *a tammurt n* Mu’ab! Iři d adurri i nitni zzat i wudem n wenni yaređđęen!”

“Řeřřaret *maca* ad tbedd, aređdeę ad iqđa, inni ieffsen x temmurt gęur ad mweddaren zi temmurt.⁵ Řřursi igellden ad ittwačedđ s tmexsiwt icuwwaren u Netta ad xas iqqim di tidet deg uqiđun n Dawud, d wenni iħekkmen d yarezzun řřeqq uca isseřfeř taseęda.”

⁶ “Neccin nesřa x nnfaxet n *temmurt n* Mu’ab, aqa nettat d taeeffart ař řřarf. Aeeffar nnes d nnfaxet nnes d zzeamet nnes: aqa *marra* řemeani nnes xwan war řin ca nican.⁷ S uyenni i řa tru *temmurt n* Mu’ab x Mu’ab, marra ad run. Nitni ad řuyuyen x zzbib n Qir-řarisat, dewřen ttwaęerben qae.⁸ Mařar isřawent tzayarin n Ĥacbun. Řeřrue n đđiřect n Sibma arennyen řřukkam n řegnus. Řeřrue yiwđen řares ař Yaezir, nitni suřen di řexřa, bezzeen, aqa řwan řebřar.⁹ X uyenni ttruy *x đđiřect* n Sibma, am mammeč ru y x Yaezir. Ssu y cem s imetřawen inu, *a, tineddam n* Ĥacbun d Alealeh, minzi ruřen iųuyyan n usřiwřew zi tini nnem n unebdu u zeg weřqad nnem.¹⁰ Tęeyyed řeřrařet d zřhu zeg iyyaren isseymayen n tfeęařt, war ttęennijen u war sřiwřiwen *ead* di tzayarin. Wenni yareffsen war yareffes *ead* ađiř di tsira. Ssbedde y Necc

15:1 Irm. 48:1; řiz..25:9; Eam. 2:1

15:2 Irm. 48:37; řiz..7:18

16:5 Ica. 9:6; Dan. 7:14,27; Mixa 4:7; Lk. 1:33

16:6 Irm. 48:29,30

16:8 Irm. 48:32,33

řeeyad n usřiwřew. ¹¹ S uyenni syuyyent tekricin inu am ijj n řgambri x Mu'ab, u daxeř inu x Kir-Ĥaris. ¹² Řami i řa yařewř Mu'ab x řgaædet nnes *n tewhibt* uca ad yadef řar zzwawect nnes iqeddšen řima ad izzař, *xenni* ad řaren aqa Mu'ab war ittiweđ ad igg walu.”

¹³ Wa d awař i issawař SIDI x Mu'ab. ¹⁴ *Maca* řexxu issawař SIDI, iqqar “Di řřata n iseggwusa elahřab iseggwusa n ucewwař, ad idweř ueuři n Mu'ab ittwassehřar ak-d marra abarru nni d ameqqran. Min *zayes* řa iqqimen, ad yiři drus qae, war iři ařas.”

Awař n Arebbi x Dimacq d Ifrayim

17¹ Řřukm issaggwaden x Dimacq.

“Aqa da, Dimacq war tettiři ead d tandint, ad tedweř d řřarbet ittwahedmen. ² Tineddam n Earueir ad dewřent xřant, ad iřint i řřimriwin. Tina ad dinni zřřent uca uřa d ijjen war tent issfeefie. ³ Ad iqđa lburj zi Ifrayim uřa d tageldit zi Dimacq d min iqqimen zi Aram. Nitni ad iřin am ayt n Israyil!, *ammu i* iqqar SIDI n řřeskarat.”

⁴ “Deg wass nni ad isřaw æuři n Yaæqub uca ad tedweř tadunt n arrimet nnes ttqiřet. ⁵ Ad yiři axmi ittqebbed ucewwař imendi ibedden uca imejjar uřiř nnes tidrin, ad yiři axmi ijj iřeqqed tidrin di řewđa *n teyzurt* n Rafayim. ⁶ Ad iqqim *myir* ijj n uceřři i weřqađ, am řar wezwađ n izemmuren, tnayen niř řřata *n tzitunin* řar tqiccet n řřare sennej, uca arebea niř xemsa řar řřrue n uzemmur!, *ammu i* iqqar SIDI, AREBBI n Israyil.”

⁷ “Deg wass nni ad ixzar bnadem x wenni i t iggin u tiřřawin nnes ad řaren Amqeddas n Israyil. ⁸ War ittwaři iealtaren, řředmet n ifassen nnes, uřa d min iggin iđewđan nnes war t izzar, tirebbin n cwarti lla uřa d ipilaren n arebbi n tfuct lla.” ⁹ “Deg wass nni ad iřint tneddam nnes ifaryen am řřirbet jjin tt deg wezřar uca taqiccet n wedrar nni jjin zi ssibbet n ayt n Israyil, ad tiři d amcan ittwarrrben. ¹⁰ Mařar cek tettud SIDI n usenjem nnek, war teeqiřed x řřeruf nnek ijehden. S uya tettezzud ayemmu y iđarfen uca tzarreed đđwaři ibarraniyyen. ¹¹ Deg wass nni di ten tezzuđ, tfaryed asen, u řar teffu tejjid zzarieet nnem ad tessuffi: *d man aya* d tmejra ieurrčen deg wass n řřehřac nnek d řřehřiř war ittgenfi.”

¹² “Uct x ubarru n řřegnus nni izehharen am zehharen řřbhur, uřa *uct x* ddriř n wayduden nni *iggin* am řřeweř n waman imeqqranen ihewřen! ¹³ Ad hewřen ayduden am řřeweř n waman imeqqranen, *maca* Netta ad ten yarebba u nitni ad arewřen řar řaggwaj. Ad ittwæarren *ubarru n řřegnus* zeg usemmiđ am uřum x idurar, am *useynu n teejajt* ittenneđ zi řřaryadř. ¹⁴ Yar řřeweqt n tmeddit, xzar, annexie! Qbeř ma ad iřbeh řřař, war iři netta ead. Ta d tasyart n yenni d aney ikeccđen, zřar n yenni i d aney ittacaren.”

Itiyubiya ad isellem ixef nnes i SIDI AREBBI

18¹ “Uct x temmurt n řřess n wafriwen, tenni řar urendad iyezran n *temmurt n* Kuc, ² tenni issekken imsekkan *nnes* x řřbhar, di řřarbutin n uyanim tiwa i waman. Uyurem, *a kenniw* ireqqasen ifsusen, řar ijj n řřgens izzuggarten u ittwessgen *n teřmect*, řar ijj n řřgens nni immeggwed zřayes zeg wami iřa d zi ssa tsawent, řar řřgens nni ittamaren řřbda u ieefes, nni zi qeđšen iyezran tammurt nnes. ³ *A kenniw* marra imezdař n ddunnit d yenni izedđřen di temmurt, xmi i řa ssgæeden taeeřant x idurar, *xenni* ad t tżarem, u xmi i řa řřuđen di řřbuq, ad t teřřem!” ⁴ “Mařar ammu i d řari inna SIDI ‘Necç ad řđiř di řřudnet x řřkursi inu igellden, am řřhmu yareqqen řar řřřa *n uziř*, am useynu *iccuren s* nnda řar řřhmu n řřřabet.’ ⁵ Mařar qbeř

ššabet, xmi ɣa ikemmeŋ nnuwwar, tedweŋ tnewwart d ađiŋ inenna, ad izbar Netta izbiren s ijeqqaden n wezbar, ad ikkes arbiben, ad ten iqdu. ⁶Nitni marra ad ttwajjen i ijdad n řexřa x idurar u i řewhuc n temmurt. Deg unebdu ad xasen arsen ijdad ikeccden u di řmecta ad xasen arsen řewhuc n řexra. ⁷Deg wussan nni ad tettwawi tarzeft i SIDI n řeeskarat: ijj n řgens izzuggarten d ittwešgen *n teřmect*, u *man aya* zeg ijj n řgens imegg^wed zayes zeg wami iġa d zi ssa tsawent, zeg ijj n řgens nni ittamaren řebda u ieffes, nni zi qeđen iyezran tammurt nnes, *uca ad awyten tarzeft* ɣar wemcan n Yisem n SIDI n řeeskarat: ɣar wedrar n řihyun.”

Awař n Arebbi x Miřra

19¹ *Řhukm x Miřra*. “Xzar, SIDI ineddeh x ict n tseynut ittazřfen. Netta yudef ɣar Miřra uca lařnam ad arjijen zzat i wudem nnes u ayt n Miřra ad ad asen ifceř wuř deg idmaren nsen. ²Maɣar ad sřharccey Imiřriyyen x Imiřriyyen, mařend kuř ijj ad immneɣ ak-d umas, u kuř ijj ak-d wajjar nnes, tandint x tendint, tagelda x tgelda. ³Buhbeř n Imiřriyyen ad yarjeř daysen u Necc ad fesxeɣ ixarriřen nnes. *Xenni* ad sseqsan lařnam nsen d yenni ittzezzmen uřa d yenni issawařen ak-d imettan d igezzanen. ⁴Ad ggeɣ Imiřriyyen deg ufus n aytbab iqeřšen uca ajeġid iwearen ad xasen iħkem, *ammu i* iqqar Sidi, SIDI n řeeskarat. ⁵Aman di řebħar ad azyen u iɣzar ad idweř d ijdı, ad yazey. ⁶Iyezran ad arxun i arriħet yursuđen u iyezran n Miřra ad arsen uca ad azyen, ayanim d telga ad isřawen. ⁷Ddmani n tarewsa ɣar Nil, ɣar uqemmum n yeɣzar *n Nil*, uřa d marra tammurt ɣar iyezran i x zarreen, ad azyen, ad ttwakksen, war ttiřin ead. ⁸Ibeħriyyen n iseřman ad ceđen u marra inni inđaren tasennart nsen deg yeɣzar *n Nil*, u inni ibezzeen traccia x waman, ad isřawen *zeg wecđan*. ⁹Inni ixeddmn tiffest azdad meccden ggur ad dewřen seđħan, uřa d iddarazen n řkettan acemřař. ¹⁰Ipilaren n temmurt ad ttwadzen, marra inni ixeddmn di tťwee n řmunet icđen as řeemar.”

¹¹“Wah, řħukkam n řuean d ibuhařiyyen, ccwar n imcawaren imiřišen n Fireun idweř ibbuhři. Mammec tzeemem ad teqqarem *ead* i Fireun ‘Necc d mmis n imiřišen, mmis n ijeġiden n wechář uya?’ ¹²Mani ġan xenni imiřišen nnek? Ejj i-ten ad cek ssargben u ad *cek* ssecnen min ixarreř SIDI đidd i Miřra! ¹³Řħukkam n řuean dewřen d ibuhařiyyen, ttwacemten řħukkam n Nuf. Ad ssweddaren Miřra, *aq* inni d azru n teymart n tqebbař nnes.” ¹⁴“SIDI ikebb di Miřra buħbeř issdewwaxen di řwest nnes. Nitni ssweddaren Miřra di marra min iġga, amecnaw umeskar iweddard di teuqqit nnes. ¹⁵War ittiři *ead* i Miřra min i ɣa yegg, min izemmar ad *t* igg uzeġif niɣ akennas, tasetřa niɣ ayanim.” ¹⁶“Deg wass nni ad iřin Imiřriyyem am temyarin. Ad arjijen, ad nnxerřen zi ssibbet n wenhezzi *issigg^widen* n ufus n SIDI n řeeskarat, i zi ɣarsen i ɣa inhezz zi ssa ɣar ssa. ¹⁷Tammurt n Yahuda ad tedweř d amedya n unexřie i Imiřriyyen. Marra wenni t ittidaren, ad innexřee zi ssibbet n uxarreř n SIDI n řeeskarat nni xasen ixarreř.”

¹⁸“Deg wass nni ad din iřint xemsa n tneddam di temmurt n Miřra, ad *din* ssiwřen *iwdan* iřes n Kenean uca ad jjaġen ɣar SIDI n řeeskarat. Ict n zzaysent ad as qqaren ‘Ir-Heres’, ix ad yini ‘tandint n wareddeġ’.” ¹⁹Deg wass nni ad *din* yiři ijj n uealřar di řwest n temmurt n Miřra u ijj n umayđu *iqeddsen* ɣar weymir nnes. ²⁰Aya ad yiři d řeřamet d cchadet i SIDI n řeeskarat di temmurt n Miřra: xmi nitni ad řayan i SIDI zi ssibbet n yenni i-ten iħeřšaren, Netta ad ɣarsen issekk amsenjem d ameqqran, u wanita ad ten ifekk. ²¹SIDI ad idweř ittwassen i Imiřriyyen uca Imiřriyyen ad ssnen SIDI deg wass nni. Nitni ad as sexxaren s țyarřd t dewhibt *n řyiġet* uca ad wcn lwaed i SIDI u ad t ssqeffen. ²²SIDI ad

19:15 Ica. 9:13

19:18 Aewd. 10:20; Irm. 12:16

19:21 Mal. 1:11

iwwet Imiŕriyyen s tiyyita, Netta ad *ten* iwwet u ad *ten* issgenfa. Nitni ad dd-dewřen Ƨar SIDI u Netta ad yejj ixef nnes ad ittwasseŕreħ s tzağit yuğƧen nsen u ad ten issgenfa.”

²³“Deg wass nni ad *din* yiři webrid ameƧqran zi Miŕra ař Accur. Ayt n Accur ad dd-asen di Miŕra uca Imiŕriyyen di Accur. Ad *as* eebden Imiŕriyyen *i Netta jmie* ak-d ayt n Accur.”

²⁴“Deg wass nni ad yiři Israyil d wiss třata ak-d Miŕra d Accur, d lbaraka di řwest n temmu rt.²⁵ MaƧar SIDI n řeeskarat ad ten ibarek, ad yini ‘lři ad ittwabarek řgens inu Miŕra, u řxedmet n ifassen inu Accur, uřa d tasyart inu Israyil!’ ”

Awař n Arebbi x Miŕra d Itiyubiya

20¹Deg usegg^was nni di yusa-dd ukumandar n řeskar Ƨar Acduđ, – umi t issekk Sarjun, ajeğid n Accur –, uca immney ak-d Acduđ uca iřtef i-t, ²di řweqt nni tuƧa issiweř SIDI, s uqemmun n Icaeya, mmis n Amuŕ. Netta inna “UƧur, sars arruđ n txancet n wecđan nni x teƧinna nnek d tekkсед tisira nnek x iđaren nnek!” Igga i-t Icaeya, iggur d aeƧryan d s řehfa x iđaren nnes. ³*Řexdenni* inna SIDI “Am mammeċ iggur umsexxar inu Icaeya *řexxu ead* třata n isegg^wusa d aeƧryan u s řehfa da d diha, am řeċřamet u am ijj n řeċjeb i Miŕra u i Kuc, ⁴ammu i Ƨa indeh ujeğid n Accur imeħbas n Miŕra d imenfiiyyen n Kuc, ameƧryan d umeƧqran, aeƧryan d uħefyan n iđaren, uřa s ddabub iearra, *aqa* i řeđiħet i Miŕra. ⁵*Xenni* ad gg^weden u ad sedħan zi ssibbet n ayt n Kuc i Ƨa tuƧa xezzaren d ca, u zi ssibbet n Imiŕriyyen, afeyyec nsen. ⁶ImezdaƧ n temmurt-a x tma n řebħar ad inin deg wass nni ‘Aqa da, ammu i imsar i wenni Ƨar nxezzar d ca, d wenni Ƨar narweř ħima ad narzu twiza, ħima ad nettwafekk zi ztat n wudem n ujeğid n Accur. Mammeċ *xenni* nzemmar ad nenjem *řexxu?* ”

Awař n Arebbi x řexřa n řebħar – x Babil

21¹Řħukm issagg^waden x řexřa n řebħar.

“Am mammeċ ttazzřent tħaryadın di *Temmurt n Ljanub*, *ammu* i Ƨa iffeƧ netta zi řexřa, zi temmurt tessagg^wad. ²Tettwassargeb ayi tamezra iqeŕšen ‘AƧeddar ittegg s řeƧdaret uca amteħħay ad iteħħi.’ ‘Gaeeed-dd, *a* Eilam, ħřar, *a* Maday!’ Necc ad ssbeddeƧ marra anexses nnes. ³X uyenni tteksent ayi teƧeinnatin inu, u řtef ayi řewjae n tarwa am řewjae n ict n temƧart ittarwen. Necc ttezbareƧ xmi *d as* ttesřiƧ, nnxexřeƧ umi t ttwařiƧ. ⁴Uř inu inneřřef, aqarqub *nnes* issenhezza daƧi tigg^wudi. Tambambast n tmeddit nni wehħeƧ ařtas, igga ayi tt d řeurret.”

⁵“‘Srusa-dd řtařba, sbedd aeƧessas, ecc, su! Kkarem, *a* ijeğiden, deħnem tcappa n useřqi!’ ⁶MaƧar ammu i d ayi inna Sidi ‘UƧur, egg ijj n ueessas, ejj i-t ad ixeħbar min ittwařa!’ ⁷Uca izra ikarruten *n umenyi* d tyuyat n yenni inedħhen iysan, ijj n ukaravan n yeƧƧař d ijj n ukaravan n iřeƧman. TuƧa iħeřta mliħ, mliħ ařtas. ⁸*Xenni* iřaya wenni izrin ‘A Sidi inu, deg wass ttbeddiƧ břa qeřtu x wecbar n teessast u kuř ħiřet ttesseƧi. ⁹Aqa da, diha usin-dd iryazen nni innƧin x iysan, tyuya n innayen ak-d tyuya nneyni!’ *Xenni* iřtef netta *eawed* deg wawař, inna ‘Tewđa *tendint n Babil*, tewđa, d marra řeƧyarat ineqcen n irebbiten nnes iřbez i-ten x temmurt!’ ¹⁰‘A asarwat inu d mmis n unedrar inu! Min sřiƧ zi SIDI n řeeskarat, AREBBI n Israyil, xebbareƧ kenniw xas.’ ”

20:2 ‘aqemmun’ - s Teibrani ‘afus’.

20:5 ayt n Kuc: ixs ad yini ityupya.

21:1 ‘řebħar’ - niƧ ‘il’.

21:4 Ayub 7:3

21:8 ħab. 2:1

21:9 Irm. 25:12; 51:8; Aša. 14:8; 18:2

Awař n Arebbi x Idum

¹¹Řħukm issaggwaden x Duma.

“Zi Saeir řayan ayi-dd ‘Aecessas, min *tasaeet* n ġiřet *i teđa*? Aecessas, min *tasaeet* n ġiřet *i teđa*?’

¹²Inna ueessas ‘Yusa-dd teffu n řħař, uřa d ġiřet *tusa-dd*. Mařa kenniw texsem ad tesseqsam, seqsam! Dewřem-dd, asem-dd!’ ”

Awař n Arebbi x Arabiya

¹³Řħukm issaggwaden di tmeddit.

“Deg wezřar di *temmurt n* Weeraben ad tessensem, *a kenniw*, ikaravanen n ayt n Dadan! ¹⁴Uyrem řar wumsagar ak-d wenni iffuden ħima ad as tawjem aman! Imezday n temmurt ffyen-dd řar wumsagar ak-d umarwař s weřrum. ¹⁵Mařar nitni arewřen zi řesyuf, zi ssif i dd-ittwajebden u zi řqews ittwareħden u zi řeyben n umenyi. ¹⁶Mařar ammu i d ayi inna SIDI ‘Ead deg ijj n useggwas, ełahsab iseggwusa n ucewwař, *xenni* ad iqda marra x ueuđi n Qidar! ¹⁷Řqedd n ayt n bu-řqews iqqimen, ayt n bu-teyřudř n Iqidariyyen, ad yiři drus waha, mařar SIDI, AREBBI n Israyil d wenni issiwřen *aya*.’ ”

Awař n Arebbi x Teyzurt n Tmezřa - Urcalim

22 ¹Řħukm issaggwaden x Teyzurt n Tmezřiw.

“Min cem yuřin ařami tgaeeded cem ak-d marra *iwdan* x tzeřwin? ²A cem, tenni iccuren s ddriz, *a cem* tandint izruddħen, tandint innegzen s řefraħet: inni dayem ittwanen, war ttwanen s ssif uřa war mment deg umenyi. ³Marra imgewwaden nmem munen arewřen, *maca* twaħebbsen nhřa uřa d ict n tecti n řqews, marra inni dayem ufin, ttwacafen, waxxa arewřen řar řaggwaj.”

⁴“X uyenni qqarey ‘Aggwejem xafi řxezrat, ejj ayi ad ruř s imetřawen imerzagen. War d ayi ħeřřarem ħima ad ayi taezzam x wareddeğ n yeđis n řgens inu!’ ⁵Mařar d ijj n wass n wezruddėh d uefas d uwarweđ i dd-issekk Sidi inu, SIDI n řeeskarat, di Teyzurt n Tmezřiw, *ass* n weydař n řħiđ u n iřuyyan i x dd-ttarran idurar. ⁶Mařar Eilam itřef aqrab nnes s fritcat, *jmie* ak-d ukarru n umenyi uřa d arřaz *nni t ineddhen* d yenni inyin x yeysan, uca Qir iearra tcappa n useřqi. .

⁷Ad imsar aqa řemxeyyer n teysarin nnek ad ttwaccurren s ikarruten *n umenyi* uca immayen ad sedden ixef nsen *i umenyi arendad n* tewwart. ⁸Ad ikkes arruđ n Yahuda uca deg wass nni ad txezzared řar řesnaħ *i iđan* di Taddart n Wezřar. ⁹Kenniw ad teřrim tizeyyin di tendint n Dawud, minzi aqa-tent deg wařřas. Ad tessmunem aman n Uyeřmam n Wadday. ¹⁰Ad řesbem tudrin n Urcalim uca ad thedmem tudrin ħima ad tessjedem řħiđ. ¹¹Ad teggem ijj n uyeřmam řar řeħyuđ, ħima ad tessmunem aman n uyeřman aqdim, *maca* war txezzarem řar wenni t iggin, u war tħeřřim wenni t isenneen zeg wečħař uya.”

¹²“Deg wass nni ad iřařa Sidi inu, SIDI n řeeskarat, maħend ad tetrum, ad tesřuyyem, ad tħeffem azeđif u maħend ad tyarđem taxencet n wečđan. ¹³*Maca* xzar, arcaq d řefraħet, neqqen iyenduzen, řarřen i wuđi, ttetten aysum u sessen binu, *am qqaren* ‘Ejj aney ad necc, ad nsu, mařar tiwecca ad nemmet!’.

21:13 ‘azyar’ - niy řřabet’ niy ‘tazgant’.

22:4 lrm. 8:23

22:6 ‘inni innyin x iysan’ - niy ‘imnayen’.

22:7 ‘imnayen’ - niy ‘inni inyin x yeysan’.

22:8 ‘azyar’ - niy řřabet’ niy ‘tazgant’.

22:13 lca. 56:12; 1 Kur. 15:32

¹⁴ *Macá* SIDI n řeskarat issargeb ayi *x waya* deg imezzyen inu, *inna* ‘řmuesiyyet-a war tettwafdi ca i kenniw řares ař dd řa temmtem!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI n řeskarat.”

Awař n Arebbi x Cibna d Ilyaqim

¹⁵ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI n řeskarat ‘Uyur, adef řar wawkiř nni, řar Cibna, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeđid*, *uca ini*: ¹⁶ Min *iđan* řarek danita, niy man wen řarek danita, aqa cek tneqced da ijj n wendeř i yixef nnek? *Iwa* ineqqec andeř nnes sennej, ineqqec i yixef nnes tazeddiyt di jjar! ¹⁷ Aqa da, SIDI ad zżayek ihejjar s ijj n uhejjar imyar, Netta ggur ad cek ittef s ijj n wuđuf iqseř. ¹⁸ Netta ad cek isřhunneđ qae ařami *tdewřed* d taqurart, d ict n tcamma temmenđar řar ict n temmurt temyar. Dinni i řa temmte d dinni dd i řa yasen xenni ikarruten icuwwaren nnek, *a cek* řefđihet n taddart n bab nnek! ¹⁹ Necc ad cek ssuffyeđ yi řřusina nnek uca Netta ad cek dd-iqřee zeg wemcan nnek.”

²⁰ “Deg wass nni ad řayiy i umsexxar inu Ilyaqim, mmis n Hılqiya. ²¹ Necc ad as ssirdeđ warruđ nnek u Necc ad as beysey abyas nnek u ad wceđ tizemmar nnek deg ufus nnes. Netta ad yiři d babatsen i imezday n Urcalim d taddart n Yahuda. ²² Necc ad as ssarseđ řmeftař n taddart n Dawud x tyardt nnes. *Mařa* netta ad yarzem, war izemmar uřa d ijj ad ibellee, *mařa* netta ibellee, war izemmar uřa d ijj ad yarzem. ²³ Necc ad t wteđ am řewted deg ijj n wemcan imten u netta ad yiři d řearc n ueuđi i taddart n babas. ²⁴ Ad xas uyřen marra aeuđi n taddart n babas, ayeđduyen imezyanin d tyeđdutin, zi marra taqcuein timezyanin, zi tťbaři ař marra tiqnucin. ²⁵ Deg wass nni ad ittwakkes řewted i ittawtewten deg wemcan imetnen, iqqar SIDI n řeskarat. Ad dd-ittwaqdeu u *xenni* ad iwđa uca ddqeř i tuya řares yuyřen, ad ittwaqess!, mařar *ammu i* inna SIDI.”

Awař n Arebbi x řur d Sidun

23 ¹ Řřukm issaggwaden x řur.

“Rum, *a iyarruba* n Tarcic, mařar *tandint n řur* aqa tehdem ařami war teqqim taddart uřa d řmuyyi.’ Wah, *ammu i* d asen ittwassargeb zi temmurt n ayt n Kittim. ² ‘Susmem, *a kenniw* imezday n tegzirt!’ Isebbaben n Sidun inni izekkwan řebřar *s iyarruba nsen*, aqa ccuren cem! ³ Zżarriet n Sixur, řřabet n yeřzar *n Nil*, tedweř d řmunet nnes. *Ammu i* tedweř *tandint n řur* d řmarsı n řegnus. ⁴ ‘Seđřa, *a cem* Sidun!’ Mařar řebřar iqqar, lburj n řebřar iqqar ‘War dayi řehřiq n tarwa u war uriweđ-dd necc. Necc war ssyimiđ iđudriyyen u war arebbiy tiezuray.’ ⁵ Xmi i řa yaweđ řexbar řar Miřra, *xenni* ad nezbaren nitni s řehřiq xmi i řa řřen řexbar x řur.” ⁶ “Zwam řar Tarcic, řyuyyem, *kenniw* imezday n tegzirt!’ ⁷ Ma wa *d actab* nwem, *a tandint* innegzen s řefrahet, tenni zi řařeř nnes *iđan* zeg wussan n wečař uya? Isuraf nnes ad tt arbun řar řaggwaj řima ad din teqqim am tbarranect di řeyrubiyet. ⁸ Man wen ixarřiřen aya x řur, *tandint* nni ittwezzen ttajat, nni zi isebbaben nnes d řřukkam, nni zi imsewwaqen nnes d imcennnen n temmurt? ⁹ SIDI n řeskarat aqa-t řares di řbař nnes řima ad isseiget nnfaxet n marra *min iđan d* talwitz, řima ad yarz řeezz n marra imcennnen n temmurt.”

¹⁰ “Sfiy tammurt nnem am yeřzar *n Nil*, *a cem* yeđis n Tarcic! War cem tmennee uřa d ict n řřajjet ead! ¹¹ Netta isswizzeđ afus nnes x řebřar, netta issenhezz tigelditin. SIDI yumur đidd i Kenean mařend ad aređđřen lburjat nnes. ¹² Netta inna ‘Emmarř ead ad tiřid tfarheđ, tettwasieđted cem, *a taezaret*, yeđis n Sidun! *Ruř* řar Kittim, kkar, řwa. Uřa dinni war tettifed

řehna.’¹³ Xzar, tammurt n lkaldaniyyen, řgens-a i tuřa war iřin: aqa-t ineyyec Accur *d tammurt* i řewřuc n řexřa. Nitni ssgæeden lburjat nsen i wehjam, ssearran řeqřur nnes, aqa řgens-a yarra i-tt d řxirbet.¹⁴ Rum, *kenniw* iyarruba n Tarcic, mařar lburj nwem ittawahdem.”

¹⁵“Deg wass nni ad imsar, belli řur ad tettwattu *řqedd n* sebein n isegg^wusa, am mammec *řqedd n* wussan n yijj n ujeřid. Yar uneggar n sebein n isegg^wusa *nni* ad imsar i řur am mammec i d as qqaren deg izři n řqeřba: ¹⁶“Ksi řgambri, uyur d tennded di tendint, *a cem* řqeřba ittwattun! Irar ijj n řya mliř d třenjed ařas, mařend ad xam eeqřen!”¹⁷ Awarni i sebein n isegg^wusa SIDI ad izur řur uca nettat ad dd-tedweř řar řmunet nnes n řqeřba uca ad tqeřheb ak-d marra tigeldawin n ddunnit nni iřan x wudem n temmurt.¹⁸ Tasebbabt nnes d řmunet nnes n řqeřba ad iřint qeddsent i SIDI. War tettwaxemmeř *deg ixammen n txubay* u war tettwaxezzen, mařar sseřet nnes ad tiři i yenni izeddyen zzat i wudem n SIDI, řima ad ccen ařami i řa jjiwnen uca řima ad arđen warruđ icuwwaren.”

Rřukm x ddunnit

24¹“Aqa da, SIDI ad issexwa tammurt, ad tt issxarreb, ad iqeřeb udem nnes uca ad ibezzee imezday nnes.² Am mammec ięa řgens, ammu *i ya yiři* uřa d akehhan, am umsexxar uřa d sidi nnes, am tayya uřa d llalas, am amsewweq uřa d amzenzi, am areřřař uřa d wenni *zzayes* iksin arđař, am bab n umarwas uřa d bu-umarwas nnes.³ Ad ssexwan tammurt marra, ad *tt* keccđen qae, mařar SIDI inna awař-a!”

⁴“Tammurt tecđen, tisřaw, ddunnit tetteftuttes, tisřaw. Imcenneen n řgens n temmurt tteftuttsen.⁵ Tammurt tettwasieřet zeg imezday nnes, mařar nitni tteeddun x tweřša n ccarica, tbeddřen tiweřša, arezzin řeahd n řebda.⁶ X uyenni tettett nneřet tammurt u yenni xas izeddyen aqa daysen řeib. X uyenni ad ttwacemđen imezday n temmurt, ad ceřřen drus n iwdan waha.”

⁷“Binu n jdid icđen, tazayart tetteftuttes, marra inni tuřa ifarrřen deg wuř, zehharen.⁸ řafi ticti ifarrřen n ibendiren, ddriz n yenni innegzen s řefrařet, řafi *tinext* ifarrřen n řgambri.⁹ War sessen binu *ead* řar uřennej, ccrab ad yiři d amerzag i yenni *t* isessen.¹⁰ Tandint ittwaredđřen d řxarbet, marra tudrin bellæent i wadaf.¹¹ Deg imesraq ttweeđen iwdan x binu, marra řefrařet tweddar, asřiwřew iffeř zi tammurt.¹² Min iqqimen n tendint d řxirbet *waha* uca tawwart tettwařbez.¹³ Ammi i řa tiři din di řwest n temmurt, jar řegnus. Ad yiři am řar wezwađ n uzemmur, am řar weřqađ *n uđiř* xmi teedu řřabet.”¹⁴“Nitni ad ssgæeden tmijja nsen, ad sřiwřewen. Umi SIDI ieuřen ařas, ad *t* sseuřan zi mani třeřti tfuct.¹⁵ Seuřem xenni SIDI di temmura n tfawt, di tegzirin n řebřar, Isem n SIDI, AREBBI n Israyil!”

¹⁶“Zi tmuwwa qae n temmurt nettesřa izřan, i ueuři n Amseged!”

Xenni nniř ‘Necć fenniř, fenniř necć, uct xafi!’ Imkeccađen tkeccađen, u imkeccađen tkeccađen min ma *ttexsen* ad keccđen.

23:12 ‘Kittim’ - ixs ad yini ‘Qubrus’.

23:13 *afessar* - ayat-a tessiweř x lkaldaniyyen, x mammec řeřben d amezwar imperaturiya n Accur (*ixs ad yini tandint n Ninwa*) u xenni uđen řar temmurt n Ifinikiyyen (*qaren as řexxu Lubnan*) uca hedmen lburj nni iřan x tegzirt n tendint n řur, di řwest n řebřar, yudes-dd řar tendint n řur x řbar. Tuřa Accur war izemmar ad iřteř lburj-a n Ifinikiyyen, maca lkaldaniyyen hejmen xas řmijař n 13 n isegg^wusa, xenni feřřen maca war řarsen ufin bu tkeccađ minzi marra imezday n tegzirt ffyen x řebřar řar řegnus nni kisen ggin tasebbabt nsen.

24:6 Ica. 9:18; 10:16

24:8 Irm. 7:34; 16:9; 25:10; řiz...26:13; Huc.2:13

24:9 Ica. 16:1

24:13 Ica. 17:6

24:15 ‘*timmura* n *tfawt*’ - ixs ad yini *timmura* řar ccarq n Israyil manis dd-tettneqqar tfuct. ‘*timmura* x *tma* n řebřar’ - ixs ad yini *timmura* řar řřarb n temmurt n Israyil, tinni iřan řar *tma* n řebřar *Acemřař* (*niř řebřar Ameqqran*).

¹⁷Tigg^wudi d tesraft d texceft *ad* xak *iřin*, *a* amezduy n temmurt! ¹⁸Wenni i ya yarewřen zi ddriz issigg^widen, ad iwđa di tesraft, d wenni i ya igaaeden zi tesraft, ad innay di texceft, mařar tiburjatin di řueřa ad nnurzmen, dsusa n n temmurt ad nnhezzen. ¹⁹Tammurt ad tcarreg qae, ad tfeęęq temmurt d ifeęaqen, tammurt ad tenhezza ařtas. ²⁰Tammurt ad tmeyyeř ssa d ssa am ijjen isscar, ad tettemraywa am ict n tenwač i tmensiwt. Ieddiyen nnes ssedqaren xas ařtas, uca nettat ad tewđa, war tettekkara ead.”

²¹“Deg wass nni ad ixřef SIDI řeeskarat ad yuėran di řueřa uřa d ijeęiden nni *ięan* x wudem n temmurt x wudem n temmurt. ²²Ad twassmunen am imehbas deg ict n tesraft u ad ttwahebsen di řehbes u awarni i wařtas n wussan ad asen arzfen. ²³Taziri ad tezwey s usedři u tafuct tseđha xmi SIDI n řeeskarat ad yiři d ajeęid x wedrar n řihyun u di Urcalim, uca ztat i imyaren nnes *ad dinni yiři* aeuęi.”

Izři n uqadi x usenjem

25¹“A SIDI, Cek d AREBBI inu, necc ad Cek sseuęę, ad řebbhęy Isem nnek, mařar Cek teggid řejeb, ařtas n ccwar nnek zeg wečarř uya aqa-t d tidett u dayes řaman. ²Cek tarrid tandint d aeurric n yezra, tandint ittwasjehden d řxirbet, řeqsar n ibarraniyyen d tandint nni war ssbeddin ař i řebda. ³X uyenni ad Cek issęuęi ijj n řgens ijhed, tandint n řegnus iqesřen ařtas ad zzayek tegg^wed. ⁴Mařar tuya Cek d lqelea i umarxu, d lqelea i umezřuđ di řehřaret nnes, adurri i wenřar iccaten, d tiři di řehmu minzi lřaraj n ayt n bu-řexnunect aqa-t am wenřar iccaten x řhiđ. ⁵Am řehmu deg ijj n wemcan yuzej, *ammu* i ya tesseyded lřaraj n ibarraniyyen, am tiři n useynu tessesmiđ řehmu, *ammu* i ya ittwasęyđ izři n ayt n bu-řexnunect.”

⁶“SIDI n řeeskarat ad issewjed x wedrar-a i marra regnus ict n zzardet s macca teccur s tdunt, zzardet s binu iřebřen qae, s macca n teccur s tdunt d waduf, s binu iřebřen iřfan.

⁷Netta ad ibetřeř x wedrar-a ařehřaf i zi iřehřef marra řegnus uřa d dduri i zi ttwasdurryen marra řegnus.

⁸Netta ad iřarđ řmewt i řebda uca Sidi inu, SIDI, ad imseř imeřřawen zi marra iyembab uca ad ikkes řefđihet n řgens nnes zi marra tammurt, mařar *ammu i* inna SIDI.”

⁹“Deg wass nni ad inin ‘Aqa da, Wa d AREBBI nney, xas i negga asitem nney u Netta ad aney issenjem. Wa d SIDI nni x negga asitem nney, ad nesřiwřew, ad nfarř x usenjem nnes!’ ¹⁰Mařar afus n SIDI ad yars x wedrar-a, *maca* Mu’ab ad ittwaddez di *temmurt* nnes, am mammec ittwaddez uřum, ad idweř d tazubact. ¹¹*Mu’ab* ad dayes ibezzeę s ifassen nnes am ufettař deg weftař. *AREBBI* ad issađar nnfaxet nnes *jmie* ak-d marra min izemmar ad igg s ifassen nnes. ¹²Netta ad ihdem lburj ak-d řehyuđ nnek yuėran d ittwasgaeden, ad *ten* issehwa, ad *ten* immenđar řar temmurt, deg ucař.”

Izři n temmurt Yahuda

26¹Deg wass nni ad yennjen izři-ya di temmurt n Yahuda:

24:17 Irm. 48:43

24:18 Irm. 48:44; Eam. 5:19

24:20 Ayub 27:18; Ica. 1:8; 19:14

24:23 Ica. 13:10; Hız.32:7; Yuw. 3:4; 3:20

25:2 Ica. 21:9; 23:13; Asa. 14:8; 18:2

25:8 1 Kur. 15:54

25:11 ‘Uca *netta* ...’ - ixs ad yini ‘Uca AREBBI ...’

25:11 Ica. 16:6

Neccin ɣarney ict n tendint ijehden,
Netta issbedd ‘Asenjem’ amecnaw řehyuđ d řeqwarat. .

² Arzmem tiwwura,
mařend řgens amsegged ad dd-yadef,
wenni iřetřan řaman i SIDI řebda. ³ S řbař imten *am t ięa*,
Cek řetřtid *di řehna*, *wah di řehna*, mařar řgens ittceř xak.”

⁴ “Tecřem x SIDI i řebda,
mařar di SIDI, SIDI, i teęa Tařdart n řebda.

⁵ Mařar Netta ittarra inni izeddyen dinni di řueřa ad uđaren, *ay* tandint ieuęen,
ad tt issehwa, ad tt issehwa ař tammurt,
ad tt iearren deg ucař.

⁶ Ad tt ieřes uđar,
iđaren n wenni ittwařşaren,
řatarat n iđaren n imezřađ.”

⁷ “Amesruq n umsegged iwata,
nican i řan řatarat n umsegged, Cek tettseggem i-t.

⁸ Uřa deg webrid n řehkamata nnek, *a* SIDI), tuęa nessitim xak,
řeemar *nney* imezřri deg Yisem nnek u di řidaret nnek.

⁹ Tuęa řeemar inu ittwehęec i Cek di řiřet,
uřa d buhbeř inu dayi tuęa yarezzu xak s jjehd.
Mařar mařa řehkamata nnek usint-i-dd x temmurt,
ad řemden imezday n temmurt tasegda.”

¹⁰ “Mařa bnađem isscen ařinni i ueffan, wanita war iřemmed tasegda,
maca ad yegg řęar di temmurt teccur s tsegda,
u war izarr aeuęi n SIDI.”

¹¹ “A SIDI, afus nnek ittwasęaeęad, *maca* nitni war t ttwiřin.
Waxxa amenni ad t řaren *ead maca* ad seđřan zeg wasam *nnek* i řgens *nnek*,
wah, timessi ad tecc iyrimen nnek.

¹² A SIDI, řřukm nnek xaney ad yiři řehna,
mařar Cek tesseqřred marra min negga di třeęe nney.

¹³ A SIDI, AREBBI nney, isiditen nneyni seęđden xaney.
Zzayek Cek wehđek aęa nettidar Isem nnek.

¹⁴ Imettan war tteddaren *eawed*, řexyařat war ttesnekkaren.
I uya txeřfed asen *s řęar* uca teqđid ten.
Cek tkessed marra řeeęran xasen.

¹⁵ A SIDI, Cek tarnid di řgens-a, Cek tarnid di řgens-a,
tettwaseuęed dayes, *aęa* tessweseđ marra iymiren n temmurt.”

¹⁶ “A SIDI, di řehřaret arzun xak,
nitni faryen tižięatin nsen s řessect umi xasen dd-yusa uweddeb nnek.

¹⁷ Am mammeç tettnezbar ict n temęart s ddeyset tenni ggur ad taru *ařenjir nnes*
uca tesęuyyu di řehřriq n tarwa nnes,
ammu i tuęa neccin, *a* SIDI, zzat i tiřřawin nnek. .

¹⁸ Tuęa-neę *amecnaw* neksi s ddeyset, imnee aney řehřriq n tarwa,
amecnaw nuru d asemmiđ.
War niwi i temmurt asenjem,

uca imezday n ddunnit war dd-ttwaxeřqen.”

¹⁹“Imettan nnek ad ddaren! Řxecbat inu ad beddent!
Faqem d tesřiwřewem kenniw, inni izeddyen deg ucař,
mařar nnda n tifawin am nnda nnek,
uca tammurt ad taru řexyařat *n imettan*.”

²⁰“Uyur, *a řgens* inu, adef řar wexxamen nnek n daxeř, tbellæed tiwwura awarni ac. Nuffar ixef nnek *řqedd n* ict n težhiřt ař d iedu wesxed. ²¹Mařar xzar, SIDI ad iffey zeg wemcan nnes mařend ad ixřef i imezday n temmurt řmueřiyet nsen, uca tammurt ad țearra idammen i xas ittwasizzřen, war txemmiř ead inni xas ittwanyen.”

Asenjem n Israyil zeg ufus n řehkamats n ddunnit

27¹“Deg wass nni ad ixřef SIDI Lawiyatan, afiyarar itteřruřuden s težřa, s ssif nnes iqseř d imyař d ijhed, *wah ad ixřef* Lawiyatan, afiyarar itteřruruden, uca ad iney řhaycet nni iřan di řebřar.”

²“Deg wass nni ...

ad din tiři tzayart s binu lemlih.

Yennjem xas *s nnubtat*.

³Necc, SIDI, ad tt ihřa,

ad tt ssbezzgeř,

řima war tt ijarreř řed,

Necc ad xas eessey s wass d řiřet.⁴Tafqařt war dayi teři,

maca man wen izeemen ad issars zzati tazegg^wart d isennanen?

Necc ad kidsen mmenyey,

ad ten saręey munen!

⁵Myař mařa bnađem itřef di jjeđ inu,

ad yegg řehna akidi, ad yegg řehna akidi!”

⁶“Deg *wussan* i dd ya yasen ad iwet Yaequb ařwar, Israyil ad innuwwar, ad iyemmi u nitni ad ccuren tammurt s řyiřet.” ⁷“Ma iwta i-t Netta, am mammec wenni iwtn, iwta i-t? Ma ittwaney netta, am mammec ttwanyen inni zzayes ittwanyen? ⁸Cek tarebbid tt s řeqyas xmi tt tenđared, Netta issuzzar *i-tt* s usemmiđ nnes iqesřen, deg ijj n wass n usemmiđ zi manis i dd-tneqqar tfuct. ⁹S uyenni ad tettwafdi řmueřiyet n Yaequb s man aya. D mana wenni d qaę řyiřet zeg usheyyeđ n ddnub nnes: aqa netta ad yarr marra izra n ieałřaren d izra n jjar ttwařebzen u war din beddent ead trebbin n cwarti d ipilaren n arebbi n tfuct.”

¹⁰“Mařar tandint ittwasjehden *ad tedweř* řafi, am ict n tzeddiyt ittwajjen, ixřan am řexřa. Dinni ad heddan ięejmiyyen, ad din jnan, ad ccen qaę tiseđwin nnes.¹¹Xmi uřyen řefrue nnes, ad ttwaqeđeen. Ad dd-asent temyarin, ad ten ssaręent, *mařar* war iři d ijj n řgens dayes řefhamet. S uya wenni t iggin, war d asen izziřiz, d wenni t ikewwnen, war dayes itthinni.”

¹²“Deg wass nni ad izweđ SIDI tidrin zi mani iřa yeřzar *n Lfurař* ař Teřart n Miřra. *Maca kenniw*

26:20 2 Kur. 4:17

27:6 Izhd. 72:16

27:7 ‘Zzayes’ - ixs ad yini ‘zi AREBBI’.

27:8 Irm. 30:11; 46:28

27:10 ‘amwa’ - niy ‘ayenduz’ niy ‘yuggu’.

teyzurt n Jibeun, maḥend ad yegg ccyeř nnes: ‘ccyeř nnes ad yiři d aγrib!’, uca maḥend ad yegg řxedmet nnes: ‘řxedmet nnes ad tiři taγribt!’²² X uyenni, war testehezzim ḥima ssnaseř nwem war ttwaceddent ead ktar, maγar sřiy zi Sidi inu, SIDI n řeeskarat, aqa areddeğ imun yura x marra tammurt.”

²³ “Şhessem d tesřem i tmijja inu, ḥdam d tesřem γar wawařen inu!²⁴ Ma icarrez umcarrez ass imun, ḥima ad izare? Ma řebda ittfeğeḥ d ineqqec iyyar nnes?²⁵ Ma war iği ammu, mařa netta iwařa udem n yeyyar, issuyus ccuniz uca *zzarieet n* řcemmun ibezzeē i-tt. Igga irden di řesřuf d imendi di ikwadrunen uca karřana igga i-t γar tmawwin nnes?²⁶ Iđarreb i-t AREBBI nnes deg webrid lemlih, isseřmed i-t.²⁷ Minzi war sсарwaten ccuniz s tařwiḥt iḥruğuden n usarwet d war ssekkin akarru n tjarrarin tiwa řcemmun *abarcan*, maca zekkwđen ccuniz s weemud d řcemmun *abarcan* s uqeřřab.²⁸ Ma ḥarryen imendi *γar usarwet?* Lla, *bnadem* war t issarwit i řebda, war *xas* ineddeh tjarrarin n ukarru d iysan nnes i řebda: war t iḥarri.²⁹ Uřa d wa iffey-dd zi SIDI n řeeskarat. Cwar nnes d řeejeb, aqa Netta imγar deg usuyar.”

Urcalim tettwaḥsar zi řegnus

29¹ “Uct x Ariyil, Ariyil, tandint n řmargeḥ n řeeskar n Dawud. Arnim *ead* iij n usegg^was γar usegg^was-a, jjem řeeyudat n *usegg^was* ad eđunt,² *xenni* ad ḥřareγ Ariyil, uca ad *din* yiři uweḥweḥ d wecđan u nettat ad tiři i Necc amecnaw ‘Ariyil’.³ Ad cem qewwareγ u ad cem ḥřareγ s iij n řeeskar i uḥeřtu uca ad xam ssbeddeγ lbarajat.⁴ Ad tettwassehwid, ad tessiwřed zi temmurt uca awařen nnem ad ten tremremem zi teejjajt. Tmijja nnem ad teffyed zi temmurt am *tmijja* n wenni issawařan ak-d imettan uca awařen nnem *ad iřin* am ucewcew *waha* zeg ucař.⁵ Abarru n iγyren nnem ad yiři am teejjajt tazdadt, uca abarru n ayt n bu-leunf am uřum ieeddun, ittawy i-t usemmid. Ad imsar deg warmac n webřiw, deg ict n tecti!⁶ SIDI n řeeskarat ad γarek innewju s wajjad d wenhezzi n temmurt, s řḥess ijeḥden n tmijja *nnes*, s uřemmid n tḥaryadř u s uceēēař n tmessi ittetten.⁷ Am tarjit, ict n tmezriwt d ġiřet, ammu i γa yiři ubarru n marra řegnus nni i γa immenγen ak-d Ariyil, *wah* marra inni i γa immenγen akides u ak-d lburj nnes d inni t i γa iḥřaren *ad iřin ammu*.⁸ Ad yiři amecnaw ijjen yurja umi dayes řaz. Xzar, netta ittett, *xenni maca* ad dd-ifaq, yufa aqa řeeamar nnes war ijjiwen *ead*. Niγ *ad yiři* amecnaw ijjen yurja am ifud, yurja. Xzar, netta issess, *xenni maca* ad dd-ifaq, yufa aqa netta ifna, uca řeeamar ittmezri *ead ad isu*. Ammu i γa tiři *tmesřact* i marra řegnus nni i γa immenγen ak-d wedrar n řihyun.”

Tuddarγeč arruḥani d txawet jar řgens

⁹ “Jearem d tbehtem, smesḥem titřawin ařami ttwabelleent, iřim d idarγařen! Nitni sekkanan, *maca* war iği zi binu, ttemraywan, *maca* war iği zi ccrab.¹⁰ Maγar SIDI izeğeed xawem buḥbeř n yiđes yuğen. Ibellee titřawin nwem, inabiyyen, uca izeğifen nwem, imwařawen, iřeḥḥef i-ten.¹¹ Ammu tedweř awem tmezriwt n marra aya am wawařen n wedlis ittwanđden nni immewcen i wenni issnen ad iγar, *umi* qqaren ‘γar i-t-i-d xafil!’, uca *xenni* ad yarr ‘Necc war zemmareγ *ad t γareγ*, maγar icemmec.’¹² Niγ immewc wedlis i wenni war issin ad iγar, *umi* qqaren ‘γar i-t-i-d xafil!’, uca *xenni* ad yarr netta ‘Necc war ssineγ ad γareγ.’”

28:29 Irm. 32:19

29:3 Irm. 6:3; Ḥiz..17:17

29:4 Ica. 8:19

29:5 Ayub 21:18; Izhd. 1:4; 35:5; Ica. 17:13; 30:13

29:9 maar)

29:10 Rum. 11:8

¹³ “Inna ayi Sidi inu ‘Minzi řgens-a yudes ayi-dd mřır s wawařen waha u *minzi nitni* tteggen ayi ccan mřır s iyencicen nsen, *am* igg^wej x afi uř nsen, uřa d aweqqar i zi d ayi weqqaren *itteffey* zi tweřša nni řemden zeg iwdan *waha*, ¹⁴ x uya, xzar, Necc arenniř u ggey di řgens-a s řeejeb, s řeejeb d ustebhet. Tiřit n imiřisen ad tefna u řefhamet n ifehhamen ad iweddard. ¹⁵ Uct x yenni issnuffaran zżat i SIDI, inni issdurřyen axarriř nsen, uca tteggen timegga nsen di třřam, *uni* qqaren ‘Wi i d aney iřrin d wi i d aney issnen?’ ¹⁶ Kenniw tennqerřbem *tamesřact!* Axmi izemmar ad ittwařseb uqeddar am třaxt, ařami min ittwaggen ad yini x wenni t iggin ‘Netta war d ayi iggi!’, uca řqecčet n třaxt ad tini x bu-třaxt nnes ‘Netta war ittřiki walu!’”

Řefrařet i d řa yasen x Umqeddas n Israyil

¹⁷ “Ma war iři drus i iqqimen, ařami Lubnan ad idweř d řeirst iřebřen u řeirst iřebřen ad tettwařseb d azyar. ¹⁸ Deg wass nni ad sřen idehcuren awařen n wedlis-a ittwanřen, uca tittřawin n iřaryařen ad wařant zi tağest u zi třřam. ¹⁹ Imwađeen ad arnin di řefrařet di SIDI, uca imezřađ jar iwdan ad farřen deg Umqeddas n Israyil.

²⁰ Mařar bu-leunf ad iqđa, wenni istehezżan ad ifna, u marra inni yarezzun řyecc, ad nnqedeen, ²¹ inni itteggen řeib di bnadem zi ssibbet n ijj n wawař *waha*, inni iheddyen tixecfin i yenni ittdařen tasřart řar tewwart *n tendint* uca earren umseged řar uyezdis x walu.”

²² X uyenni, ammu i iqqar SIDI, wenni ifdin Ibrahim, i taddart n Yaequb ‘Yaequb war ittseđři *ead* uca ařembub nnes war ittweriř *ead*. ²³ Mařar xmi i řa iřar tarwa nnes, inni d řxedmet n ifassen inu, di řwest nnes, ad ssqeddsen nitni Isem inu uca ad ssqeddsen Amqeddas n Yaequb uca ad gg^weden AREBBI n Israyil. ²⁴ Inni iweddaren di buřberř ad řarsen tiři tussna n řefhamet uca inni ittnedqamen, ad jjen ixef nsen ad ttwasřemden.’”

Tarewřa ibetřren řar Miřra

30 ¹ “*Ammu* i iqqar SIDI ‘Uct x iřenjiren nni iyewwřen mařend ad suffyen ccwar, *maca* war iři zzayi, mařend ad ggen ijj n řeahd, *maca* war iři *zi Arruh* inu, řima ad sseurrecen ddenb x ddenb, ² inni igguren mařend ad hwan řar Miřra nřřa ma d ayi sseřsan, řima ad afen aseřqi řar jjeħd n Firėun u mařend ad afen dduri řar tiři n Miřra. ³ *Maca* jjeħd n Firėun ad kenniw yarra tetsseđřam uca ddurri di tiři n Miřra ad kenniw tenfeđdeř. ⁴ Mařar řřukkam nnes řan di řuean uca imsekkan nnes iwřen řar řanis. ⁵ Nitni marra ad ttwasbarrqen zi řgens war d asen ineffe ca, war itticen afus uřa d walu n řefdeř, *maca* ad ten yawi řar řefđiřet d řhegra.”

⁶ **Řřukm issagg^waden x řmar n Temmurt n Ljanub.**

“Deg ict n temmurt n řeřřaret d ddeğ, mani zzayes dd-usin tayradt d weyrad d ufiřrar d řřaycet icemřen ittřawen, arebbun-dd nitni ağřa nsen x weurur n isnusen d řeknuz nsen x teerurin n iřeyman řar ijj n řgens war ten ineffe ca walu. ⁷ *Mařar* Miřra ad iwc afus bařeř u i walu. X uya řayři *Miřra* wanita ‘Rahab *ak-d uqemmum ameqqran nnes* teqqim waha’, *wah, ammu i řan* nitni.”

29:13 Mt. 15:8; Mk. 7:6

29:14 Irm. 49:7; Eub. 8; Mt. 11:25; 1 Kur. 1:19

29:15 Izhd. 94:7

29:16 Ica. 45:9

29:17 ‘azyar’ - niř ‘řřabet’ niř ‘tazgant’.

29:18 Mt. 11:5

30:5 Irm. 2:36

Tayennant n Israyil

⁸“*Xenni* řexxu, ari t zcat i tiřřawin nsen x teřwiřt uca xbec i-t d tirra, *mařend* ad tiři ař ass i dd ya yasen, i řebda, i řebda n řebda.⁹ Mařar nitni d řgens iřewwyen, ayt n bu-ixarriqen, iřenjiren nni war ixsen ad sřen i Ccaria n SIDI,¹⁰ inni iqqaren i imwařawen ‘War i d aney ttwiřim walu!’, u i yenni ixezzen timezra ‘War i d aney ttwiřim timezra nni iřan d tidett. Siwřem akidney min i dd issřinniben, *mři* tettwařam aney timezra iřecen!¹¹ Ĥeyydem zeg webrid, ffyem zeg webrid, jjem Amqeddas n Israyil ad xaney igg^wej!’”

¹²“X uyenni, ammu i iqqar Umqeddas n Israyil ‘Minzi kenniw tenđarem awař-a, tettecřem x ddeř d x min iffyen *zeg webrid, wah* tetteggem řaman nwen di man aya,¹³ x uyenni ad tiři řmuesiyyet-a i kenniw am tazzit *di řhid* nni i řa iwđa, nni ittufen di řhid yueřan nni zi tarezzit nnes ad dd-tas deřya, deg ict n tecti.¹⁴ Ad t yarř am arezzin uřarraf n uqeddar nhřa ařinni. Jar marra ifetwiten nnes war ittwař uřa d ijj n uceqquf ead i zi d řa yawyen timessi zi řmejmar niy ad aymen aman zi jjub.’”

Ttubet tettawi-dd ařinni d asgenfi n Arebbi

¹⁵“Mařar ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, Amqeddas n Israyil ‘S tdewřat d řhudnet iři ad řarwem yiři usenjem, di trusi d řaman ad řarwem yiři jjeħd, maca kenniw war texsem.’¹⁶ Kenniw teqqaren ‘Lla, x iysan nexs ad narweř!’ X uya *s uyiř* ad tarewřem. Uca *teqqarem eawed* ‘X iysan n řamat nexs ad nenyi *i tarewřat!*’ X uya ad qeřřen uřa d imseđfaren nwem!¹⁷ Ijj n řuřuf ad yarweř i uheddi n yijj. I uheddi n xemsa ad tarewřem marra ařami i řa teqqimen tsenyant n ucenyal x tqiccet n wedrar, am teęřant x tewrirt.’”

¹⁸“X uyenni ad raja SIDI mařend ad awem isscen ařinni nnes, s uyenni ad ittwasgæeed mařend ad xawem yarřem, mařar SIDI d AREBBI n řřeqq. Sseed n marra inni řares ittrajan.¹⁹ Mařar řgens ad izdey di řihyun, di Urcalim. Cek war tettrud eemmarř ead, Netta ad xak iřinn, mařa isřa tmijja nnek tetřřaya, ad xak yarr.²⁰ Sidi inu ad awem iwc ařrum di řeřřaret uřa d aman di řeyben, uca imseřřaren nnek war ittnuffaren *ead, maca* tiřřawin nnek ad zarent imseřřaren nnek.²¹ Imezzuřen nnek ad sřen awař zi řar đeffar nnek i iqqaren ‘Aqa abrid, uyurem xas. War ttřeyydem *řar* yefus uřa *řar* uzeřmađ.’

²²Ad řřesbem icellelen n řexyařat ineqcen zi nnuqart nnek uřa d uřeřřef n řexyařat nnek ifesyen zeg wureř nnek d řexmuji. Ad ten temmenđared am warruđ tessexmej i-t temyart i x řan idammen, ad tinid: ‘řar barra!’”²³“Xenni ad iwc Netta anřar i zzarieet nnek i tzareed deg iyyar uřa d ařrum nni d řřabet n temmurt nnek. X ddmani isarrřen ad theddu řřimart nnek deg wass nni.²⁴ Iyenduzen d iřyař imezyanen, inni icarrzen tammurt, ad ccen řeęřef iredd i zuzzaren t s řuř d tazgart.²⁵ X kuř adrar d x kuř tawrirt igæeden ad iřin tiřezratin d tasifin ccuren s waman, deg wass n řyarřt tameqqrant, xmi řa wđan řburjat.²⁶ Tifawt n tziri ad tiři am tfawt n tfuct uca tifawt n tfuct ad tiři tejhed sebea n tseqqar x tfawt n sebea n wussan, deg wass i di i řa iřbar SIDI tarezzit n řgens nnes uca ad issgenfa ayezzim n tecti i zzyes ttwawtin.’”

Řřukm i d řa yasen x Accur

²⁷“Xzar, Isem n SIDI ittass-dd zi řaęę^waj, řyađab nnes yareqq u assaęę^wad aqa-t imyār, iyencicen nnes ccuren s wesxeđ uca iřes nnes igga am tmessi ittetten.²⁸ Ařuđi n nnefs nnes am yeyzar issfiyen, ittakkwađen řares ař iři, mařend ad izuzzar řegnus s tazgart n ureddeř, u umi ittegg i řegnus sřimet x iqabsiwen nsen.’”

30:13 lca. 29:5

30:14 lrm. 19:11

30:17 lca. 17:6; 24:6,13

30:18 lzhd. 2:12; 34:9; Awřn. 16:20; lrm. 17:7

30:28 lca. 8:8

²⁹“Ad ɣarwen yiři izři, amecnaw di ɣiřet nni di tesswejdem ixef nwem i řeid, uřa d řefrařet deg wuř amecnaw ɣar iijen igguren umi izemmar di tamja mařend ad dd-yas ɣar wedrar n SIDI, ɣar Teřđart n Israyil.³⁰ SIDI ad igg ad sřen tmijja nnes ieuęen uca ad isscen mammeç i ɣa ihekkwa uyiř nnes ak-d wesxeđ n lyađab d tmesi itteřduduqen ittetten, azfud d uweřtu n ibuda n wenzar d ibquqen n tebrurri. ³¹Maɣar Accur ad yarjijj s tmijja n SIDI xmi t ɣa iwwet Netta s weemud nnes, ³²Qaç twařat iæddu xas æmud n usegged, *æmud* nni xas issars SIDI, *aq* d man aya sadu *tinext n* ibendiren d *snitrat n* řgambriyyat, *maɣar* Netta akidsen immneę s iyaęen ittenhezzen. ³³Maɣar zeg weçař uya iwjed *wemcan i* nnei nni. Iwjed uřa i ujeęid. Igga i-t yuęęen d umiriw. Aqellij nnes n tmesi d ukeccuđ d ameqqran. Twarrit n nnefs n SIDI ad t iqedd am weɣzar n řecbariyyet.”

Açřam đidd i utecři x timmura tinni ɣarsent tizemmar di ddunnit-a

31¹“Uct x yenni d ihwan ɣar Miřra řima ad afen twiza, inni ittecřen x iysan uca tteggan řaman deg ikarruten, minzi nitni deg wařtas, x yenni inyin x iysan, *maca* war xezzen ɣar Umqeddas n Israyil u war arezzun SIDI.”

²“*Maca* uřa d Netta d amięis uca ad yarr řɣar ad dd-yas. War ittarri awařen nnes ad ɣares dd-dekkwařen, ad ikkar đidd i taddart n iæffanen u đidd i twiza n yenni itteggan řmuęsiyyet.

³*Maɣar* Imiřriyyen d iwdan, war ięi d arebbi, uca iysan nsen d aysum, war ięi d aruř. Ad isarřeř SIDI afus nnes *ařami* ad inqarđ wenni iwcin afus u ammu uřa d wenni i d as iwca afus ad iwđa. *Ammu* i ɣa qđan nitni marra idsen.”

⁴“Maɣar ammu i d ayi inna SIDI ‘Am mammeç ittarrujdud wayrad nię wayrad amezyan x zardet nnes xmi xas řaęan iij n ubarru n imeksawen, břa ma ittnexřiç netta zi tmijja nsen u war ixennes ɣar ubarru nsen, ammu i ɣa ihwa uřa d SIDI n řeeskarat řima ad immneę x wedrar n řihyun u x tewrirt nnes. ⁵Amecnaw ijđad ttferfiren *sennej i řeçc*, ammu i ɣa isseřqa SIDI n řeeskarat x Urcalim. Ad t issar, ad t issenjem, ad *as* iædu uca ad t issenjem. .

⁶Dewřem-dd ɣar wenni x ttigg^wejen iřenjiren n Israyil s wařtas. ⁷Deg wass nni ad immenđar kuř iij lařnam nnes n nnuqart d lařnam nnes n wureę, inni ggim ifassen nwem i yixef nwem, *i* ddenb. ⁸Accur ad iwđa s ssif, war ięi *ssif* n yijj n weryaz, ad t yecc ssif, war ięi n iij n bnađem. Ad yarweř Accur zzat i ssif uca iħudriyyen nnes ad dewřen ɣar tesmuęi. ⁹Tařđart nnes ad tegg^weј s tigg^wudi, uca řřukkam nnes ad arewřen zi teeęant!, *ammu i* iqqar SIDI, wenni ɣares i teęa tmesi di řihyun uřa d tafqunt di Urcalim.”

Ajeęid amsegged i d ɣa yasen

32¹“Aqa da, iij n ujeęid ad iħkem di tsegda u řřukkam ad řekmen s řřeqq. ²Aryaz nni ad yiři am iij n udurri zeg wenzar, am ict n tcappa issřeqqan ɣar řharyađt, am řfusit n waman di temmurt n tazawu, am tiři n iij n jjarf ideqřen di temmurt yuzyen. ³Tiřtawin n inni ittwařan war ttbellænt *ead*, u imezzuyen n inni ittesřan ad sřšessen *eawed*, ⁴uř n imqeęęen ad yiři iřeřta *eawed* mařend ad yaf tussna, u iřes n inni itteřtwiwen izemmar ad issiweř *eawed* s řřarz. ⁵Abuhaři war i d as ttřięin *ead* ‘amcennee’, uca wenni icemmten war d as qqaren *ead* ‘mmis n řmuřsinin’.

31:1 Izhđ. 20:8; Irm. 17:5

31:4 ‘imeksawen’ - nię ‘iničan’.

31:5 Aewđ. 32:11

31:7 Ica. 2:20

31:9 2 Ij. 19:36,37

32:1 Izhđ. 45:7; Zak. 9:9

32:3 Ica. 29:18; 30:21

⁶ Maɣar abuhaři issawař tubbuheřya u uř nnes ittegg řmueřiyet umi netta ittegg afecceř u itteeyyeb di SIDI, u umi itteji řeemar n wenni iğuzen ad iqqim ixwa, d wenni iffuden war t itteji ad isu. ⁷ Ibriden n ucemmat eeffnen. Netta ittxarreř di řefđihet ħima ad iğdeř inni ittwařşaren s wawařen ixarriqen, *waxxa* amezruđ iccat x řheqq *nnes*. ⁸ *Maca* amcennee ad ixarreř deg inwayen icenneen u ad ikkar di řtwee n min icenneen.”

⁹ “Kkarent, *kennint* timɣarin war di iği wemnus, sřent i tmijja inu, *kennint* tiĥenjirin ittecren x simant nkent, sřent ɣar wawař inu! ¹⁰ Awarni i wussan niy asegg^was, *xenni* ad tarjjent, *a* kennint i ittecren x yixef nkent, maɣar ad teqda řşabet n udiř, war ittiři weřqađ walu. ¹¹ Qefqfent, *a kennint* nħra amnus, arjjent, *kennint* inni ittecren x yixef nkent, kksent arruđ, earynent, *xenni* beysent tijeinnatin nkent s *warruđ n wecđan*.” ¹² “Ad wtent deg idmaren s iğejduren x iħwicen ieiżzen, x izbiren isseymayen. ¹³ Ad gaeeđen isennanen d tzegg^wart x temmurt n řgens inu, *wah* x marra tudrin n řefrařet di tendint ineggzen s usřewřiw. ¹⁴ Maɣar řeqşar ad ittawji, ddriz n tendint ad ibkem, *tawrit* Euful d lburj ad dewřen d ifran i řebda, d amcan n řefrařet mani ttemzuebuđen iyyař n řexřa, d ddmani i řimriwin. ¹⁵ ɣares ař xaney ittwarrey Arruh zi sennej.”

“*Xenni* ad idweř řexřa d řeirst iřebħen u řeirst iřebħen ad tettwařseb d azɣar. ¹⁶ Řheqq ad izdey di řexřa uca tasegda ad teqqim deg iyyar isseymayen. ¹⁷ Min d ittawyen tsegda ad yiři řehna uca řyiğet n tsegda ad tiři řhudnet d řaman i řebda. ¹⁸ Řgens inu ad izdey deg wemcan n řehna, di tzeddiyin daysent řaman u deg imucan daysen arrařet.”

¹⁹ “Ad teccat tburri ařami ad tessahwa azɣar uca tandint ad tehwa di řewđa.”

²⁰ “Sseed n yenni izzarreen ɣar marra aman, inni *din* ineddhen iđaren n ufunas d weyruř!”

Řeřşaret n Urcalim d usenjem nnes

33 ¹ “Uct xak, *a* amteħħay, wenni *simant nnes* war ittwařeħhi, u wenni ittkeccđen, waxxa nitni war cek keccđen. Mařa tkemmřed ateħhi nnek, ad tettwařeħhid *simant nnek*, mařa tkemmřed takeccađt, ad tettwakecceđ *simant nnek*.”

² “A SIDI, ĥinn xaney, aqa nessitim xak. Iři d ayiř nsen *ijehden* di kuř řşbeħ, wah, di řweqt n řeřşaret iři d asenjem nney.” ³ “X zzhir n ubarru ad arewřen řegnus. Mařa Cek tessgaeeđen ixef nnek ad ttwabezzeen řegnus ɣar marra iyezdisa.

⁴ *Xenni* ad tettwakkes zzardet nwem, amecnaw tamuryi iřarřđen ttekkxen řşabet. Am mammec ttazzřent tmuryi ssa d ssa, ammu i ttazzřen uřa d nitni ɣar zzardet.”

⁵ “SIDI ittwasueřa maɣar Netta izeddey qae sennej. Netta iccur řihyun s řheqq d tsegda. ⁶ Ad yiři řaman deg ikuden nnek *i ya dd-yasen*, ijj n ubarru n isenjamen, tiyit d tussna. Ad tiři tigg^wudi n SIDI d řkenz nnes.”

⁷ “Aqa da, ayt n bu-teyruđt nsen syuyyun barra, ireqqasen n řehna ad run s imetřawen imerzagen. ⁸ Ibriden isegmen ttawjen, wenni ittnumanen ad yekk x umesruq, ismeħ dayes. Aqa yarza řeahd, isseħqar tinnedam, war iħesseb bnađem. ⁹ Tammurt teccđen d tisřaw. Lubnan isseđħa, yuzey. *Řewđa isseymayen n* Carun tedweř d řexřa uca Bacan d Karmal seğđen *afar nsen*.”

¹⁰ “Řexxu ad kkarey, řexxu ad ttwassgaeeđey, řexxu ad ttwasscuğey!” iqqar SIDI. ¹¹ “Kenniw teksim ddeyset s uřum, ad tarwem iyeğ. Buħbeř nwem d timessi i kenniw ɣa iccin. ¹² Řegnus ad dewřen am jjar ssarřen t, am řħarrac s isennanen ittwaqessen ad ten cemđen s tmessi.

¹³ Kenniw *i iğan* di řagg^waj, sřem min ggij, uca kenniw di řadas, neemem di řşulťa inu!

32:15 ‘azɣar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

32:15 lca. 29:17; Yuw. 3:1; Yħ. 7:37,38; Řex. 2:17,18

32:18 lrm. 33:16

32:19 ‘azɣar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

¹⁴ Imednab di Şihyun ttegg^weden, lmunafiqin ttqefqefen, qqaren ‘Man wen zwayney izemmar ad izdey di tmessi ittetten, man wen zwayney izemmar ad izdey di řhaduq n řebda?’ ¹⁵ “Wenni igguren di tsegda u issawař řheqq, wenni immendařen řefdeř s uyiř, wenni imennæn ifassen nnes zeg uřeffu n tizifin n arrecwet, wenni ittbelleen amezzuř nnes maelik yufa ittesřa x usizzeř n idammen, wenni itteqen tiřawin nnes maelik yufa izarr min iřan d aeffan, ¹⁶ d wanita ad izdey x řgaædat. Ad yiři lburj nnes yueřan di lqelat di řejruf, ad as immewc weřrum nnes, aman nnes ad ttwađemen. ¹⁷ Tiřawin nnek ad xezarent ajeřid deg weřri nnes, nitenti ad zarent ict n temmurt tewsee ařas. ¹⁸ Uř nnek ad ieqeř x usnexřie. Mani iřa umarir? Mani iřa wenni iweznen? Mani iřa wenni isseřten řburjat? ¹⁹ Cek war tzarred ead řgens iqeshen *nni*, řgens s yiřes iddeqřen ařami war izemmar ad as iseř *bnadem*, řgens nni itřewřiwen s yiřes ařami war izemmar ad t ifhem *uřa d iji*.”

²⁰ “Xzar yar Şihyun, tandint n umuniten nney. Tiřawin nnek ad zarent Urcalim, tazeddiyt nni di iřa řaman, Aqıđun i war ssmuřıyuen, i zi řewtad nnes emmarř ad ttwaqeřeen uřa d imurar nnes war ggur ad ttwaqeřsen. ²¹ Mařar dinni ad řarney yiři SIDI s řeezz. Aya ad yiři d amcan n iřezran d tseřyawin imiriwen. War xasen nedhen iyarruba imeqqranen n řemqadef, uca uřa d iji n uřarrabu s řejwad ad *din* iedu. ²² Minzi SIDI d Řqađi nney, SIDI d Amgewwad nney, SIDI d Ajeřid nney. Netta ad aney issenjem.” ²³ “*Řexxu maca* arxun iseřwan nnem, war mennæn *ead* tařnact *i řbaccat* deg uđar nnes, war ttbezzaeen *ead* řbacc. *Maca* xenni ad bđan zzardet d tameqqrant, *ead* ineqđařen ad keccđen takeccadt. ²⁴ Uřa d iji n umezduř ad yini ‘Necce heřcey!’, *mařar* řgens i din izeddyen, ad *as* ittwařfar řmuşiyet.”

Řřukm n Sidi Arebbi x Idum

34¹ “Qarrbem-dd, *a* řegnus, mařend ad tesřem, uca *kenniw a*, ccueub! Seř, *a* tammurt d marra min dayes, ddunnit d marra min zwayes iseřfyen. ² *mařar* aduqqez n lyađab n SIDI *ad dd-yas* x marra řegnus u x marra řeeskar nsen *ad dd-yas* wesear nsen. Netta iřarrem i-ten *i uteřhi*, aqa igga i-ten i tyařst. ³ Inni zwayesen ittwanřen ad ten mmenđaren, uca arriřet n řxecbat nsen ad tgaæed. Ad fesyen idurar s idammen nsen. ⁴ Marra řeeskar n ujenna ad ifna uca ijenwan ad ttwannđen am wedlis ittwannđen uca ad iwđa marra řeeskar nsen am wafar x tzařart u amecnaw tewđa tazart x wartu.”

⁵ “Mařar ssif inu iscar deg ijenwan. Aqa da, ad ihwa x Idum u x řgens nni ttwaharmey qae i řřukm. ⁶ Ssif n SIDI iccur s idammen, idweř itteřruğud zi tadunt, zeg idammen n izmaren d icarriyyen, zi tadunt n tizzař n iyařđen, *mařar* SIDI igga iji n řeid n tyařst di Buřa d ict n tyařst tameqqrant di temmurt n Idum. ⁷ Ad kidsen wđan ifunasen n řexřa d imwan *jmie* ak-d ifunasen uca tammurt nsen ad isu idammen u acař *n temmurt* ad ittwasjiwen s tadunt. ⁸ Mařar ad yiři iji n wass n neqmet n SIDI, iji n usegg^was n uxeřeř i ddeewet x Şihyun. ⁹ Tiřzarin n Idum ad dewřent d tizeft u acař nnes ad idweř d řecbariyyet, *wah*, tammurt nnes ad tedweř d tizeft yareqqen. ¹⁰ War ttexsi *tmessi nnes* s řiřet uřa s wass, ddexxan nnes ad ittgaæed i řebda. Zi jjiř ař jjiř ad tiři *temmurt* tettwareddeğ, i řebda n řebdat emmarř war tt izwi uřa d iji. ¹¹ Bu-ueuqqi d twuct n řiřet ad tt řřfen d tyařart, bu-uşuđi *n řmewt* d ubařeř ad dayes zedyen. Netta ad xas imħeđ ařiřu n řebar n urebbej u ad issars plumu n řxawi. ¹² Tarwa nnes n tařiřet? War din teği

33:15 Izhd. 15:2; 24:3

33:20 Izhd. 46:6; 125:1,2

34:4 Asa. 6:13,14

34:6 ‘*tyezzař*’ - ixs ad yini ‘tizzař’ niy ‘tizeřřin’.

34:6 Ica. 63:1,2

34:10 Asa. 14:11; 19:3

34:11 Ica. 13:21,22; řaf. 2:14; Asa. 18:2

bu tgeldit ařami zzayes řa barrřen uca marra řhukkam nnes qđan. ¹³ Di řeqřur nnes ad igæeed cbarq ak-d isennanen, irezzazen d tabřa n usennan ad řemyen di lburjat nnes. Tammurt ad tedweř d tazeddiyt i wuccanen n řexřa, d řemrah i yessis n nneamet. ¹⁴ Řewřuc n řexřa ad mmeřqan ak-d ifisen uca amyan ijennen ad iřaya i wecric nnes, wah, Lilit ad tareyyeř dinni, ad taf ařimi i yixef nnes. ¹⁵ Dinni ad tessars tfiryart n fritca řeucc nnes, ad tessars timeřařin u ad tent tessfruriy uca ad thilla *deg imezyanen nnes*, wah, dinni ad munen ijđað ikeccđen.

¹⁶ “Arzum deg wedlis n SIDI d tteqqarem ‘Uřa d ijj zzayes ad inqes, uřa d ijj war yarezzu x weecir nnes!’, mařar aqemmum inu yura i-t, uca Arruř nnes d wenni ten i řa issmunen. ¹⁷ Netta simant nnes inđar taqedduřt di řřwee nsen, uca afus nnes ibđa asen tammurt s ufirřu n řeebar. Nitni ad tt warten i řebda, zi jjiř ař jjiř ad dayes zedřen.”

Nneqmet n SIDI AREBBI ad dd-tiweđ asenjem

35 ¹ “Ad ifarř řexřa d temmurt yuzřen, ad tesřiwřew řewđa, ad tnewwar am tlillect. ² Ad tnewwar tcuwwar, wah ad tesřewřiw *řewđa* s řefrařet d usřiwřew. Ad as immewc ueuři n Lubnan, řeez n Karmil u *n řewđa n* Carun. Nitni ad řaren æeuři n SIDI, řeez n AREBBI nneyř.”

³ “Smehđem ifassen arxun d sjeřdem ifadden ittemraywan. ⁴ Inim i yenni řarsen uř iggweđ ‘Iřim d iryazen, war tteggwedeđ! Aqa da, AREBBI nwem ad ixřef, ad dd-yas s wexřef n AREBBI, ad dd-yas, ad kenniw issenjem.’ ⁵ Xenni tiřřawin n iđaryařen ad nnurzment uřa d imezzuyen n iduhcar ad ttwarezmen. ⁶ Xenni ad ingez uqıđar am udad uca iřes n uzinun ad isřiwřew, mařar ad dduqzen waman di řexřa uřa d tiyżarin di řewđa. ⁷ Tammurt yuzřen ad tedweř d sşarij u tammurt iffuden d tařawin ittbeqbuqen. Di temmurt n wuccanen n řexřa, mani arreyřen, ad yiři arrbie ak-d uřanim d wezraf.”

⁸ “Ad din yiři ijj n webrid iseggmen, abrid nni i řa řayan ‘abrid amqeddas’. Uřa d ijj n umexmuř war xas iggur, *maca* ad yiři i nitni: man wen igguren x webrid-a, *ead* ibuhařiyyen war ttweddirin. ⁹ War dinni ittiři wayrad uřa d ijj n řweřc ittcareg ad xas igæeed niy ad ittwař din, *maca* inni ittwařdin ad xas uyuren. ¹⁰ Inni ittwařdin zi SIDI ad eqqben, ad dd-asen sřiwřiwen řar řihyun. Řefrařet n řebda *ad tarsa* x izeřifen nsen. Afarrej d řefrařet ad řarsen iwđen, acđan d weshisseř ad *zzaysen* arewřen.”

Ahuddi n Sanřarib đidd i Urcalim

36 ¹ Deg useggwas wiss arbeetac n ujeđid řazaqiya iffey Sanherib, ajeđid n Assur, řar marra tineddam ifaryen n Yahuda uca iřewwes i-tent. ² Ajeđid n Accur issekk akumandar n řeskar zi Laxic řar Urcalim řar ujeđid řazaqiya, ak-d ijj n řeskar d ameqqran ařřas. Netta ibedđ řar uqadus n waman n uyeřmam n sennej, wenni *iřan* řar webrid ameqqran řar Weřwic n Uşebban. ³ *Xenni* iffey řares Ilyařim, mmis n Hilqiya, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeđid* ak-d umarir Cibna d Yuwax, mmis n Asaf, amarir n umezruy. ⁴ Akumandar n řeskar inna asen “Inim xenni i řazaqiya ‘Ammu i iqqar ujeđid ameqqran, ajeđid n Accur: Man atecři aya i x tettecřed? ⁵ Nniy ac, aqa-t d řhard n iyencien waha. Deg umenyi ittxeřša ccwar d tzemmar. Man wen x tettecřed řexxu, aqa cek tyewwřed xafi? ⁶ Xzar, tettecřed x Miřra, x uřanim nni innđefsen wenni ittejjun deg ufus nnes umi řed xas i řa iemmed, uca *xenni* issnuqqeb i-t. Ammu *i iřa* Fireun, ajeđid n Miřra, i marra inni xas ittecřen. ⁷ Mařa kenniw ad d ayi tinim: Neccin nettceř

35:3 Ebr. 12:12

35:5 Mt. 9:27; 11:5; 12:22; 20:30; 21:14; Yř. 9:6

35:6 Mt. 9:32; 11:5; 15:30; 21:14; Yř. 5:8,9; 7:38,39; Řex. 3:2; 8:7; 14:8

35:10 Asa. 21:4

36:6 řiz. 29:6,7

x SIDI, AREBBI nney!, *xenni necc ad iniy*: Ma Netta war iği d wenni i zi iħeyyed Ĥazaqiya řegeudi d ieałtaren u *xenni* inna i Yahuda d Urcalim: Ad tađarem zzat i ueałtar-a di Urcalim! ?⁸ Xenni řexxu, egg *maca* ak-d sidi inu, ajeđid n Accur, ijj n umħarrem: necc ad ac wecy ařfayn n iysan mařa cek zeg uyezdís nnek ad asen-dd tawyed imnayen.⁹ Mammec tersed cek ad tennqerbed x wudem n lwali, wenni qaē d amezyan n imsexxaren n sidi inu, uca ad tettedřed x Miřra di ssibbet n ikarruten d imnayen?¹⁰ *Xenni* řexxu, ma necc gaēdey-dd đidd n wemcan-a ĥima ad t areddęey břa SIDI? SIDI ini ayi: Gaēēed đidd i temmurt-a, areddeę i-tt.’ ”

¹¹ Uca nnan Ilyaqim, mmis n Ĥilqiya d Cibna d Yuwax i ukumandar n řeeskar “Siweř eafek s Tramit ak-d imsexxaren nnek, minzi nefhem as mliħ. War kidney ssiwiř s Tyahudect deg imezzuyen n řgens *i iğan* x řħid.”¹² *Maca* akumandar n řeeskar inna “Ma issekk ayi-dd sidi inu řar sidi nnek u yarek *waha* ĥima ad ssiwřey awařen-a, war iği řar yeryazan nni iqqimen x řħid, *mahend ad iniy* aqa-ten *jmie* akidwem ad ccen asuffey nsen u ad swen ibeccin nsen?”

¹³ Xenni ikkar ukumandar, iřaya s jħhed s Tyahudact uca issiweř, inna “Sřem i wawařen n ujeđid ameqqran, ajeđid n Accur!¹⁴ Ammu i iqqar ujeđid ‘Ĥđam war kenniw ittęecci Ĥazaqiya minzi netta war izemmar ad kenniw ifekk.¹⁵ War ttejjim Ĥazaqiya ad kenniw yarr ad tettedřem x SIDI, ad tinim: SIDI ad aney issenjem nican u tandint war tettmewci ca deg ifassen n ujeđid n Accur.¹⁶ War tesřim ca řar Ĥazaqiya, mařar ammu i iqqar ujeđid n Accur ‘Ggem ayi array uca ffęem-dd *zi tendint* řari, *xenni* izemmar kuř iijen zzaywem ad icc zi tzayart nnes u kuř iijen zeg wartu n tazart nnes u kuř iijen ad isu aman zeg wanu nnes,¹⁷ yares ař d řa đd-asey u ad kenniw awyey řar ict n temmurt amecnaw tammurt nwem: řar ict n temmurt teccur s imendi d binu n đdid, řar ict n temmurt teccur s weęrum d tzayarin.¹⁸ War ttejjim Ĥazaqiya ad kenniw iyarr umi iqqar: SIDI ad aney ifekk. Ma zmaren *xenni* irebbiten n řegnus, kuř ijj *zzaysen*, ad fekken tammurt nsen zeg ufus n ujeđid n Accur?¹⁹ Mani řan irebbiten n Ĥamat d Arfad? Mani řan irebbiten n Safarwayim? Ma snejmen nitni xenni Samarya zeg ufus inu?²⁰ Man wen zi marra irebbiten n timmura-ya issenjem tammurt nnes zeg ufus inu ařami i řa issenjem SIDI Urcalim zeg ufus inu?’ ”

²¹ *Maca* nitni seyden, war xas-dd arrin s uřa d ijj n wawař, mařar řumur n ujeđid tuřa iqqar “Kenniw war xas-dd tarrim ca!”²² *Xenni* yusa-dd Ilyaqim, mmis n Ĥilqiya, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeđid*, ak-d Cibna amarir, d Yuwax, mmis n Asaf, amarir n umezruy, s warruđ icarrgen řar Ĥazaqiya. Nitni ĥajan as marra awařen n ukumandar n řeeskar.

Awař amezwaru x ufekki n Urcalim i d řa yasen

2 lř. 29

37¹ Umi isřa ujeđid Ĥazaqiya aya, icarreg arruđ nnes, idřa ixef nnes s ict n txancet *n weđcan* uca yudeř řar Taddart n SIDI.² *Xenni* issekk netta Ilyaqim, řemqeddem n tzeddiyt *n ujeđid*, d Cabna, amarir, d imyaren n ikehhanen deg warruđ n *txuncay n weđcan* řar unabi Icaya, mmis n Amuř.³ Nitni nnan as “Ammu i iqqar Ĥazaqiya ‘Ass-a d ijj n wass n řeħřaret u n weeqab u n ubehdeř, mařar iħenjiren iwđen-dd yares ař arzam n ueeddis *n yemmatsen, maca* war din jħhed i twarut.⁴ Ad taę SIDI, AREBBI nnek, isřa marra awařen n ukumandar n řeeskar wenni issekk sidis nnes, ajeđid n Accur, ĥima ad istehza zi AREBBI iddaren, u *ad taę* SIDI, AREBBI nnek, ad ieaqeb awařen nni isřa. Sgaēēed *xenni* ict n tzađit di tųweē n řbaqi nni i řa ittwafen *ead*.’ ”

⁵ *Ammu* iwđen imsexxaren n ujeđid Ĥazaqiya řar Icaeya.⁶ Inna asen Icaeya “Ammu ittxeřša ad tinim i siditwem ‘Ammu i iqqar SIDI: War tegg^wed ca zeg wawařen i tesřid cek, i zi i d ayi reggmen imsexxaren n ujeđid n Accur.⁷ Aqa da Necc ad dayes gęey ijj n buħbeř u netta ad iseř ijj n řexbar uca *xenni* ad icqeb řar temmurt nnes u Necc ad t nęey *đin* di temmurt nnes s ssif.’ ”

Sanħarib iċawed ahuddi nnes i Urcalim

⁸ *Xenni* ieqeb-dd ukumandar n řeskar uca yufa ajeġid n Accur ittmenya ak-d *tendint n* Libna, maħar isřa aqa iqřee iqidan nnes *iffey* zi Laxic. ⁹ *Umi* isřa aqa nnan x Tirhaqa, ajeġid n Kuc, “Xzar, iffey-dd ħima akidek immney!” , *umi t* isřa, issekk *ewwed* ireqqasen ħar Ĥazaqiya, inna ¹⁰ “Ammu i ittxeřša ad tessiwřem ak-d Ĥazaqiya, ajeġid n Yahuda, ad tinim ‘War tteġġi ad cek iywa AREBBI nnek wenni x tettecřed am iqqar: Urcalim war tteġġi i ujeġid n Accur deg ifassen! ¹¹ Aqa da, tesřid min ggin ijeġiden n Accur ak-d marra timmura nneynit, tinni ħarmen nitni i uteħħi. Ma ittyiř ac ad tettwassnejmed? ¹² Ma ssnejmen ten irebbiten n řegnus nni ttwareddġen zi řejdud inu, am Juzan d Ĥaran d Rařaf d ayt n Eadan inni *tuya izeddyen* di Talassar? ¹³ Mani iġa ujeġid n Ĥamat d ujeġid n Arfad d ujeġid n tendint n Safarwayim uřa d *ajeġid n* Hanae d Eiwwa?’ ”

Tazaġit n Ĥazaqiya

¹⁴ Ĥazaqiya ikxi tibratin zeg ufus n ireqqasen uca iyri ten. *Xenni* igaeed netta ħar Taddart n SIDI uca ibezze: i-ten Ĥazaqiya ztat i wudem n SIDI¹⁵ u Ĥazaqiya izzuġ i SIDI, inna ¹⁶ “A SIDI, AREBBI n Israyil, wenni izeddyen jar ikiruben! Cek, *wah* cek weħdek d AREBBI n marra tigeldiwin n ddunnit. Cek teggid ijenwan d temmurt. ¹⁷ Ewc amezzu y nnek, *a* SIDI, arzem tiřřawin nnek d txezzared! Seř marra awařen n Sanħarib wenni dd issekk netta ħima ad iceyyeb AREBBI iddaren. ¹⁸ D tidett, *a* SIDI, ijeġiden n Accur qđan timmura nni, xarrben temmurt nsen. ¹⁹ u nđaren irebbiten nsen di tmessi, maħar tuya war ġin d irebbiten, maca d timegga n ufus n yewdan waha, zeg ukeccuđ d wezru uca nitni qđan ten. ²⁰ Řexxu *maca*, *a* SIDI, AREBBI nney, senjem ney zeg ufus nnes, maħend marra tigeldiwin n ddunnit ad ssnen, *a* SIDI, aqa cek weħdek d AREBBI.”

Awař wiss tnayen x ufekki n Urcalim i d ħa yasen

²¹ *Xenni* issekk Icaeya, mmis n Amuř, *ijj n ureqqas* ħar Ĥazaqiya, inna “Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n Israyil ‘Nec sřiy s minzi dd-tezzuġed ħari x Sanħarib, ajeġid n Accur. ²² Wa d awař i xas issiweř SIDI ‘Taezarct, tayeġit řihyun, tesseħqar i cek, nettat testehza zzayek, tayeġit Urcalim thezza azeġif awarni ac. ²³ Man wen tceyybed d treggmed, man wen ħar tessgaeeded tmijja u x man wen i xef tessgaeeded s nnfaxet tiřřawin nnek? *Cek tettyennaned* x Umqeddas n Israyil! ²⁴ S uqemmum n imsexxaren nnek tedeid Sidi inu, tennid: S ubarru n ikarruten inu gaeede y idurar yueřan, iyezdisen n Lubnan. Nec ad zedme y ticejjura nnes n tengelt yueřan uřa d imedza nnes icnan qa e u necc ad dd-asey ař taqiccat nnes yueřan qa e, ħar wezħar n řeirst nnek n fruta. ²⁵ Nec ħzi y *anuten* d swiy aman. S tařeqqa n iđaren inu ssizye y marra iyezran n Miřra!” ²⁶ “Ma war tesřid aqa *ařtas* zeg wami ggi y man aya uca wci y as udem deg wussan n meħař uya? Řexxu jji y t ad dd-iffey, aqa cek d wenni i ħa yarren tineddam ifaryen d řixrbat. ²⁷ Imezday nsen tuħa-ten arxun, arzen u sedħan. Nitni tuħa-ten am ufsu deg iyyar, *am* u yemmuy aziza, *am* uřum x tze ywin, u *am imendi* icemđen *s usemmiđ* qbeř ma ad iffey. ²⁸ *Maca* necc ssney a yimi nnek d uffuy nnek d twasit nnek d u yewwe y nnek xafi. ²⁹ Minzi cek tyewwe yed xafi u tuffet nnek tiweđ ħar imezzuyen inu, ad ac ssekkey ict n tennart deg wenzaren u *ad ggey* ict n řimet jar iyencicen nnek u Necc ad cek arrey x webrid i di dd-tusid da.”

³⁰ “D ta ad ac tiři d ře eřamet: deg usegg^was-a ad teccem min i ħa iyemyen s yixef nnes u deg usegg^was wiss tnayen min zzayes i ħa iyemyen eawed, maca deg usegg^was wiss třata ad tzareem u ad temjarem, ad tezzum iħwicen n tzayarin uca ad teccem řyiġet nnes. ³¹ Maħar min innejmen, min iqqimen zi taddart n Yahuda, ad iwwet eawed i zewran ħar swadday u sennej ad yawi řyiġet. ³² Maħar zi Urcalim ad dd-iffey min iqqimen u zeg wedrar n řihyun ad iffey min ittwassnejmen. Cđaret n SIDI n řeskarat ad tt igg.”

37:16 ‘ikiruben’ - ict n marka n lmalakat.

37:24 ‘azyar’ - ni y řyabet’ ni y ‘tazgant’. ‘amedzi’ - ni y ‘amerzi’, ixs ad yini tacejart n umeđzi.

³³ “S uyenni, ammu i iqqar SIDI x ujeġid n Accur ‘Netta war dd-ittidef ca di tendint-a u war dayes iccit ca uġa d ict n fritca u war ġares-dd iqarreb ca s ict n tcappa n useġqi u war xas ttbeqqiġen ijj n lbaraj i řeġşaret. ³⁴ X webriġ di x dd-yusa, ad dd-ieqeb. War ittidiġ ca ġar tendint-a, inna SIDI. ³⁵ Necc ad sseġġiy x tendint-a ħima ad tt ssnejmey di ttwee inu u di ttwee n umsexxar inu Dawud.’ ”

Afekki n Urcalim

³⁶ Xenni iffey **Lmalak n SIDI** u inya mya u-xemsa u-tmenyin-ařef *n yeryazen* di řmargeġ n řeeskar n Accur. Umi i dd kkaren nitni tiwecca nnes, xzar, aqa-ten marra idsen d řxecbat. ³⁷ Uca Sanġarib, ajeġid n Accur, ifsi iqiġan nnes, iruġ uca ieqeb *ġar temmurt nnes*. Netta iqqim izeddey di Ninwa.

³⁸ Umi netta *ijj n wass* yuġar di taddart n arebbi nnes Nisrux, imsar, aqa iġenjiren nnes Adrammilik d Carařar nyin t s ssif. Nitni arewřen ġar temmurt n Ararat. Mmis Asarġaddun idweř d ajeġid deg wemcan nnes.

Řehřac d usgenfi n Ĥazaqiya

38¹ Deg wussan nni iġřec Ĥazaqiya s ijj n řehřac ineqqen. Yusa-dd ġares unabi Icaeya, mmis n Amuř, inna as “Ammu i iqqar SIDI ‘Ewc řumurat i taddart nnek, maġar cek ad temmted, war tettiymid teddared *ead ktar*.’ ” ² *Xenni* inneqřeb Ĥazaqiya s uęembub nnes ġar řġiġ uca izzuę ġar SIDI ³ uca inna “A, SIDI, eqeř aqa necc uyureę ztat i wudem nnek s řaman u s yijj n wuř ikemmřen u gġiy min ięan nican di tiġtawin nnek.” Uca ibda Ĥazaqiya ad iru s jġhed. ⁴ Yusa-dd wawař n SIDI ġar Icaeya, iqqar⁵ “Uyur uca ini i Ĥazaqiya ‘Ammu i iqqar SIDI, AREBBI n babac Dawud: Necc sřiy i tzaęit nnek u zriy i imeġtawen nnek. Aqa da, Necc ad arniy xemmesřac n isegę^wusa i wussan n tudart nnek. ⁶ Necc ad cek ssnejmey zeg ufus n ujeġid n Accur, uġa d tandint. Necc ad sseġġiy x tendint-a. ⁷ Aya ad tiři d řeeřamet n SIDI i cek, aqa SIDI ad igę awař-a nni inna. ⁸ Aqa da, ad sseęqbeę tiři x treffiġin n Aġaz nni dd-ihwan x treffiġin n ddruj n tfuct, eecra n treffiġin.’ ” *Xenni* teeqeb-dd tfuct eecra n treffiġin x treffiġin nni zi dd-tehna.

Aqadi n Ĥazaqiya

⁹ Tirra n Ĥazaqiya, ajeġid n Yahuda, x řami tuęa iġřec u iggenfa zi řehřac nnes.

¹⁰ “Necc nniy ‘Deg wezyen n wussan inu ittweřsa ad gęureę x tewwura n řaxart. Min iqqimen n isegę^wusa inu ttwakksen zzayi.’

¹¹ Necc nniy ‘War zarreę ead SIDI, SIDI, di temmurt n inni iddaren, war ttwiřię ead iwġan ak-d imezdaę n řaxart.’ ¹² Tičři *n tudart inu* ad t *xafi* arzen, ad zzayi t kksen am *kksen* uqiġun n umeksaw. Am bu-uzettař deřsey tudart inu. Ad ayi iqess zi ddebbuz n txeyyaġt ‘Ad teqġid *tudart inu* jar teffu d ġiřet!’ ¹³ Rajiy s sřbar ař teffu. Netta ad yarz ixsan inu am wayrad ‘Ad teqġid *tudart inu* jar teffu d ġiřet!’ ¹⁴ Necc tġiwiġweę am tfařęest iġtawen deg wenneġ, tġergureę am tedbirt. Ssęaędeę tiġtawin inu ‘A Sidi inu, necc ttwařşareę, iři d aġman i necc!’

¹⁵ Min i ġa iniy? Min d ayi inna, aqa igęa i-t. Marra isegę^wusa *n tudart inu* ad kkeę x tarzugi n řeemar inu. ¹⁶ ‘A Sidi inu, x man aya izemmar *bnadem* ad iddar uca sennej i marra aya dayes teęa tudart n buġbeř inu, *maġar* Cek ad ayi teggenfid uca ad ayi tarriġ ad dewreę ġar tudart!

¹⁷ Aqa da, min tuęa ayi d tarzugi yarezęen, *idweř* i řehna. Cek třeşeqd ġar řeemar inu aġtas

37:35 2 lġ. 20:6

37:36 2 lġ. 19:35

38:12 ‘ameksaw’ - niy ‘aniči’.

38:14 Ica. 59:11

ařami teħđid ayi zeg weħfur n uhellek, mayar tenđared marra ddnub inu awarni i weerur nnek.

¹⁸ Mayar řaxart war cek tqada ca, řmewt war cek issemřar. Wi i řa ihwan deg weħfur, war ttrijin řaman nnek. ¹⁹ Wenni iddaren, *a* wenni iddaren, aqa netta ad cek iqada. Babatsen ad isscen řaman nnek i iħenjiren *nnes*.’ ”

²⁰ SIDI *yusa-dd* ħima ad ayi issenjem. *S uyenni* ad nurar s uzenzun inu marra ussan n tudart nney di Taddart n SIDI.”

²¹ Aqa inna Icaeya “Ejj iten ad awyen ijj n weřrum n tazart uca ad t řetfen x tħebbut, *xenni* ad iggenfa.” ²² Ĥazaqiya aqa inna “Man řeřamet aqa necc ad gaeeđey *eawed* řar Taddart n SIDI?”

Tarzeft n ireqqasen zi Babil

39¹ Di řweqt nni issekk Baradux-Baladan, mmis n Baladan, ajeđid n Babil, tibratin d ict n tarzeft řar Ĥazaqiya, mayar netta tuřa isřa aqa Ĥazaqiya ihřec uca iggenfa. ² Ĥazaqiya ifarħ xasen uca isscen asen marra taddart n txubay nnes: nnuqart d wureř d řeřtur d zcect d řehri n řesnaħ nnes d marra min ittwafen deg ixammen nnes n txubay. War iqqim walu di taddart nnes u di marra řeħkamet nnes nni war tuři d asen t isscen.

³ *Xenni* yusa-dd unabi Icaeya řar ujeđid Ĥazaqiya, inna asen “Min nnan iryazen nni u manis dd-usin yarek?” Ĥazaqiya inna “Nitni usin-dd zeg ict n temmurt tigg^wej, zi Babil.” ⁴ Netta inna “Min řrin nitni di taddart nnek?” Ĥazaqiya inna “Nitni řrin marra min iđan di taddart inu. War iqqim ca zi min iđan deg ixammen n txubay inu, war d asen t ssecney.” ⁵ *Xenni* inna Icaeya i Ĥazaqiya “Seř i wawař n SIDI n řeskarat! ⁶ ‘Ad dd-asen wussan meřmi marra min iđan di taddart nnek uřa d min yarwen řejđud nnek řares ař ass-a, ad t awyen řar Babil. War ittřimi walu!’ iqqar SIDI. ⁷ ‘Ad awyen uřa zeg iħenjiren nnek inni dd i řa iffřen zzayek, inni ten i řa dd-tejjed cek, ħima ad iřin d imsexxaren imcenneen di řeqřar n ujeđid n Babil.’ ” ⁸ Ĥazaqiya inna i Icaeya “Awař n SIDI i d ayi tennid iřbeħ.” Netta inna eawed “Mařa *xenni* deg wussan inu ad *din* yiři řehna d řaman!”

Afewwej i řihyun

40¹ “Ezzam, ezzam řgens inu, *ammu* i iqqar AREBBI nwem! ² Siwřem řar wuř n Urcalim d tbarřhem as aqa amenři nnes iqda, aqa řmuęsiyyet nnes tettwafdi, aqa teksi s uđeffus zeg ufus n SIDI i marra ddnub nnes. ³ Tmijja n wenni isuyuyun di řexřa ‘Swejdem abrid i SIDI, sarrřhem di řexřa abrid i AREBBI nney!’ ⁴ Marra tiřzurin ad ttwassgaeeđent, marra idurar d tewririn ad ttwasewhan. Min ifaryen, ad idweř iseggem uca tiřuđar iwearen ad dewřent d řewđa iwařan. ⁵ Ad ittwasargeb ueuđi n SIDI uca marra ddat ad iřar aqa aqemmun n SIDI issiweř.”

⁶ “Tmijja tenna ‘Barreħ!’ U netta inna ‘Min i řa barrħey?’ ‘Marra ddat am arrbie d marra tamexsiwt nnes icewwaren am tnewwač deg iyyar. ⁷ Arrbie ittazey, tanewwač tesřaw xmi ittřuđ xas Arruħ n SIDI. D tidett, řgens d arrbie. ⁸ Arrbie ittazey, tanewwač tesřaw, maca awař n AREBBI nney ittřima i řebda.’ ”

⁹ “Gaeeđ x ijj n wedrar d ameqqran, *a* řihyun, cem tambeccart n řexbar ařebħan, sgaeeđ tmijja nnem s jjeđ, *a* Urcalim, cem tambeccart n řexbar ařebħan, sgaeeđ tmijja nnem, war tegg^wed, ini i tneddam n Yahuda ‘Aqa da, AREBBI nkent!’ ¹⁰ Aqa da, ad dd-yas Sidi inu, SIDI,

38:21 2 Ij. 20:7

40:3 Mt. 3:3; Mk. 1:3; Lk. 3:4; Yř. 1:23

40:5 Yř. 1:14

40:6 Ayub 14:2; Izhd. 90:5,6; 102:12; 103:15; Yae. 1:10; 1 Bř. 1:24

40:8 1 Bř. 1:25

Netta ijhed uca uyiř nnes ad ihkem. Aqa da, řmUNET nnes řares uca axeřeř nnes izwar as. ¹¹ Ad yarwes tařimart nnes am umeksaw, ad issmun izmaren řar uyiř nnes uca ad ten yarbu deg weřsin nnes. Ad indeh inni issuřřudn s řećeř.”

AREBBI, wenni dd-ixeřen marra min iřan, aqa-t d wenni iřeřřan x řwueud nnes

¹² “Man wen iebaren aman *n řebřar* s wuru n ufuS nnes u *man wen* iksi řeqyas n ijenwan s ccbar? U *man wen* ittffen taejjajt n temmurt s ijj n řmud? Man wen iwezznen idurar s ijj n řbasku u tiwririn s řmizan? ¹³ Man wen ibeqqcen Arruř n SIDI u *man wen* i t isyaren am umcawar nnes? ¹⁴ Wi iseřsan Netta x ccwar d man wen i d as isscnen řefhamet u wi d as issřemden x webrid n řheqq uca yarni as tussna? Wi d as issargben abrid iccuren s řefhamet?

¹⁵ Aqa da, řegnus ttwařesben am ict n tudint řar ubuqař u am *cwayt n* tneyda x řmizan. Aqa da, Netta issgæeed tizgirin am taejjajt ifsusen. ¹⁶ Lubnan war ittqiddi i ukeccuđ n tmesi uca řmař nnes war ttqiddin i řarřt n wecmađ. ¹⁷ Marra řegnus aqa-ten am walu i Netta uca iřesseb i-ten sekkwin qell x walu d xwan.”

¹⁸ “Wi ak-d i řa tessemquddem Arebbi niř man arwas i zi t řa txeřfem? .

¹⁹ Ařrayfi ittkebba řexyař ineqcen uca amziř n wureř ittyeğef i-t s wureř u ifessi as tiseddyin n nnuqart. ²⁰ Wenni iřan d amezřuđ i tewhibt n usgæeed ad ixđar ijj n ukeccuđ war yarecci. Netta yarezzu ijj n bu-řřenet mařend ad igg řexyař ineqcen nni war ittenhezzi.”

²¹ “Ma war *tt* tessinem? Ma war *tt* ttesřam? Ma war *tt* tuřa řarwem ittwassen zeg umezwaru? Ma war tuři třeřřam dsusa n temmurt? ²² D Netta wenni iqqimen x tqurart n tayyut i d-innden i *marra* tammurt, *tammurt* nni zi imezdař nnes *ttbanen-dd* am iburexsen, d wenni imeřden ijenwan am arwaq, ittbezze e-ten am uqiđun i wezday, ²³ d wenni ittarran inni řar ięa řřuřta d walu, u issbeřřeř řquđat n temmurt. ²⁴ Ćad cwayt waha ttwazzun, ead cwayt waha ttwazareen, ead cwayt waha iwta jjde e *n tcejart* nsen azwar di temmurt, aqa ittřuđ Netta xasen ařami ttazyen uca tařaryađt tkessi ten am urum.”

²⁵ “Ak-d man wen tensexem kenniw ad ayi tessemquddem, man wen di řa arewseyř?, iqqar Am qeddas. ²⁶ Sgæedem titřawin nwem u xzar, man wen iggin man aya? D Netta wenni issuffuřen řeeskar nsen marra, wenni ten ittřařan marra s isem nsen s řemyaret n tzemmar *nnes* u s řeetz *nnes* ijehden, war ibeřřeř uřa d ijj!”

²⁷ “Mayemmi teqqared *xenni*, a Yaequb, u tessawřed *ammu*, a Israyil ‘Abrid inu innuffar x SIDI d tasyart inu tettekk x AREBBI inu?’ ²⁸ Ma war *tt* tessined? Ma war *tt* tesřid aqa AREBBI n řebda, SIDI, wenni iggin řřrufa n temmurt, war ittiřeř d war yarexxu? War izemmar *bnadem* ad ifhem řećeř nnes. ²⁹ Netta itticc jjeđ i wenni yuřřen u wenni war řares izemmar *ead*, yarenni as jjeđ s wařřas. ³⁰ Iřenjiren ttařřen d arexxun, iřudriyyen ttenqrađen uca weřřan, ³¹ *maca* inni ittrajan SIDI, ttaymen jjeđ n jdid. Nitni tteřffen afriwen am ugider, ttazzřen, *maca* war ttiřřen, gguren *maca* war arexxun.”

AREBBI d wenni iřeřřan x řwueud nnes

41 ¹ “Seřdem zzati, *a* timmura x tma n řebřar, uca jjem ccueub ad řřffen jjeđ n jdid, jjem ten ad dd-yuddsen, xenni ad ssiwřen, jjem aney ad nqarreb řar řeřkam marra nmun.

40:10 Ica. 62:11

40:11 Ica. 49:10; Ĥiz..34:23,24; Mixa 7:14; Yř. 10:11

40:13 Rum. 11:34; 1 Kur. 2:16

40:17 Dan. 4:32

40:18 Ica. 46:5; Řex. 17:29

40:22 Ayub 9:8; Ižhd. 104:2; Ica. 44:24

40:23 Ayub 12:21; Ižhd. 107:40

40:28 Ižhd. 147:5

² Man wen i d issfaqen zi manis d tneqqar tfuct ijjen wenni akides temsagar tasegda yar idaren nnes? *Man wen* isellmen řegnus des ufos nnes uca igga i-t ad yareyyes x ijeđiden? *Man wen* iwca i-ten i ssif am tcejajt, i řqews am uřum nni dayes ittšuden usemmid? ³ Netta idfar i-ten, yarenni yar zzat s řehna, x ijj n umesraq eemmarř war *t* ihidi s idaren nnes. ⁴ Man wen isseqfeř u igga aya? Netta, wenni zeg umezwaru ibarrřen i řeyjuř ‘Nec, SIDI, d Amezwaru u yar ineggura Necc d Wenni.’

⁵ Tizirin řrint *t*, gg^wedent, ineggura n temmurt arjijen, nitni udsen-dd d iwđen-dd. ⁶ Ijjen iwca afus i umeddukkeř nnes, inna i umas ‘Iři d aryaz!’ ⁷ Bu-řseneet igga wuř deg wemziř n wureř nni *t* yarran d areqqay, wenni iwettin x twent, umi iqqar *bu-řseneet* x mammec sřsesqen iziynan ‘D lemlih!’. *Xenni* issemten *wemziř* i řexyař s imesmar, ařami war ittenhezzi.”

Amsexxar inu, akecca Yaequb, amezřuđ u s řeyben, war ttegg^wed ca

⁸ “*Maca* cek, *a* Israyil, amsexxar inu, *a* Yaequb nni ixđarey, zzariet n Ibrahim, ameddukkeř inu iezzen, ⁹ tťfeř cek zeg ineggura n temmurt uca řayiy cek zi tťruřa nnes qač, nniy ac ‘Cek d amsexxar inu, ixđarey cek, war cek mmenđarey.’ ¹⁰ War ttegg^wed ca, mařar Necc řiy akidek, war řhissif, mařar Necc d AREBBI nnek. Necc ad ac sřjehdey, ad ac wcey afus, *wah* Necc ad dayek mencey s ufusi iccur s tsegda inu.”

¹¹ “Aqa da, nitni ad seđhan, ad dewřen i řeřđihet, marra inni xak issihemman. Iryazen nni akidek ittemcubbčen ad dewřen d walu, ad hellken. ¹² Cek ad xasen tarzud, *maca* war ten tettifed. Iryazen nni kidek ittemcubbčen ad dewřen d walu d řbařeř, iryazen nni ittmenyan akidek. ¹³ Mařar Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni ittřen afus afusi nnek d wenni i d ac iqqaren ‘War ttegg^wid ca, Necc ad ac wcey afus!’ ¹⁴ War tegg^wed ca, *cek* akeccaw amezyan Yaequb, *a* uru n yeryazen n Israyil! Necc ad ac wcey afus, Amefdi nnek d Amqeddas n Israyil!, *ammu* i iqqar SIDI.” ¹⁵ “Aqa da, Necc ggiy cem d tarwiht ihřuđuden n usarwet d tamaynut, s teymas qeđeen yar tnayen n iyezdisen. Idurar ad ten tssarwted u ad ten teddez u tiwirin ad ten tegged d řum. ¹⁶ Cek ad ten tzuzzared, ad ten yawi usemmid, ad ten tareyyec třaryađt. Cek maca ad tesřiwřewed x SIDI, ad tcennæd ixef nnek deg Umqeddas n Israyil.”

¹⁷ “Inni ittwařşaren d imezřađ arezzun x waman, *maca* walu da. Iřes nsen yuzey s ufadi. Necc, SIDI, ad asen sřey, Necc, AREBBI n Israyil, war daysen semmřey. ¹⁸ X tewririn tiqeccura ad jjeř Necc iyežran ad dduqqzen uřa d řeunřarat di řwest n řewđat. Necc ad arrey řexřa d ayeřmam n waman uřa d tammurt yuzyen d tinedwin. ¹⁹ Di řexřa ad zzuř tacejjart n tengelt d tcejart n ukasiya d tcejart n tariřant d uzemmur, di tnezruft ad ggey tacejjart n umerzi d tcejart n dulb d tayda ak-d wayawya. ²⁰ řima ad řaren, ad neemen, ad argben, ad fehmen deg ict n ticti aqa afus n SIDI igga aya, aqa Amqeddas n Israyil ixřeq i-tt-i-dd.”

Řřař n řegnus di řmeřkama zzat i Arebbi

²¹ “ ‘Qeddmem ddeewet nwem *zzati!*’ iqqar SIDI, ‘Iwyem burhanat nwem ijeħden qač!’ iqqar Ujeđid n Yaequb. ²² ‘Ejj i-ten ad awyen u ad aney barrřen min i ya imsaren. Sargbem aney timesřayin timezwura qač, mammec řant, řima ad *tent* neksi yar wuř uca ad nessen aneggar nsent, niy ejj aney ad nesřa timesřayin nni i dd řa yasen *ead*. ²³ Barřem timesřayin nni i řa yiřin dawehda *ead*, *mařend* ad nessen aqa kenniw d irebbiten. Ggem ca d řxar niy d řyar, *řima*

41:4 Ica. 43:10; 44:6; 48:12; Asa. 1:17; 22:13

41:8 Aewd. 7:6; 10:15; 14:2; 2 Im. 20:7; Izhd. 135:4; Ica. 43:1; 44:1; Yae. 2:23

41:11 Uf. 23:22; Ica. 60:12; Zak. 12:3

41:15 Ica. 17:13; 29:5

41:17 Mt. 5:6

41:18 Izhd. 107:35; Ica. 35:7; 44:3

41:19 ‘tacejjart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’). ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

ad nxezzar deg wayawya s řezrat beqcent, ad *tt* nżar *jmie*.²⁴ Xzar, kenniw qell x walu u min tetteggen war dayes bu nnfae, aqa wenni ixđaren i kenniw d nnei.’ ”

²⁵ “Necc ad ssekkarey *ijjen* zi ccamal u netta ad dd-iffey zi manis dd-tneqqar tfuct, ad iřaya x Isem inu. Netta ad dd-yas am uqeddar nni iefsen abeęae, inni ęar ięa řsulęa ad ten iefes am traxt.”²⁶ “Man wen *i-tt* ibarręen zeg umezwaru qae, *řima* ad *tt* nessen, niy *xenni* man wen *i-tt* ibaręen qbeř, řima nzemmar ad nini ‘Aqa netta dayes řaman!’ Maca war din wi *tt* ibarręen, wi i d aney ittarran ad nesřa ca, uřa d ijj iřa kenniw tneęem s ca.²⁷ *Am* Umezwaru *qqarey* i Sihyun ‘Aqa-ten da!’ u i Urcalim ‘Necc ad awyey ijj n ureqqas s řexbar ařebęan.’²⁸ Necc xzarey, *maca* war din tuęi uřa d ijj! War *din* tuęi uřa d ijj zzaýsen wenni izemmareen ad iwc ccwar, *ařami* zemmarey ad sseqsiy u nitni ad xafi arrin.”²⁹ “Aqa da, nitni marra di řbaęeř, řexdayem nsen war daysen nnfae, řexyařat ifesyen nsen d řeewin *waha* u xwan.”

Awař amezwaru x umsexxar n SIDI

42¹ “Aqa da, Amsexxar inu Wenni tteawaney, d Wenni i farzey, d Wenni dd-yusin x řxađar inu. Necc ssařey xas Arruę inu, Netta ad issuffey řheqq ęar řegnus.² Netta war isyuyyu d war issgaeead tmijja nnes u war ittarrı tmijja nnes ad sřen di barra.³ Aęanim innđefsen war t ittarezzi ca u teftiċ n tiffest ittduxxunen war t issexsiy ca, *wah*, s tidett ad issuffuy řheqq.⁴ Netta war ittięeř d war ittarezzi ař d issbedd řheqq x temmurt uca ęar tyuri nnes ad rajant tıgzirin.”⁵ “Ammu i iqqar Arebbi, SIDI, wenni iggin d ibezzeen ijenwan, wenni iggin tammurt d min xas iyemmyen, wenni ittıccen twarrit n nnefs i řgens i xas izeddyen, d buębeř i yenni xas iddaren⁶ Necc, SIDI, řaęiy ac di tseęda uca ad Cek meneyey zeg ufus, ad Cek řđıy uca ad Cek arrey d řeahd i řgens, d tafawt i řegnus,⁷ řima ad tarzmed tięęawin idayařen, ad tessuffyed imeębas zi řehbes d yenni iqqimen di taęest zi taddart n teessast.⁸ Necc d SIDI, wa d Isem inu, uca war ttewciy ccan inu i wenneyıni u asemyar inu war *t ttewcey* i řexyarat ineqcen.⁹ Aqa da, timesřayin timezwara usint-i-dd uca timesřayin n jdid ad tent barręey, qbeř mma ad ffyent, ad awem tent ssecney.’ ”

Asemyar i SIDI

¹⁰ “Yennjem izři n jdid i SIDI, asemyar nnes zeg ineggura n temmurt, *kenniw* inni ineddhen řebęar d marra min dayes, *kennint a* tıgzirin d imezday nsent.¹¹ Ad issgaeeed řexřa d tneddam nnes *tmijja nsen*, *jmie* ak-d ředcur nni di izeddey Qidar. Ejj inni izeddyen di řejruf ad sřiwiwiwen, *ejj i-ten* ad syuyyen s řefraęet x tqıccitin n idurar.¹² Ejj i-ten ad sseuęen SIDI, ad barręen ccan nnes x *marra* tıgzirin.”

Cđaret n SIDI

¹³ “SIDI ad iffey am bu-teyruđt, Netta ad issekkar mezri deg umenyi am weryaz imeęden, Netta ad isřiwiwiw, ad isyuyy i umenyi, ad ięřar qae x řeedyan nnes.¹⁴ Necc tuęa seędey aęas zeg wami, tuęa seqqarey d tebbatey ixef inu. Am icten ittarrowen ad syuyyey, ad areddęey d řarđey *jmie*.¹⁵ Idurar d tewririn ad ten arrey d amessuci u ad jjeý aęemmuy aziza nsen marra ad yaęey, ięezran ad ten ggey d tıgzirin uca ad ssızyey iyeřmamen.¹⁶ Idaryaręen ad ten nedheý x ijj n webrid war t ssinen, ad ten jjeý ad uyuren x tbridin war tent argben. Tęram ztat i tięęawin nsen ad t ggey d tfawt, min ifaryen, ad t sarręey. Tina d timesřayin i ęa ggey di tteewee nsen u war

42:1 İca. 11:2; Mt. 3:17; 17:5; Yę. 3:34; Afa. 1:6

42:8 İca. 48:11

42:10 ‘řebęar’ - niy ‘il’.

42:10 İzhd. 33:3

daysen semħeġ. ¹⁷ Inni ittecċen x řexyařat ineqcen, inni iqqaren i řexyařat ifesyen ‘Kenniw d irebbiten nney!’, aqa nitni ad dewřen řar đeffar, ad seđřan ařas.”

Amsexxar adaryarř

¹⁸ “Sřem, *kenniw* iduhcar! Idaryarřen, xzarem d twarřam. ¹⁹ Man wen d adaryarř am umsexxar inu, d adehcur am areqqas inu? Man wen d adaryarř am umtiqqi u d adaryarř am umsexxar n SIDI? ²⁰ Ařas i tettwarřid, *maca* cek war tucid walu, netta yarzem imezzuyen, *waxxa amenni* war ittesři ca. ²¹ Tuřa yarđa SIDI di řtwee n tsegda nnes *mařend* ad issemyar d isseuđa Ccariea. ²² *Maca řexxu* nitni d ijj n řgens ittwarar, ittwarekceđ. Marra ttwacedden deg ifran, ttwaqqnen di řeřbes. Nitni dewřen d teymart, *am* war din iđi umsenjem, dewřen i tkeccađt *am* war iqqar uřa d ijj ma ‘Arr i-t-i-đ!’

²³ Man wen zwaywem ad iwc amezzu y i man aya? Man wen i řa iřekkaren uca ad iseř di řtwee n min i řa yiri tiwecca? ²⁴ Man wen issiwđen Yaęqub am teymart d Israyil i ixewwanen? Ma war t iggi SIDI, wenni xas nexđa? *Mařar* nitni war xsen ad uyuren x ibriden nnes, war sřin řar Ccariea nnes. ²⁵ S uya izeęęe xasen řřaduq n řřađab nnes uřa d leunf n garra. Iqewwar asen s iceęeęařen, *maca* nitni war i d as řekkaren, iqedd asen timessi, *maca* nitni war t ksin řar wuř nsen.”

SIDI ad issenjem amsexxar adaryarř

43 ¹ “*Maca řexxu*, ammu i iqqar SIDI, Wenni cek iggin, *a* Yaęqub, Wenni cek iřennęen, *a* Israyil, war ttegg^wed ca, mařar Necc fekkeř cek, řařiy ac s yisem nnek, cek inu. ² Mařa tcuqqed deg waman, ad iřiy akidek, mařa deg iyezran, war cek ttiwyen. Mařa tezwid x tmesi, war tcmmded, uca aceęeęař war cek issyura. ³ Mařar Necc d SIDI, AREBBI nnek, Amqeddas n Israyil, Amsenjem nnek. Necc wciy Miřra d řeřdiyeyet i cek, Kuc d Saba deg wemcan nnek. ⁴ Minzi tsekkwid ařas di řiřawin inu, aqa tettwaseuđed u Necc tteşey cek. X uya wciy iwdan deg wemcan nnek d ccuęub deg wemcan n řęmar nnek. ⁵ War ttegg^wed ca, mařar Necc akidek. Ad awyey iřenjiren nnek zi mani dd-tneqqar tfuct, ad cek ssmuney zi mani dd-tyeęi tfuct. ⁶ Necc ad iniy i ccamal ‘Ewc!’ u i ljanub ‘War tteřteř!’, arekk^weř iřenjiren inu zi řagg^waj, yessi zi tma n temmurt, ⁷ kuř iijen wenni umi řřařan s Yisem inu, wenni dd-xeřqey i ccan inu, wenni kewwney, d wenni ggıy eawed.”

War din amsenjem myř SIDI

⁸ “Ejj ad iffeř řgens idaryarřen, *waxxa řarsen* řiřawin, uřa d idduhcaren, *waxxa řarsen* imezzuyen. ⁹ Ejj ad ttwasmunen marra řęgnus uca ejj ccuęub ad nnjarwen! Man wen zwaysen izemmar ad yawed ta d man wen izemmar ad aney yini min tuřa iřan zic? Ejj i-ten ad awyen řečud nsen mařend ad ttwaseggden, uca *řečud* ad sřen, ad inin ‘D tidett!’ ¹⁰ Kenniw d řečud inu uřa d amsexxar inu nni farzey, řima ad tessnem, ad dayi tamnem, ad tfehmem aqa Necc d Netta. Qbeř Necc war ittwağğ uřa d ijj n arebbi uřa awarni ayi war ittiři uřa d iijen!”, iqqar SIDI. ¹¹ “Necc, Necc d SIDI, u war iđi umsenjem myř Necc. ¹² Necc barrřey u ssejmeř u Necc iwyey awem *t-i-dd* řar umejjun. Uřa d ijj n arebbi d řbarrani war tuři jarawem. Kenniw d řečud aqa Necc d Arebbi!”, ammu i iqqar SIDI. ¹³ Uřa zeg wass-a, aqa Necc d Netta uca uřa d ijj war izemmar ad ifekk zeg ufus inu! *Mařa* Necc xedmeř, man wen izemmarenen ad t yarr?”

42:17 Izhđ. 97:7; Ica. 1:29; 44:11; 45:16

42:20 Rum. 2:2-11

43:2 Izhđ. 66:12

43:5 Ica. 44:2; Irm. 30:10; 46:27

43:10 Ica. 41:4; 44:8; 45:21; Huc.13:4

43:13 Ica. 14:27

Ijj n ufuy n jdid

¹⁴“Ammu i iqqar SIDI, Amefdi nwen, Amqeddas n Israyil ‘Di t̄twee nwem ssekkey *ijjen* ɣar Babil uca ad ggeɣ marra ad arewřen, ad hwan marra Ikaldaniyyen deg iyurraba nni x tuɣa farrhen *ammu qbeɣ*.¹⁵ Necc d SIDI, Amqeddas nwem, Amxeɣqaɗ n Israyil, Ajeɣid nwem.’¹⁶ Ammu i iqqar SIDI nni iggin abrid di řebħar d tebridt deg waman ijehden,¹⁷ wenni ijjin ikarruten d iysan, řeeskar d jjeħd ad ffyen - aqa da, nitni ttezfen *din* munen, war ttekkaren eemmarş, xesyen, qɗan am teftiç n tiffest! -¹⁸ *ammu i iqqar SIDI* ‘War tteeqrem *ead* x min tuɣa iğan zic, war ttidarem *ead* min iedun.¹⁹ Xzar, ad ggeɣ min iğan n jdid, řexxu ad dd-iffey. Ma war i d as thekkarem ca? Wah, Necc ad ssarseɣ abrid di řexřa, iyżaren di tnezruft. ...²⁰ Řmař n řexřa ad ayi sseuğan, uccanen n řexřa d yessis n nneamet, maɣar Necc ad ggeɣ aman ad azzřen di řexřa uřa d iyezran di tnezruft, ħima ad ssesweɣ řgens inu nni farzey.²¹ Řgens-a, ggiy t i Necc, ad barrhen ccan inu.’”

Israyil d wenni ixetħan d SIDI wenni issenjmjen

²²“*Maca* cek war i d ayi dd-třayid, *a* Yaεqub, war tessiħred ixef nnek akidi, *a* Israyil!²³ Cek war i d ayi dd-tiwyed uği n tɣarřa nnek n wecmaɗ, uca s tɣarři nnek war i d ayi tccenneed. Eemmarş war cek ħřareɣ ɣar tewhibin *n řyiğet* u war cek ssiħřey eemmarş s jjawı.²⁴ Cek war i d ayi tesɣid s ttmenyat n nnuqart ayanim n uħemmum ittfulen uca war i d ayi tessjiwned s tdunt n tɣarřa nnek, maca s ddnub nnek tarnid ayi řxedmet, s řmuesıyyat nnek tessiħred ayi.”

²⁵“Necc, d Necc, wenni ɣa imesħen ieeddiyyen nnek di t̄twee inu, Necc war ttidareɣ ead ddnub nnek.²⁶ Arr *i-tent* ayi ɣar řbař, ejj aney ad nemcarree, wwet x yixef nnek maħend ad tawyed tasɣart nnek.²⁷ Babac amezwaru ixɗa uca uřa d imseřřaħen nnek edun xafi.²⁸ X uya sseığtey imeqqranen n Zzawect Iqeddsen, u arriy Yaεqub i uteħħi d Israyil maħend ad t eeyyben.”

Afarrey n Arruh n SIDI

44¹“Řexxu *maca*, seř, *a* amsexxar inu Yaεqub, u Israyil nni farzey!² Ammu i iqqar SIDI, Wenni cek iggin, Amkewwan nnek zeg ueeddis *n yemmac*, Wenni cek iwcin afus ‘War tteggwed ca, *a* Yaεqub, amsexxar inu, d Yacurun nni farzey!³ Maɣar Necc ad seyyħey aman x min iffuden d tseğyawin x min yuzyen. Necc ad zeğey Arruħ inu x zzariet nnek uřa d lbaraka inu x tarwa nnek.⁴ Xenni ad ɣemmyen jar arrbie, am iřeřsafen ɣar tyezratin n waman.⁵ Ijjen ad yini ‘*Necc* n SIDI!’ uca ijjjen nneyni ad iřaɣa ixef nnes s yisem n Yaεqub, uca *eadwed* ijjjen nneyni ad yari x ufus nnes ‘*Necc* n SIDI!’ uca ad ikenna ixef nnes s yisem icenneen ‘Israyil.’”

SIDI ayenni n ujeğid d umsenjem n Israyil

⁶“Ammu i iqqar SIDI, Ajeğid n Israyil, d Amefdi nnes, SIDI n řeeskarat ‘Necc d Amezwaru, Necc d Aneggaru, nhřa Necc war iği uřa d ijj n AREBBI nneyni.⁷ Man wen izemmarren ad ibarreh am Necc? Ejj i-t ad t yini u ad ayi t isscen! Aqa Necc zzuɣ řgens n wakud n zic. Ejj i-ten ad asen eawden timesřayin n twecca, min i dd ɣa yasen ead.⁸ War tnexřieem d war tteggwedem. Ma war i d awem t-i-d ssiwɗey zeg *wakud* n zic ɣar imezzuyen nwem d ħajiy aya? Kenniw d řeħud inu: ma iğa ijj n Arebbi nhřa Necc? War *din* iği uřa d ijj n Jjarf nneyni, Necc war ssiney uřa d ijjjen.’”

43:19 Asa. 21:5

43:21 Lk. 1:74,75

43:25 ħiz...36:22-38

43:26 Ica. 1:18

43:27 ‘imesřaħen’ - ixs ad yini ‘ieħhanen d inabiyyen nnek’ inni tuɣa ibedden jar AREBBI d řgens nnes.

44:1 Ica. 41:8; 43:5; Irm. 30:10; 46:27

44:3 Ica. 35:7; Yuw. 3:1; Yħ. 7:38; Řex. 2:18

44:6 Ica. 41:4; 48:12; Asa. 1:8,17; 22:13

44:8 Aewd. 4:35,39; 32:39; 1 řam. 2:2; Ica. 45:21

Řyec n lařnam

⁹“Inni itteġġen řexyarat ineqcen aqa-ten war neffeen, uca inni ttexsen nitni war nnefreen walu. Nitenti *s yixef nsent* d řechud nsent belli war ttwiřint d war ssinent walu, ařami ad dewřent sedřant. ¹⁰Man wen itteġġen ijj n arebbi u *man wen* ittkebban řexyař n řřanam, war řares bu tizi zzayes? ¹¹Aqa da, marra icricen nsen ad dewřen ttseđřan, mařar ayt n bu-řřenet d iwdan waha. Ejj i-ten ad munen, ad kkaren, ad nnxeřen, nitni ad dewřen ttseđřan jmić. .

¹²Amziř n wuzzař řares imeydi n wemziř, ixeddem řar řefhem itteđduduqen, ittqarres řexyař s ifđisen *nnes*. Ixeddem i-t s uyiř ijehden. Netta iġaž ařami war řares bu jjhed ead. War isess aman řares ař i řa yařeř ařas. .

¹³Anejjar itteebbar tafrewt s ufiřu nnes n řećbar, yareccem *řexyař ineqcen* s ukerraj, u inejjar i-t řmus u yareccem i-t s ddewara u igga i-t di řřifet n bnađem, maħend ad izdey deg ict n taddart.

¹⁴Izeddem ticejjura n tengelt i yixef nnes, ikessi ict n *tcejart n* ssidri niy n řbeġuđ, yarezzu i yixef nnes jar tcejjura n wezjar. Ittezzu ict n tayda uca anřar yarra i-tt tmeqqar. ¹⁵Tanita d řefhem i bnađem. Ikessi zzayes uca ittezyiř ixef nnes řares. Eawed issraqqa timessi, issnenna zzayes ařrum. Eawed itteġġ zzayes ijj n arebbi uca ittađar as, itteġġ zzayes řexyař ineqcen uca isejjad as. ¹⁶Ijj n wezyen *n ukeccuđ* zzayes issecmađ i-t s tmesi, ak-d wezyen iqqimen ittett weysum. Icennef aysum uca ijjwiwen. Izyařa ixef nnes, iqqar ‘Ah, mammec ħemmiy, necc ttaciy ak-d tmesi!’ ¹⁷Zi min iqqimen *n ukeccuđ* itteġġ ijj n arebbi, ijj n řexyar ineqcen. Isejjad as uca ittađar, ittzađa řares, iqqar ‘Senjem ayi, minzi cek d arebbi inu!’ ”

¹⁸“War ssinen, war ttřikin, mařar tiřřawin nsen meřent ařami war ttwiřin walu ead, uca uřawen nsen war tteftinen. ¹⁹Uřa d ijj itteġġ i-tt řar wuř nnes uca war din bu tussna uřa d řefřamet ħima ad inin ‘Ijj n wezyen zzayes cemđeř t di tmesi. Ssenney ařrum x řefřem nnes itteđduduqen u cenfey aysum d cciy t. Zi min iqqimen *n ukeccuđ* ma ad zzayes ggey jjeffect *n řřanam*, ma ad sejdey zzat i ukeccuđ n tcejart?’ ²⁰Netta itthedda iyyeđ, uř ittwayarren iyeġkwa i-t. War izemmar ad issenjem řećmar nnes, ad yini ‘Ma *s tidett* war din iġi řyec deg ufus afusi inu?’ ”

SIDI ad imřa ddnub

²¹“Ćqeř x man aya, *a* Yaćqub, *a cek* Israyil! Mařar aqa cek d amsexxar inu, Necc kewwney cek, cek d amsexxar inu, *a* Israyil, war cek tteřtuř ca. ²²Necc meřřey ieaddiyyen nnek am tayyut uřa d ddnub nnek am useynu. Dweř-dd řari, mařar Necc feġkeř cek.” ²³“Yennjem s řefrařet, *a* ijenwan, mařar SIDI igga i-t. Sřiwřewet, *a* řađař n temmurt, ksim deg usyuyyu s řefrařet, *a* idurar, sřiwřiwem, *a* izeřran d marra ticejjura i dayes *iřan!* Mařar SIDI ifekġ i Yaćqub u isseuđa ixef nnes di Israyil.” .

Kurac, amedhun n SIDI

²⁴“Ammu i iqqar SIDI, Amefdi nnek, Amkewwan nnek zeg ueaddis *n yemmac* ‘Necc d SIDI wenni iggin marra, wenni ittbezzaćen uřenna, Necc waha, d wenni issarsen tammurt, nřra ma *tuya uřa d ijj* akidi. ²⁵Necc d wenni ibetřřen řećamat n ayt n bu-ixarriqen uca ssbuřiy iġezzanen, wenni issweřxaren imiřisen u yarra tussna nsen d tayyuri, ²⁶wenni issmetnen awař n umsexxar nnes u isseġfeř cćwar n ireqqasen nnes, wenni iqqaren i Urcalim ‘Ad dayem iřin imezday ead!’ uca i *kuř ict n* tneddam n Yahuda ‘Cem ad tettwasbedded eawed!’ uca ‘Necc ad ssbeddey řxirbat nnes

44:11 Izhđ. 97:7; Ica. 1:29; 42:17; 45:16

44:12 Irm. 10:3

44:14 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

44:19 ‘tacejjart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’).

44:23 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

44:24 Ayub 9:8; Izhđ. 104:2; Ica. 40:22; 42:5; 45:12

eawed!',²⁷ wenni iqqaren i *waman* yuğyen 'Azyem, Necc ad ssazyeç iyezran nwem!',²⁸ wenni iqqaren i Kurac '*Netta d* ameksaw inu, netta ad isseqfeř řxadar inu, umi i ya inin i Urcalim 'Ad cem eadřen!' u i Zzawect 'Ad am ggen dsas!' "

SIDI ad issekk Kurac, amedhun nnes

45¹ "Ammu i iqqar SIDI i amedhun nnes, i Kurac, wenni zi ttfey afus nnes afusi maħend ad as ssađareç řegnus ztat i wudem nnes 'Ad ssarxuř tiħezamin x tejeinnatin n ijeğiden ħima ad as arzmeç tiwwura, u řebwab war ttwabellēen ca.² Necc ad izwareç i cek, ad wařiy min war ihewnen, ad arzeç tiwwura n nnħas u ad wtiç zzekrunat n wuzzař d iwetwiten.³ Ad ac wceç řeknuz n tağest, wagřat inuffaren, ħima ad tessned aqa Necc, SIDI, d wenni cek iřayan s yisem nnek, AREBBI n Israyil.⁴ Di tťwee n umsexxar inu Yaequb, Israyil, wenni umi farzey, řayiy ac s yisem nnek, wciç ac isem *nccan*, nhřa ma tessned ayi.⁵ Necc d SIDI, war din iği nneyni, nhřa Necc war iği AREBBI. Ad cek ħezmeç abyas, waxxa war d ayi tessined,⁶ maħend zi mani dd-tneqqar tfuct ħares ař tyeği ad ssnen, aqa nhřa Necc war *din* iği walu, Necc d SIDI, war din iği nneyni.⁷ Necc ttegeç tafawt u ttxeřeç-dd tağest, ttegeç řehna u xeğqeç-dd řyar, Necc, SIDI, d wenni ittegen marra aya.' "

⁸ "Udumem, *a kenniw* ijenwan, zi sennej, jjem iseynuten ad farryeç tasegda, ad tennurzem temmurt, uca *jjem ten* ad awyen asenjem u ejj tasegda ad teymı jmie akides. Necc, SIDI, xeřqeç t.' "

SIDI d wenni i dd-ixeřqen marra min iğan

⁹ "Uct x wenni ittemcubbccen ak-d wenni t iggin, ijj n uqedduħ jar iqedduħen nneyni? Ma izemmar třaxad ad tini i wenni t iggin 'Min teggid?' Niç tzemmar řceçet nnek ad tini 'War ħares bu ifassen!?' "¹⁰ Uct x wenni iqqaren i babas 'Min dd-tejjid?' Niç i temyart 'Min dd-tarud?' "

¹¹ "Ammu i iqqar SIDI, Amqeddas n Israyil, d wenni t iggin 'Seqsam ayi x tmesřayin i d ya yasen, ma tzemmarem ad ayi tumurem iħenjiren inu u x řxedmet n ifassen inu?' "¹² Necc ggıç tammurt u xeřqeç-dd xas bnađem. *Wah* d Necc *i tt ggıç*, ifassen inu bezzēen ijenwan u marra řeeskarat nsen ttumureç tent.¹³ Necc ssekkareç t di tseğda uca ad seggmey marra ibriden nnes. Netta ad ibna tandint inu eawed uca ad issnufseř imeħbas inu, war iği i ttaman u war iği i tarzeft! iqqar SIDI n řeeskarat.' "

¹⁴ "Ammu i iqqar SIDI 'Arbeř n Imiřriyyen d řšeřeç n ayt n Kuc d Saba, iryazen imħaren di tiddi, ad ħarem řwan uca ad iřin nnem. Nitni ad cem đeffaren, ad ħarem eeddu n di ssnaseř, ad ađaren zzatem, ad sellmen ixef nsen i cem ad neemen 'Yarem i iğa Arebbi, war din iği nneyni, uřa d ijj nneyni myir AREBBI! "¹⁵ D tidett, Cek d Arebbi iffar. AREBBI n Israyil, Amsenjem.¹⁶ Nitni marra ad seđħan, ad ttwafedħen eawed. Imziřen n řexyařat ad ffyeç jmie, nnfedħen.¹⁷ Israyil ad ittwasenjem zi SIDI s ijj n usenjem n řebda. War ttseđħim u war tenfetħem i řebda n řebda qae.' "

¹⁸ "Maçar ammu i iqqar SIDI, wenni dd-ixeřqen ijenwan, Netta, AREBBI, d Wenni ikewwnen tammurt uca ittegg i-tt, Netta, d Wenni tt issmetnen. War tt-i-dd ixreq texwa, *maca* ikewwnen i-tt i tzeddiyt 'Necc d SIDI, war iği uřa d ijj nneyni.¹⁹ Necc war ssiwřey di truffra, di ca n

45:5 Aewd. 4:35,39; 32:39; Ica. 44:8

45:9 Irm. 18:6; Rum. 9:20

45:12 'řeeskarat nsen' - ixs ad yini: tafuct d tziri d itran d timmura n ijenwan, maca uřa d lmalakat d imeqeddasen n SIDI AREBBI.

45:13 'Necc ssekkareç t' - ixs ad yini 'Necc ssekkareç Kurac' (xzar ayeç 1)

45:13 2 Im. 36:22; Eizra 1:1; Ica. 44:28; Ebr. 11:10

45:16 Ica. 44:11

45:18 Ica. 42:5; 45:5,14

wemcan ibarreçnen di temmurt. Necc war nniy i tarwa n Yaëqub: Arzum ayi baçeř! Necc d SIDI nni issawařen tasegda, d Wenni ittbarřhen min iřan iseggmen.

²⁰ Munem, asem-dd, qarrbem-dd munen, *a kenniw* inni innejmen zi řegnu! Nitni war ssinen walu, inni yarebbun řexyarat ineqçen n ukeccuđ uca ttæebdden i yiji n arebbi nni war izemmarenen ad issenjem. ²¹ Barrřhem, qarrbem-dd. Mcawarem di win jarawem ‘Man wen isseřin aya zeg weçřař uya, man wen t ibarrřhen zi meřmi?’ Ma war iři d Necc, SIDI? Nřa Necc war iři uřa d ijj n AREBBI nneyni, nřa Necc war *din* iři AREBBI d amsegged d Amsenjem.”

²² “Qeřbem-dd řari d tejjem ixef nwem ad ttwasnejmem, *a kenniw* marra *iwdan n* třrufa n temmurt, mařar Necc d Arebbi u war iři uřa d ijj n nneyni. ²³ Necc jjuřeř řar simant inu, iffey-dd ijj n wawař zeg uqemmm inu di tsegda uca *awař-a* war ittdikkwiř ‘Aqa marra afud ad yuđar zzati, marra iřes ad řari ijjař!’ ²⁴ Ad xafi qqaren ‘Di SIDI waha teđa tasegda ifeyyęden d jjehd!’ Nitni ad řares dd-asen, *macca* marra inni tuya xas ittflugmen, ad seđřan. ²⁵ *Macca* marra tarwa n Israyil ad ttwaseggden di SIDI uca ad *t* cenneen.”

Aweřtu n irebbiten n Babil

46¹ “Bil yuđar, Nabu iqwes *řar temmurt*, aqa řexyařat n řřanam nsen *dewřent d ddqeř* i řmar u i řebhayem. Min tuya tarebbum kenniw, *aqa řexxu* d řeřmuř, ddqeř i *řmař* ifnan s řweřřan. ² Aqa-ten tteqwisent, uđaren jmie *řar temmurt*, war zemmarenen ad ssfekken ddqeř, uca uř d nitni simant nsen uyuren di tmeřbast.”

³ “Sřem řari, *a* taddart n Yaëqub, d marra min iqqimen n taddart n Israyil, *kenniw* inni ksiř zeg ueeddis n yemmatsen, inni arbureř zeg wami semřem deg ueeddis n yemmatwem. ⁴ řares ař tawsart ad qqimeř d Necc, řares ař řa cabey, ad *kenniw* arbuř. Necc ggiř *t* u Necc ad *kenniw* ksiř, ad *kenniw* arbuř u ad ssnejmey.

⁵ Ak-d man wen texsem ad ayi tessemquddam, u man wen texsem akidi tessekkwim u *n man wen* texsem ad iřiř di řřifet nnes, *ařami* ad nemmrawas? ⁶ Ttfarřayen nitni ureř zi tecyart u wezznen nnuqart x řmizan. Ttxeğřen ijj n wemziř n wureř, *mařend* netta ad zzayes igg ijj n arebbi. Sejraden, wah, ttađaren as. ⁷ Arebbun t x teyruđt, kessin t da d diha, xenni ssbeddan t deg wemcan nnes. Dinni ittyima ibedd, war ittenhizzi ssenni. Wah, mařa řed iřaya as, war d ittarri, war t issenjam zi řeřřaret nnes.”

⁸ “Eeqřem x uya. iřim d iryazen, ksim t řar wuř, *a kenniw* inni ittæeddan! ⁹ Eeqřem x tmesřayin timezwura zeg ikuden n zic, aqa Necc d Arebbi: war din iři uřa d ijj n AREBBI nneyni, uca uřa d ijj war iři am Necc, ¹⁰ wenni ibarrřhen zeg umezwar min i řa yiři řar uneggar, uřa zeg weçřař uya min war imsaren *ead*, wenni iqqaren ‘Axarřeř inu yarcem, ad ggeř marra řxadar inu!’, ¹¹ wenni iřayan ajdiđ ikeccęden zi ccarq, ar yaz n uxarřeř inu zi temmurt igg^wejen. *Wah*, am mammec ssiwřeř, *ammu i* tt řa jjeř ad dd-yas, Necc sswejdeř tt, ad tt ggeř.” ¹² “Sřem řari, *kenniw* imæeffaren n wuř, inni igg^wejen x tsegda. ¹³ Ad dd-ssqarrbey tasegda inu, aqa war tettegg^wij, uca war itteçtřiř usenjem inu. Ad awyey asenjem di řihyun, *ad wceř* æeuři inu i Urcalim.”

45:19 Aewd. 30:11

45:20 Ica. 44:18,19

45:21 Ica. 41:22,26,27; 43:9,10; 45:5,14,18

45:23 Rum. 4:11; Fil. 2:10

45:24 Ica. 41:11

46:5 Ica. 40:18,25

46:7 Ica. 45:20

46:9 Ica. 45:5,14,18,21,22; 48:12

46:10 Izhd. 33:11; Awřn. 19:21; 21:30; Ebr. 6:17

Aweŕtu n Babil

47¹“Hwa, qqim di tzejajjt, *a cem* tæzarect, yeġis n Babil! Qim x temmurt, war iġi ead řkursi igellden, *a* yeġis n Ikaldaniyyen! Maġar war d am qqaren ead ‘Tamudrust’ niy ‘Llif’. ²Ksi tasirt d tħaryed aren! Kkes ařehħaf nnem, sgaæed abehrur nnem, earra ifadden uca tcuqed deg waman! ³Řehya nnem ad ittwaæarra, ad ttwazar ead řefđihet nnem. Ad xeřfey u war sseizziy x uřa d ijj n bnadem. ⁴Ameřdi nney, SIDI n řeskarat d Isem nnes, Amqeddas n Israyil *i yeġa*.”

⁵“Qim din d tseyded, ffey *řar barra* di taġest, *a* yeġis n Ikaldaniyyen, maġar war d am qqaren ead ‘Llalas n tgeldiwin’. ⁶Necc ggiy řyađab inu ad idduqpez x řgens inu, sseiġtey tasřart inu u ggiy ten deg ifassen nnem, *maca* cem war d asen tessecned arreħmet. Ead i uwessar teqqned as teynact teđqeř. ⁷Tennid ‘Necc ad iřiy d llalas *n tgeldiwin* i řebdal’, ařami cem war teksid aya marra řar wuř, eemmarř war tidared qeřtu n uya *marra*.”

⁸“*Xenni* řexxu, seř i uya, *a cem tamyart* tamfeyyect, tenni *i din* iqqimen di řaman, tenni iqqaren deg wuř nnes ‘D necc, war *din* teġi uřa d ict nneynit! Eemmarř ad da qqimey d tajjač, nħra iħenjiren war t ssiney!’ ⁹*Maca* tnayen-a ad xam wđan deg ict n ticti, deg ijj n wass: nħra iħenjiren d tajjač ad tiřid! *Tnayen-a* ad xam wđan zi ssibbet n wařas n tgezzant nnem d ubarru n tsehħart nnem. ¹⁰*Maġar* tettecřed x tuæeffna nnem, *tennid* ‘War i d ayi ittwiři uřa d iijen!’ Tiyyit nnem d tussna nnem arrint cem ad tegged s wecur *xafi*. Deg wuř nnem tennid ‘D necc, war *din* iġi uřa d ijj n nneynit!’ ¹¹*X uya* ad xam dd-yas řřar d ameqqran. Mammec ad dd-inqar, war tessined *qbeř*. Aweddar ad xam iwđa ařami war tzemmarred ad as tessħeyded. Deyya ad xam dd-tas ticti, břa ma ad targbed *qbeř*.” ¹²“Iwa arzu ad teqqimed tbedded *din* ak-d tgezzant nnem u ak-d ubarru nnem n tsehħart nni zi tessiħřed ixef nnem zi temzi nnem. Balak tzemmarred ad tneffeed zi man aya, niy balak tzemmarred ad tessigg^wided s uya! ¹³Tessiħřed ixef nnem ak-d wařas n ixarriřen nnem. Iwa ad kkaren inni ittfekkan ajenna u heřřan itran, inni ittkacafen řar *qaæ* abeddi n yuyur min i d řa yasen, ejj i-ten ad cem ssnejmen zi min xam i dd řa yas. ¹⁴Aqa da, nitni ad dewřen am uřum: ad ten tecmeđ tmessi, war zemmarren ad fekken řemar nsen zeg ifassen n iceæařen n tmessi. War ittiři řefħem itteħduduqen nni řar zyařen, war iġi uħaduq nni řar ttymian. ¹⁵Ammu i řa iřin i cem inni umi tuřa tessiħřed ixef nnem, iseġġaben nnem zi temzi nnem. Kuř ijj ad yuyur deg webriđ nnes, uřa d ijj war d am issenjam.”

Afekki zi Babilun

48¹“Sřem aya, *a kenniw* taddart n Yaæqub, inni umi ttřayan s yisem n Israyil, *inni* iffeyn zeg waman n Yahuda, inni ittjaġan řar Yisem n SIDI u ttidaren AREBBI n Israyil, *maca* war iġi di tidett, u war iġi di tsegda. ²Nitni ttřayan ixef nsen ‘řgens zi tendint tamqeddas’ u ttcařen x AREBBI n Israyil, aqa SIDI n řeskarat d Isem nnes.”

³“Timesřayin timezwura ssargbey tent ead ařas zeg wami, aqa-tent ffeynt zeg uqemmum inu uca barrħey zřaysent. Deyya ggiy *tent* uca *xenni* usint-i-dd. ⁴Minzi Necc ssney, aqa cek tqeřhed, aqa iġiman nnek am tbarrat n wuzzař d tenyart nnek *am zi* nħhas, ⁵ssargbey *tent* i cek ead ařas zeg wami. Qbeř ma imsar, barrħey zřaysent maħend cek war teqqared ‘Şřanam inu igga tent, *niy* řexyarat inu ineqcen, *niy* řexyař inu ifesyen yumur i-ten!’ ⁶Cek tesřid tent, xzar mliħ řar marra aya. Ma war texsem ad zřaysent tbarrħem? Zi řexxu ad cek barrħey timesřayin n jdiđ, timesřayin nnuffarent nni zi war tessined cek.

⁷Řexxu ttwaxeřqent-dd, war iġi ařas zeg wami. Qbeř ass-a war xasent tesřid ařami war teqqared

47:1 Ica. 26:5

47:3 Ica. 3:17; Nħm. 3:5

47:7 Asa. 18:7

47:9 Ica. 51:19

‘Aqa da, ssney t meřmi!’⁸ Wah, war xasent tesřid u əawed war tent tessined u əawed amezzuy nnek tuya war yarzim, maɣar Necc ssney, aqa cek ad tegged s řeydaret ařtas uca ad ac qqaren ‘wenni ittəeddan’ *ead* zeg uəeddis n yemmac.”⁹ “Di řtwee n Yisem inu ad sseədřey řyađab inu, u *di řtwee* n ccan inu ad tebbtey ixef inu i řxar nnek ařami war cek qeřtey qae.”¹⁰ Aqa da, Necc sseřfiy cek, *maca* war řgi am nnuqart, qeğbey cek di tefqunt n useři n řeyben.¹¹ Di řtwee inu, di řtwee inu ad t ggey, maɣar mammec i ya ittwaəarra *xenni* lsem inu? Aəuđi inu war t tticey i uřa d řjjen nneyni.”

¹² “Seř řari, *a* Yaəqub, *cek a* Israyil, wenni umi řayiy! Necc d Wenni, Necc d Amezwaru uřa d Aneggaru.”¹³ Afus inu issars əawed dsusa n temmurt, uca afusi inu ibezzeə řjenwan. Mařa řayiy asen, ttbeddan nitni *dinni* jmie.¹⁴ Munem marra kenniw d tesřem ‘Man wen jarasen ibareh zi *marra* man aya? SIDI ittexs i-t, u wanita ad yegg *min řgan* i řxađar nnes řidd i Babil, uca uyiř nnes ad yiři didd i Ikaldaniyyen.¹⁵ Aqa-yi Necc nniy t, wah, řayiy as. Ad ggey ad dd-yas uca Netta ad ifreř deg webrid nnes.¹⁶ Qarřbem-dd řari, řřem aya ‘Zeg umezwaru Necc war ssiwřey di tnuřra. Zeg wami aya marra imsar, řiy Necc din!’ ‘D řexxu Sidi inu, SIDI, issekk ayi-dd, uřa Arruř nnes.’”

¹⁷ “Ammu i iqqar SIDI, Amefdi nnek, Amqeddas n Israyil ‘Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni cek issřemden min inneřeen, d wenni cek ineddhen deg webrid nni x i ya tuyured cek.”¹⁸ Ax, mři tezzared *maca* řar tweřša inu, *xenni* ři řehna nnek ad yiři am yeřzar u asenjem nnek am řemwaj n řebřar,¹⁹ zzariəet nnek am řjdi, u řhenjiren nnek am řhebb nnes. War iqeřte d war itteřha isem nnes zzat i wudem inu.’”

²⁰ “Fřyem zi Babil, arewřem zeg ikaldaniyyen, barrřem t s iyuyyan n usřiwřew, mařend ad řřen aya, suffřem *řexbar* ař aneggar n ddunnit, inim ‘SIDI ifekk amsexxar nnes Yaəqub!’”²¹ War xasen ikki ufadi umi ten i d igewwed deg imucan ittwařarřen. Netta issuffey asen aman zi řjarf. Xmi Netta ifeğeq řjarf, dduqzen-dd zzayes waman.²² İeffanen war ttifen řehnal”, iqqar SIDI..

Awař wiss tnayen x Umsexxar n SIDI

49¹ “Sřem řari, *a* tizirin, řřessem, *a* ccuəub n řagğwaj! SIDI iřaya ayi zi *meřmi tuya-yi deg* uəeddis n yemma, zi *meřmi tuya-yi ead di* řemřawet iřaya ayi s Yisem inu.² Netta igga aqemmun inu d ssif iqeđeen, Netta issdurri ayi di tiři n uřus nnes. Netta igga ayi d fritca s tixeft teqdeə, igga ayi deg weqřab nnes n fritcat.³ Inna ayi ‘Cek d Amsexxar inu Israyil nni di i ya ttwařeğey!’”

⁴ “*Maca* Necc nniy ‘Necc arbrey x walu, deyyey řjehd inu uca sřiřey ixef inu di řbařeř. S tidett, tsařart inu řar SIDI u řmunet inu řar AREBBI inu.’”

⁵ “Uca řexxu iqqar SIDI, wenni i d ayi iggin d Amsexxar zeg meřmi tuya-yi deg uəeddis n yemma mařend ad řares sseeqbey Yaəqub u mařend ad řares ssmuney Israyil – *wah* Necc ttwařeğey di tiřtawin n SIDI uca AREBBI inu d řjehd inu! — ⁶*wah* Netta iqqar ‘Ma d drus, aqa cek ad tiřid d Amsexxar inu mařend ad tessnekkared tiqebbař n Yaəqub u mařend ad tesseeqebd inni řřdan zi Israyil. Necc ggiy Cek d Tifawt i řegnus, mařend ad tiřid d asenjem inu ař tma n temmurt!’

⁷ Ammu i iqqar SIDI, Amefdi n Israyil, Amqeddes nnes, i weryaz ittwařeğqaren, i wenni d nnei n

48:9 İca. 43:21,25

48:11 İca. 42:8

48:12 İca. 41:4; 44:6; Asa. 1:17; 22:13

48:14 İca. 41:22,23

48:18 Aəwd. 32:29; İzhd. 81:14

48:20 ‘ddunnit’ - s Teıbranit ‘tammurt’.

48:20 İca. 52:11; İrm. 50:8; 51:6,45; Asa. 18:4

48:22 İca. 57:21

řgens, i Umsexxar n ayt n ššultā ‘Ijeğiden ad *Cek* žaren u ad kkaren, řhukkam ad uđaren zzatek di ttwēe n SIDI, wenni d Amtiqqi, Amqeddas n Israyil, wenni *Cek* ifarzen!’ ”

⁸“Ammu i iqqar SIDI ‘Di řhař n řxađar, sřiy ac, u deg wass n usenjem, wciy ac afus. Necc ad *Cek* hđiy u ad *Cek* arecčhey d řeahd n řgens, maħend ad tessbedded tammurt, maħend ad tetřfed tiseqqar yaređđgen eawed d tasyart, ⁹ maħend ad tinid i imeħbas: Ffym-dd!, i yenni di tağes: Dharem-dd! Ad arwesen yar ibriden, x marra tiwirin iquccaren ad iřin dđmani nsen n tarewsa. ¹⁰ War xasen ittekk řaz d ufadi, řehmu d tfuct war d asen wettin ca, mařar wenni xasen itthinni ad ten igewwed, ad ten indeh yar tařawin n waman. ¹¹ Marra idurar inu ad ten ggey d ibriden u ibriden inu iwařan ad ttwasuēřan. ¹² Xzar, ad dd-asen zi řagg^waj. Xzar, ina *ad dd-asen* zi ccamal d uzeřmađ d inneyni zi temmurt n ayt n Sinim.’ ”

Waxxa Šihyun dayes dđnub, aqa SIDI war tt iji weħhdes

¹³“Šřiwřiwem, *a kenniw* ijenwan, farřet, *a cem* tammurt! Arrem idurar ad dduqqzen s usřiwřew, mařar SIDI ifewwej řgens nnes, Netta ad iřinn x řmusakin nnes!”

¹⁴“*Maca* Šihyun tenna ‘SIDI ismeħ dayi, SIDI ittu ayi.’ ¹⁵ Ma tzemmar temyart ad tettu aseymi nnes ařami war tetthinni x mmis n uēddis nnes? Waxxa tettu t, Necc war cem ttettu. ¹⁶ Aqa da, Necc neqcey cem deg ifassen inu, řehyud nmem řebda řari ztat i tiřřawin.

¹⁷ İřenjiren nmem ad eřfen, *maca* inni cem iteħħan d ixarřben ad uyuren xam.” ¹⁸“Sgaēēd tmuyři d txezzared da d diha. Aqa da, marra munen, usin-dd řarem. S tidet am ddarey Necc, iqqar SIDI, ad tarđed ixef nmem s marra ina am s řehzuř uca ad tzewwqed ixef nmem am *t tegga* tesřit. ¹⁹ Mařar *s tidett* am din ğant řxirbat nmem d imucan nmem ittwareddřen d temmurt nmem ittwateħħan, ammu *s tidett* ad tiřid teħřared i imezday, uca inni ixsen ad cem řarđen, ad iřin yar řagg^waj. ²⁰ Uřa d iřenjiren nni zzayem ittwacaren, ad inin deg imezzuyen nmem ‘Amcan dayes řheřran xafi, egg amcan i necc, *maħend* zemmarey ad *dayes* zedyey!’ ²¹ Ad tinid deg wuř nmem ‘Man wen i d ayi dd-yurwen marra iřenjiren-a? Ucaren ayi iřenjiren u war ttirwey, ssuffyen ayi-dd d ameħbus d mmenđaren ayi-dd. Man wen i ten isseymen? Xzar, necc waha d tenni tuřa icetřen, manis dd-usin nitni?’ ”

²²“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Xzar, ad ssgaēēdey afus inu yar řegnus u ad ssbeddey taeēğant inu i řegnus. *Xenni* ad awyen iřenjiren nmem deg weħsin nsen *yar danita* uca ad arbut yessim x tyarđin nsen. ²³ Ijeğiden ad cem sunen, tijeğidin ad cem ssuřřudent. Ad uđaren zzatek s uęymbub nsen yar temmurt, ad am řeřšen taejjajt zeg iđaren nmem. *Xenni* ad tessned aqa Necc d SIDI: inni xas i ya isitimen, war ttseđřin ca.’ ”

²⁴“Ma izemmar ijj ad ikkes x wenni ijeħden zzardet? Ma izemmar ad yarweř wenni d ameħbus n umsegged? ²⁵ *Maca* ammu i iqqar SIDI ‘Ad ttwakksen imeħbas zeg ufus n umzemmar uřa d takecađř n uqehhar ad textutter zi jar ifassen nnes. *Mařar* wenni ixsen ad cem icarree, Necc ad t carreey, uca iřenjiren nmem ad ten ssnejmey. ²⁶ I yenni cem iħeřřaren ad asen wcey ad ccen aysum *n yixef* nsen u nitni ad sscaren s idammen nsen am s binu n jdid, u marra iwdan ad ssnen aqa Necc, SIDI, d Amsenjam nmem d Umefdi nmem, Amzemmar n Yaēqub.’ ”

49:8 2 Kur. 6:2

49:10 Asa. 7:16

49:12 ‘ayt n Sinim’ - ad tay nitni d İcinwiyyen n ass n yiđa.

49:18 İca. 60:4

49:24 Mt. 12:29

49:26 Asa. 16:6

50¹ “Ammu i iqqar SIDI ‘Mani teġa tebrat n waġaf n yemmatwem, tenni zi ssqebbdey tt? Niy i man wen zeg aytbab n warettar inu zzenzey kenniw? Aqa da, zi ssibbet n řmuesiyyet nwem tmmenzem u zi ssibbet n ieddiiyyen nwem temmenz yemmatwem. ² Mayemmi usiy-dd, war din iġi uřa d ijj, mayemmi i řayix, war dd-yarri uřa d ijj? Ma afus inu d aqudađ ařami war izemmar ad ifdi, ma war dayi iġi jhed řima ad fekkey? Aqa da, s usigg^wid inu ad ssażrey řebħar, ad ggey iyezran d řexřa uca ad azyen *ařami* ad arşuđen iseřman nsen mayar war *din* iġi *ead* aman, uca ad mten zeg ufadi. ³ Ad ssyardey ajenna s tubbarcent, ad ten řehħfey s txencet n wecđan am arruđ *nşen*.’ ”

Awař wiss třata x Umsexxar n SIDI

⁴ “Sidi inu, SIDI, iwca ayi iřes n umehđar, mařend necc ad ssney mammeć i řa ssmehdey wenni innuħřen s ijj n wawař. Qae tufut issfaqa ayi, issfaqa ayi amezzuř, mařend Necc ad řares sřiy am umehđar. ⁵ Sidi inu, SIDI, yarzem ayi amezzuř u Necc war řewwřey řa, war dd-ddwiřey řar đeffar. ⁶ Necc wciř aerur inu i yenni i d ayi iwtin, d iyemmizen inu i yenni i d ayi issnećfen *tmart*. Ařembub inu war t ssnuffarey zzat i useħqar d ususef. ⁷ *Maca* Sidi inu, SIDI, ad ayi iwc afus, x uyenni war qeřřiy di řefdiřet, x uyenni ggiř ařembub inu iqseħ am wezru, *minzi* ssney, aqa Necc war ttseđħiy řa. ⁸ Wenni i d ayi ittseggden, aqa-t yudes. Man wen i řa izeemen ad kidi icarree? Jjem aney ad nbedd nmun! Man wen akidi ittemcarraeen? Ejj i-t ad řari dd-yas. ⁹ Aqa da, Sidi inu, SIDI, ad ayi yewc afus. Man wen izemmareñ ad ayi igg řeib? Xzar, nitni marra am warruđ idduysaren, ad ten tecc tćinda.”

¹⁰ “Man wen jarawem ittegg^weden SIDI, man wen ittesřin i tmijja n Umsexxar nnes? Wenni igguren d tağest d wenni umi war řares tafawt, ejj i-t ad ittceř x Yişem n SIDI, ad iemmed x AREBBI nnes. ¹¹ Xzar, kenniw marra tessarřem timessi, tbeysen ixef nwem s fritcat i usecmađ. *Iwa*, uyurem *xenni* d tfawt n tmessi nwem u řar *tfawt n* fritcat yareqqen nni tessarřem. Aya ad dd-yas xawem zeg ufus inu, s řehriř ad tezzřem *dinni*.’ ”

51¹ “Sřem řari, *a kenniw* inni iđaffaren tasegda, *kenniw* inni yarezzun SIDI! Xzarem řar jjarf wenni zi tettwaneqcem u řar wexbuc n wanu nni zi d tettwayzem. ² Xzarem řar Ibrahim, babatwem, u řar Sara, tenni kenniw i dd-yurwen. Mařar tuřa-t *ead* řafi umi t řayix, *maca* Necc barkey t u arzfey as ařtas n wara. ³ Mařar SIDI ad issfewwej řihyun, ad issfewwej marra řxirbat nnes uca ad tt yarr am *jjennet n* Eadn u řexřa nnes am weħwic d jjennet n SIDI. Arcag d řefrařet ad dayes ufin, aqadi d řřess n uyennej.”

⁴ “Sřem řari, *a* cceeb inu, u ggem řari amezzuř, *a* řgens inu, mařar ad zzayi teffeř Ccariea u Necc ad đemney řřeqq inu ařami i řa yiři d tafawt i řegnus. ⁵ Tasegda inu tudes-dd, asenjem inu itteffeř-dd uca iřařen inu ad carreen řegnus, ad xafi rajant tegzirin uca ad sitimen x uyiř inu.”

⁶ “Sgaedem tiřřawin nwem řar uřenna, xzarem tammurt da swadday, mařar ajenna ad iffarřar am dđexxan, tammurt ad tedduysar am warruđ, uca ammu i řa mten *uřa d* imezday nnes, *maca* asenjem inu ad iqqim i řebda, tasegda inu eemmarř war tt qeřřin.”

⁷ “Sřem řari, *a, kenniw* inni issnen tasegda, *a, cek* řgens nni *yarebbun* Ccariea inu deg wuř. War ttegg^wedem zi řřegra n yewdan u war ten ijj ad cem arřen s uęeyyeb nsen!” ⁸ Mařar tacinda ad ten tecc am warruđ, uca akiccu ad ten yecc am taduřt, *maca* tasegda inu ad teqqim i řebda u asenjem inu zi jjiř ař jjiř.”

50:2 řřřa. 11:23; Ica. 59:1

50:5 Yř. 14:31; Fil. 2:8; Ebr. 10:5-10

50:8 Rum. 8:32,33

51:7 Izhd. 37:31; 118:6; Ica. 51:12

51:8 Ica. 50:9

Šihyun tettwafekk u tettwassizdeg s ufus n SIDI

⁹“**Faq, faq**, arđem s jghed, **a** aƷiř n SIDI! Faqet am deg wussan n zic, am di jjiřat n weĉar uya. Ma war iđi d cek, wenni iqessen Rahab, d wenni issnuqqben řhaycet? ¹⁰Ma war iđi d cek wenni issizƷen řebřar, aman n řhemřet n waman imeqqranen yuđƷen? **Ma war iđi d cek** wenni yarrin aman yuđƷen n řebřar d abrid ařami zemmaren ad řwan imefdiyyen? ¹¹Inni ifda i-ten SIDI ad dd-dewřen, ad dd-asen řar řihyun s usřiwřew. Řefrařet n řebda ad tiři x izeđifen nsen, nitni ad sswizđden *ifassen nsen* řar warcag d řefrařet, **am** zzaysen i řa yarweř wecđan d wesqinef.”

¹²“D Necc, **wah** d Necc wenni kenniw issfewwjen. Min *teenid* cek, aqa cek tettegg^weded zeg weryaz ifennan, zeg mmis n bnađem nni *iđan am* arrbie, ¹³tettettud SIDI wenni cek iggin, wenni ibezzeen ajenna d issarsen dsusa n temmurt, aqa cek tettegg^weded řebda, ass ikmeř, zi ssibbet n wesear n wenni iřeřřaren uci issewjad ixef nnes mařend ad yareddeđ? Mani iđa *xenni* wesear n wenni iřeřřaren? ¹⁴Wenni icarrfen di ssnaseř am ittefriy, ad ittawafekk dawehđa. War ittmetti di tesƷaft *n imeřbas*, war zzays ineqqes weyrum. ¹⁵**Mařar** Necc d SIDI, AREBBI nnek, wenni issehwařen řebřar ařami tthajant řemwaj nnes, SIDI n řeskarat d Isem nnes. ¹⁶Nec ggij ac awařen inu deg uqemmum nnel u ssdurryeř cek di tiři n ufus inu, mařend ad zƷuř ajenna, ad ssarseř dsasat n temmurt u ad nniř i řihyun ‘Cek d řgens inu!’ ”

¹⁷“**Faq, faq**, kkar-dd Urcalim! Zeg ufus n SIDI teswid zi řkas n wesear nnes ameqqran. Teswid řexmira zi řkas nni issdewwaxen, **wah** tžemmed *i-t*. ¹⁸Tuřa war issqebbađ i-tt uřa d ijjen zi marra iřenjiren nni taru, u zi marra iřenjiren nni GROOTBRACHT tessyem, tuřa war itteřteř i-tt uřa d jij zeg wufus. ¹⁹Tnayan *n timesřayin*-a řeqfent cem, **maca** wi xam i řa iřinnin? **Xzar**, axarreb d weřbez d řaz d ssif! Mammec cem i řa sswewwjeř? ²⁰Wđan iřenjiren nnem tƷacan, ttezzřen řar marra tiřemmar n ibriden am tƷayđin n wezřar di traccia. Nitni jjiwnen s wesear n SIDI, s usigg^wed n AREBBI nnem.”

²¹“X uyenni seř aya, **a kenniw** řmusakin, d imescaren, **maca** war iđi s binu! ²²Ammu i iqqar Sidi nnem, SIDI, AREBBI nnem, wenni iccaten ddeewet x řgens nnes ‘Xzar, Necc ad kksey řkas issdewwaxen zeg ufus nnem, war tsessed ead ktar zi řexmira n řkas n wesear inu. ²³Necc ad t ggeř deg ufus n yenni dayem iřezzan, inni innan i řeřmar nnem: Uđar ixef nnem **řar temmurt**, neccin ad xam neřwa! Ammu i teggid aerur nnem amecnaw mammec teđid tammurt, **uca** tuřa cek d abrid di tƷweč n yenni xam iřwan.’ ”

52¹**Faq, faq**, arđem s jghed **a**, *imezday n* řihyun, arđem s werruđ nnem iccuwwaren, **a** Urcalim, tandint tamqeddast! Zi ssa tsawent war řarem t-i-dd-ittidif ead wenni war itt waxetnen d umexmuř. ²Zerz taeřjact xam, kkar, qqim cem, **a** Urcalim! Arxu ssnaseř zeg yiři nnem, **a** tameřbust, yeđis řihyun! ³Mařar ammu i iqqar SIDI ‘Temmenzem s bařeř, ad tettwasfekkem **eawed** břa ttmenyat!’ ⁴Mařar ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Zic ihwa řgens inu řar Miřra mařend ad dinni iqqim **am řbarrani**, uca Accur iřřar i-t x walu!’ ”

⁵“ ‘Uca řexxu, min řari ead xafi ad tt ggeř danita?’, iqqar SIDI, ‘Mařar awyen řgens inu břa ssibbet uca inni xas ittšelten ssuuyen!’ iqqar SIDI, ‘Ass marra teeyben deg Yisem inu. ⁶S uya, řgens inu ad issen Isem inu, s uya, aqa Necc d wenni iqqaren deg wass nni: Necc aqa-yi da!’ ”

51:10 Ica. 43:16

51:12 Izhd. 118:6; Ica. 51:7

51:13 Ayub 9:8; Izhd. 104:2; Ica. 40:22; 42:5; 44:24

51:17 Ica. 52:1

51:19 Ica. 47:9

51:20 Iğid. 2:11,12

52:4 Amz. 46:6

52:5 řiz. 36:20,23; Rum. 2:24

⁷“Mammec cnan x idurar isuraf n umbeccar nni ittbarrhen s řehna, n umbeccar n řexbar ařebħan nni ittbarrhen s usenjem, wenni iqqaren i řihyun ‘AREBBI nnem d Ajeĝid!’⁸ Sřem i řhess n iessasen! Nitni ssgaeden tmijja *n*sen, řiwřiwun munen, mařar udem deg udem *ak-d SIDI* ttwařan mammec i dd-isseeqeb SIDI řihyun.⁹ Sřuyyent s řefrahet, řiwřewent tmument, *a* řxirbat n Urcalim, mařar SIDI issfewwej řgens nnes, issenjem Urcalim.¹⁰ Iearra SIDI ayiř nnes amqeddes ztat i tiřawin n marra řegnus u marra timawwin n temmurt ad řarent asenjem n SIDI.”

¹¹“**Ruħem, ruħem**, ffřem-dd ssenni, war třhadam walu n min ixemjen, ffřem ssenni zi řwest nnes, sizdigem ixef nwem, *a kenniw* inni yarebbun řeqcue n SIDI!¹² Mařar kenniw war tetteffřem s tezřa, war ttarekkwařem, mařar SIDI ad yuyur ztat nwem u AREBBI n Israyil ad yiři d uyezdiz nwem aneggar.”

Awař wiss arebca x umsexxar n SIDI

¹³“Aqa da, Amsexxar inu ad yegg s řeeqerř, ad ittwasuęa u ad ittwasuęa, *wah* ad ittwasuęa ař řtarf.¹⁴ Amecnaw nnxerřen zzayek ařtas — *mařar* ammu s wařtas ixřar udem nnes, *ktar* zeg uřa d ijjen, uřa d addud nnes, *ktar* x uřa d ijj n mmis n bnadem —¹⁵ ammu i řa issengez Netta ařtas n řegnus, *wah, ead* ijeĝiden ad seyden, mařar min war d asen barrhen, ad t řaren, u min eemmarř war řřin, ad t fehmen.”

53¹“Man wen yumnen di řexbar nneř u wi i umi d ittwasscen uyiř n SIDI?² *Mařar* am tasetřa imřar netta ztat i wudem nnes, am weřwar zi temmurt uyuřen. Netta tuřa war řares addud niř acewwar *xmi* t nezra, war řares bu wařri n řxeřrat ařami dayes i řa nemmezri.

³Tuřa-t ittweiseřqar, immenđar zeg iwdan, aryas n řehřiq, issen řehřac, am ijjen i umi ttřehřhafen aęembub, *ammu* i tuřa-t ittweiseřqar u neccin war t nřessib walu.

⁴S tidett, iksi xas řehřac nneř uca yarbu řehřiq nneř, *maca* neccin nřesb i-t am ijjen iřqef i-t lmuřiba, am ijjen iwetta i-t d iřeřřar i-t AREBBI.

⁵Netta ittwasnuqeqb *maca* x ieeddiyyen nneř, x řmuęsiyyet nneř řebzen t. Temmars xas ticti nni d aneř ittakkwađen řehna, uca s iyezzimen nnes idweř řarney ugenfi.

⁶Marra neccin tuřa nweddar am wuři, nedweř kuř ijj řar webrid nnes, *maca* SIDI yarra ad xas tewđa řmuęsiyyet n marra neccin.

⁷Deęen t, uca ijja *iten* ad as behdřen. War yarzim aqemmmum nnes. Am izmar nedhen t i tyarřt, am texsi tegnu ztat i wenni tt ięasen, ammu war yarzim Netta aqemmmum nnes.

⁸Immeksi zi řehřaret u zi řehřkam. Man wen zi jjiř nnes, tuřa ixemm: Aqa ittwaqess zi temmurt n inni iddaren, u zi ssibbet n ueeddi n řgens inu tuřa xas ticti!

⁹Immewc *as* anđer nnes řar ieeffanen, řar ttuřar tuřa-t di řmewt nnes iqeřřen, mařar eemmarř war iggi min war isegęden u eemmarř war tuři řyec deg uqemmmum nnes.

52:7 Nřm. 2:1; Rum. 10:15

52:10 Izhd. 98:2; Lk. 3:6

52:11 2 Kur. 6:17; Asa. 18:4

52:14 Ica. 53:3

52:15 Rum. 15:21

53:1 Yř. 12:38; Rum. 10:16

53:3 Izhd. 22:7,8; Ica. 49:7; 52:14; Mk. 9:12

53:4 Mt. 8:17

53:5 Rum. 4:25; 1 Kur. 15:3; 1 Bř. 2:24

53:7 Mt. 26:63; 27:12,14; Mk. 14:61; 15:5; Řex. 8:32

53:9 1 Bř. 2:22; 1 Yř. 3:5

¹⁰ *Maca* tuḡa iḡa i řxaḡar n SIDI maḡend ad t iřbez, issehřec i-t. Xmi řeemar nnes igga ixef nnes d tayarřt n umarwas i *ddnub nney*, ad iřar Netta zzariet, ad isszuggar ussan nnes uca řxaḡar n SIDI ad iqfeř s ufus nnes. ¹¹ Di ssibbet n umarret n řeemar nnes ad t iřar uca ad ijiwiwen. S tussna nnes ad isegged Umsexxar inu, Amsegged, ařtas n yewdan, maḡar ad yarbu řmuesiyyet nsen.

¹² S uyenni ad as wceḡ tasyart jar imeqqranen uca ak-d aytbab n řřulřta ad ibřa takeccadř, minzi isebbeř tudart nnes i řmewt u ittwařseb zeg inni ittēddan uca yarbu ddnub n wařtas uca ittar di řřwee n inni ittēddan.” –

Ařinni n SIDI x yeḡis n řihyun

54¹ “Sriwřew, *cem* tenni war ittirwen eemmarř! Dduqgez s usřiwřew uca syuyy s řefrařet, *cem* tenni war issnen řewjae n tarwa, maḡar iřenjiren n tenni di semřen d ařtas x iřenjiren n tenni imeřcen!”, iqgar SIDI. ² ‘Egg ttasie i iqidan nnem u ejj ad bezzeen arwaqat n tzeddiřin nnem ařtas, war *ten* mennee. Szuggar timurar nnem u tziyyared řewtad! ³ Maḡar cem ad tiriwed řar yeffus u řar uzeřmaḡ uca zzariet nnem ad tetřef řegnus d tasyart uca nitni ad sszedyen tineddam yareddřen.”

⁴ “War tegg^wed ca, maḡar war tessedřid d war ttwasbarrqeḡ ca, maḡar war tettwafedřed. Ad tettud řefřihřet n temzi nnem u war tettēeqřid ead řehcumiiyyet n isegg^wusa n tjujuč nnem.

⁵ Maḡar aryaz nnem d wenni cem iggin, ‘SIDI n řceskarat’ d Isem nnes, uca Amqeddas n Israyil d Amefdi nnem. Ad as řařan ‘AREBBI n marra tammurt’. ⁶ Maḡar SIDI iřaya i cem am i ict n temyart tenni ismeř dayes *weryaz nnes*, tecřen n buřbeř, u *am ict n* temyart n isegg^wusa n temzi, waxxa tuḡa-tt temmendar! iqgar AREBBI nnem. ⁷ ‘*Myir* tazeřziřt semřey dayem, *maca* s arreřmet tameqqrant ad cem ssmuney. ⁸ Umi ggij aduqgez n lyaḡab inu ad isfi, aqa ssnuffarey zayem ařymbub inu i ict tazeřziřt *waha, maca* s tmexsiwt iccuwwaren n řebda ad ayi tezziřzed!’ iqgar SIDI, Amefdi nnem.”

⁹ “Maḡar wa ad yiři i Necc am wussan n Nuř xmi jjuḡey aqa aman n Nuř eemmarř war issfayen tammurt. Ammu i jjuḡey řexxu, aqa eemmarř war tteggey ad xam idduqgez lyaḡab inu u war cem tteaqibey *ead*. ¹⁰ Maḡar idurar ad dewřen řar uyezdis d tiwirin ad nnhezzen, *maca* tamexsiwt inu icewwaren eemmarř ad xam třeyyed uca řeahd n řehna inu war ittenhezzi eemmarř!”, iqgar SIDI, wenni umi tezziřzed.”

¹¹ “ ‘A, *cem* tenni ittwařřaren, tenni iqetřeb ušemmiḡ, tenni nhřa afewweř! Xzar, Necc ad quwwarey iřra nnem s *ict n tma* tabarcant uca ad ggey dsas nnem x tyaqutin n řaffir. ¹² Necc ad ggey řekwaza nnem i tfuct zi kristal, uřa d tiwwura nnem n řeecaq izeggwayen d marra řehyud nnem i d am innřen zeg iřra iřřan. ¹³ Marra iřenjiren nnem ad iřin d imeřřaren n SIDI uca řehna n iřenjiren nnem ad yiři d ameqqran. ¹⁴ Cem ad tiřid tarekkned s tsegda. Agg^wey x řehřaret, maḡar war *din* i zi i řa tegg^weded, uřa x unexřie, minzi war dd řarem ittikkwiḡ ca. ¹⁵ Xzar, ad ssmunen, *maca aya* war iři zayei. Wi xam i řa issmunen, ad zayem iwḡa. ¹⁶ Aqa da, Necc xeřqey-dd amziř wenni issenfufuden tirjin n tmessi u issuffuy-dd ict n řqecceet i řřirfet nnes. *Ammu* uřa d Necc xeřqey-dd amkeřřaḡ maḡend ad yareddeḡ. ¹⁷ Kuř řesnař nni ittwaḡgen řidd nnem, war ittiwiḡ, uca kuř iřes nni xam i d řa iggaēeden di ddeewet, ad t řhekmed cem. Ta d tasyart n imsexxaren n SIDI uca tasegda nsen teffey-dd zayei!”, iqgar SIDI.”

53:12 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řeemar’.

53:12 Mk. 15:28; Lk. 22:37; 23:34

54:1 Gal. 4:27

54:9 Amz. 9:11

54:13 řř. 6:45

Aḥayi i ttubet d uqebbaḥ n řeahd n Arebbi i řebda d uḥinni nnes

55¹“A, marra inni iffuden, asem-dd ɣar waman, wi war ɣar iḡi nnuqart, asem-dd, ssyem u ccem, *wah* asem-dd d tesyem bṛa nnuqart d bṛa ttaman, binu d uyi. ²Mayemmi twezznem nnuqart i min war iḡin d aɣrum u *mayemmi* tjeħdem i min war ijiwnen? Sřem-dd ɣari mliḥ, ccem min icnan uca ejj řeemar nwem ad iyeḅba tadunt. ³Wcem amezzuy d tasem-dd ɣari, sřem, *xenni* ad iddar řeemar nwem, *maɣar* Necc ad akidwem ggey ijj n řeahd i řebda, timegga n tmexsiwt icewwaren d tmatiqqet n Dawud..

⁴Aqa da, ggiɣ t d aceħhad i ccuēub, d řḥakem d bab n řumur i ccuēub. ⁵Aqa da, ad tṛayid i ijj n řgens i war tessined, u řgens i war issin cek, ad ɣarek dd-yas di tṛweē n SIDI, AREBBI nnek, u di tṛweē n Umqeddas n Israyil, minzi Netta isseuḡa cek.”

⁶“Arzum SIDI xwansu Netta ittejjja ixef nnes ad ittwař, řayam as xwansu Netta yudes-dd. ⁷Ejj aēeffan ad ismeḡ deg webrid nnes uca aryaz n řyēcc ixarriřen nnes. Ejj i-t ad dd-idweř ɣar SIDI, *xenni* Netta ad as izziḡez, u ɣar AREBBI nney, maɣar Netta iyeřfar aṭas n twařawin.

⁸Maɣar ixariřen inu war ḡin am ixariřen nwem uca ibriden inu war ḡin am ibriden nwem, inna SIDI. ⁹Maɣar am mammec uēran ijenwan x temmurt, ammu i yueřan ibriden inu x ibriden nwem d ixarriřen inu x ixarriřen nwem. ¹⁰Maɣar am mammec i dd-ihekkwa wenzar d wedfeř zeg ujenna u war ɣares dd-iddikkwiř ca, maca issuff tammurt d amezwaru uca ittarra i-tt ad tewc řyiḡet, ad tawi-dd ayyemmu, uca *awarni as* itticc zzariēet i wenni izarreen d weyrum i wenni ittetten,¹¹ ammu i ɣa yiři uřa d awař i dd-itteffyen zeg uqemmu inu. War dd ɣari iddikkwiř ixwa, maca ad yegg min xsey u ad yaweḡ *marra* min ɣar t ssekkey.

¹²Maɣar ad teffyem s řefrařet uca ad kenniw ssqebbdēn di řehna. Idurar d tewririn ad dduqzen s usřiwiřew zzat i wudem nwem u marra ticejjura n iyyar ad wtent camxa s ifassen.

¹³Deg wemcan n usennan ad teymi *tcejart n* umerzi, deg wemcan n tzegg^wart ad teymi tcejart n tariħant. Aya ad yiři i SIDI, i *ccan n* Yisem *nnes*, i řeēřamet n řebda i war tettekkis eemmarř.”

Aḥinni n SIDI x inni ittwandeqfen u x ibarraniyyen inni i d as isexxaren

56¹“Ammu i iqqar SIDI ‘Ḥḡdam řḥeqq d teggem tasegda, minzi asenjem inu yudes-dd, ad dd-yas deɣya, uca tasegda inu *tudes-dd*, ad teffey dawehda.’ ²Sseēd n weryaz nni itteggen ammu uřa d mmis n bnadem nni imenneēn di man aya, wenni iḥeṭtan ass n ssebt ḥima war t ittwaseiḡit, d wenni iḥeṭtan afus nnes ařami war ittegg zi marra min war iḥřin.

³War ttejjj abarrani wenni iqqnen ɣar SIDI ad yini ‘SIDI iēzeř ayi qae x řgens nnes!’, uca war ttejjj *amsexxar* wenni umi ttwaddzen imeḡařen ad yini ‘Aqa da, necc d tacejjart yuzyen!’

⁴Maɣar ammu i iqqar SIDI x *imsexxaren* inni umi ttwaddzen imeḡařen, inni iḥeṭtan ussan inu n ssebt u ttixdaren min iḡan ɣar řxaḡar inu uca tteṭṭfen di řeahd inu ⁵‘Necc ad asen ggey amcan di taddart inu i jar řehyuḡ inu uca ad asen wecy isem ḥsen x *yisem* n iḥenjiren d ṭhenjirin. Kuř ijjen zzaysen ad as wecy isem n řebda nni eemmarř war imeḡḥi.

⁶Ibarraniyyen nni ɣa iqqnen ɣar SIDI ḥima ad as sexxaren u ḥima ad xsen Isem n SIDI, ḥima ad iřin d imsexxaren nnes, marra inni iḥeṭtan ass n ssebt ḥima war ittwaseiḡit, uřa d inni imenneēn di řeahd inu. ⁷ad ten awyey *awed* ɣar wedrar amqeddes inu u ad ten ssefraḥey di Taddart inu n tzaḡit. Tiɣarša nsen n wecmad d tɣarša nsen inneyni ad iřint i řxaḡar inu x uealṭar inu, maɣar Taddart inu ad tṛ řayan Taddart n tzaḡit i marra řegnus.’ ”

55:1 Yḥ. 7:37,38

55:3 Řex. 13:34

55:12 1 Im. 16:33

55:13 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

56:3 ‘tacejjart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’).

56:7 Mt. 21:13; Mk. 11:17; Lk. 19:46

⁸“Sidi inu, SIDI, wenni d ijarrwen inni x yuzzřen n Israyil, issawař ‘Necc ad ęares ssmuney ktar x yenni ittwasmunen ead.’”

Aęram ęidd řhukkam ięeffanin d inni itteggen min ięan d nnei i SIDI

⁹“ ‘Marra řewhuc n řexřa, asem-dd i macca, *wah*, marra řmař n weęyar!’ ¹⁰ Ieessasen nnes ddaryřen marra, war ssinen walu. Marra nitni d ięan ibekmen, war zemmaren ad zun, řęsen, zzřen, ttexsen anudem. ¹¹ Ięan-a arjfen ař řęarf, war ssinen tayawant. Nitni d imeksawen nni war fehmmen, ęęffaren kuř ijj abrid nnes, kuř ijj yarezzu tizi nnes, ęae ijj zzaysen.

¹² *Qqaren* ‘Asettiwem-dd, ad dd-awyey binu, ad nesscar s ccrab. Am wass-a ammu i ęa yiři uřa d tiwecca, *ad yiři ead* d ameqqran *xas* d ifeyyden aęęas s waęęas!’”

57¹“Thellek umsegged uca war din uřa d ijj wi t ittkessin ęar wuř. Iryazen daysen tamexsiwt icewwaren mmeksin břa ma ięeęęa uřa d ijj aęa amsegged immeksi qbeř ma dd yusa *ass n* lmuřiba. ² Netta ad dd-yadef di řehna, ad arreyęen nitni di qamat nsen *deg imeęęan*, *kuř ijj* wenni yuyuren abrid nnes isegmmen.”

³“Qarrbem-dd ęar da, *a kenniw* ięenjiren n tbeęziwt, tarwa n wenni izennan d n řęeęba! ⁴ Wi zi testehezzam ammu, wi x tcarragem aęemmum u wi ęar i d tjebbdem iřes ęar barra? Ma war teęim d ięenjiren n useddu, tarwa n řęecc? ⁵ *Kenniw* inni itthajen ęar tcejjura n yigg, sadu kuř tacejjart aziza, *kenniw* inni ięarrřen i ięenjiren imezyanen di teęzurin, swadday di tazzyin n řejruf. ⁶ Yar izra iyuydan n teęzurin d tasyart nnem, ina, *wah* ina d taęedduęt nnem. Uřa i nitni tzeęęed asen tawhibt n useyyeb, twehħbed tewhibt n řęięet. Ma Necc ad qqimeę arsię x man aya?”

⁷“X wedrar yueřan d ittwassęaeeden tessud qama nnem. Uřa ęar dinni tgaęeded ģima ad twehħbed tayarřt. ⁸ Awarni i tiwwura d ředruf nnes teggid řeęřamet nnem n řidaret, *‘mzuza nnem’*, maęar cem tennęezřed xafi d taęaryant u tgaęeded dinni sennej. Teedřed i yixef nnem qama d tmiriwt u teahded ixef nnem ak-d ca zzaysen. Tettexsed tassut nsen, teęrid taryast *nsen*.

⁹ Ak-d zzept truęed ęar ujeęid u tarnid aęęas deg řeęęur ittfulęen nnem. Tessekked imsexxaren nnem ęar řaggwaj u tesswaęeed ixef nnem ař řaxart. ¹⁰ Zi ssibbet n waęęas n imsagaren nnem tuęřed, *maca* eęmmarř war tennid ‘Aęa baęeř!’ Tufid jjeħd n jdid i tudart. X uya war tĳeęed.

¹¹ Man wen zi tessħissfed d teggweded aęa cem tessxarrqed xafi u war i d ayi tidared, war d ayi teggid ęar wuř nnek? Ma war tuęi Necc ssiędeę zeg weęęař uya, *ařami* cem war zzayi teggwided *ead?*”

¹²“Necc ad eawdeę x tsegda nnem d tmegga nnem: war cem neffęen ca. ¹³ Xmi i ęa třayid, ejj xenni agraw nnem *i ęarem tessmuned* ad cem fekken. Nitni marra *maca* ad ten yawi ušemmid, ijj n uřudi ad ten iksi, *maca* wenni xafi ittečřen, ad iwart tammurt, d wedrar inu amęeddas d tasyart.”

Aęsenfi d afewwej i imwaęęen d yenni s wuř ittwaręin

¹⁴“Ad yini ‘Sęaeędem, sęaeędem *abrid*, ksem min isseņęřaęen zeg webrid n řęens inu!’

¹⁵ Maęar ammu i iqqar wenni yueřan d ięuęen, wenni izeddyen di řebda, wenni isem nnes d amęeddas *i ięa* ‘Necc zeddyę di řueřa u deg uqdas u ęar wenni ittwarę as buĳbeř u ęar wenni amwaęęe n buĳbeř maęend ad arrey buĳbeř n imwaęęen d uř n inni ittwaręin ęar

56:9 ‘aęyar’ - nię řęyabet’ nię ‘tazgant’.

57:1 Izhd. 12:2; Mixa 7:2

57:4 ‘tarwa’ - s Teibranit ‘zzarięet’.

57:5 ‘tacejjart’ - nię ‘addag’ (‘iddagen’).

57:13 Izhd. 34:9

tudart!¹⁶ Maɣar Necc war ttemcubbceɣ i řebda u war tteggeɣ ad idduqgez lyađab inu břa qeřtu, minzi *xenni* iři ad yarxu *kuř* buhbeř zi ztat n wudem inu, řeemur nni ggiɣ.”

¹⁷“Necc fflugmeɣ x řmuesiyyet n mmezri nnes di warbeh uca wtiɣ řgens. Necc nnuffareɣ uca idduqgez lyađab inu. *Maca* řgens yuyur, idweř ɣar webriđ n wuř nnes.

¹⁸Necc zriy ibriden nnes, uca ad t ssgenfiɣ, ad t ssqebbdɣeɣ u ad as ssfewwweɣ uca ad as wceɣ ifewwajen, i netta u i yenni iceđnen nnes. ¹⁹Necc ad dd-xeřqeq řyięet n iyencien nsen. ‘Řehna, řehna i yenni igg^wejen u i yenni yudsen’, iqqar SIDI.” ²⁰ “Maca ieffanen ggin am řebřar ihewřen, wenni war izemmareñ ad yarsa, uca aman nnes awyen abaryuđ d ubeęae.

²¹Ieffanen war ɣarsen řehna!, iqqar AREBBI inu.”

Azummi d uheřtu n ssebt nbřa tettęeydeñ x ddñub

58¹“Řaɣa s jjeđd, war ceřtar, eji tmijja nnek ad tgaeed am řbuq uca barrehi i řgens inu ieeddiyyen nsen u i taddart n Yaequb ddñub nsen! ²Nitni arezzun xafi ass x wass uca iejeb asen tussna n ibriden inu, am mammec *řan d* řgens nni iggin tasegda u war itteji řheqq n AREBBI nnes. Nitni ttaren ayi řehkamata iseggden, iejeb asen ad qarrben ɣar AREBBI, ³*qqaren maca* ‘Mayemmi nżumm uca cek war t tezriđ? *Mayemmi* nessecđan buhbeř nney đ cek war i d as řhekkared?’ Xzar, deg wass n użummi nwem, tarrim mezri uca tzeɣyarem ařtas marra ixeddamen nwem.

⁴Xzar, ażummi nwem yiwi kenniw ɣar umcubbec d umenɣi u ɣar tiyyita s řpuniyyet. War żummem amecñaw ass-a maęend ad tessęessem tmijja nwem di řueřal! ⁵Ma wa d użummi nni ixđareɣ Necc: ijj n wass nni di ittęeddeb bñadem řeemar nnes, nni di ittmeyyeř azeęif nnes am uřanim, uca issars txancet d iyyeđ am qama nnes? Ma teqqared i uya ażummu d wass nni ięa ɣar řxađar n SIDI? .

⁶Ma war ięi wa d ażummi nni ixđareɣ: afekki n iceddiyyen n řɣar, azeewađ n tesɣunin n zżayřet, asnuřeř i inni ittwařşaren, aqa ad tekksem qae zżayřet? ⁷Ma war ięi *wa d ażummi nn ixđareɣ*, aqa ad tebdid aɣrum nnek ak-d wenni ięuzen uca ad tessidfed řmusakin nni ittwadarrcen ɣar taddart? Mařa cek tezriđ aearyan, ad t tessyarđed u war tennufared ixef nnek i wenni ięan aysum *d idammen* nnek? ⁸Xenni tifawt nnek ad tenqar am teffu n řřař uca asgenfi nnek ad ddiweđ deɣya, tasegda nnek ad ac tizwar uca aeuęi n SIDI ad yiři ayezdis nnek aneggaru.

⁹Xenni ad třayid uca SIDI ad xak yarr. Ad tesɣuyyed ɣar twiza, *uca xenni* ad yini Netta ‘Xzar, aqa-yi da!’ Mařa *nican* tekkxed zżayret zi řwest nnek, aceyyar s uđađ, uřa d awař aečfan, ¹⁰uca ad tarzmed řeemar nnek i wenni ięuzen u ad tessjiwned řeemar icđen! *Xenni* ad tenqar tfawt nnek di taęest uca tubbarcent nnek ad tiři am řřa n uziř. ¹¹SIDI ad cek ittgewwad řebda u Netta ad issjiwen řeemar nnek di jwayeh yużyen uca ad issjhed ixsan nnek. Ad tdewřed am wehwič ittwassun u am řeunřar ittazřřen n waman i war ttɣarran aman nnes eemmarř. ¹²Inni zżayek *dd-iffyen* ad eawden asbeddi i řxirbat n wečař uya, ad eedřen dsusa n jjiřat iedun uca ad ac qqaren ‘Wenni ieedđřen tizzeyyin, d wenni ittarran izubaq ad daysen uyuren imezday ead!’

¹³Mařa *xenni* tennqerbed ađar nnek x *wass n* ssebt, x taggit min d ac itteęiben deg wass inu iqeddsen, uca ad třayid i *ass n* ssebt ‘řřibet’, i min ięan iqeddsen i SIDI ‘aeuęi’, uca ad tweqqared *ssebt* am war tđaffaređ ibriden nnek, war tetteggid min d ac itteęiben u war tessiwiřid *yar* tizi *nnek*, ¹⁴xenni ad tafed řefraęet nnek di SIDI u Necc ad cek jjeɣ ad tñedhed tiwa i řgaeedat n temmurt. Ad cek ssecceɣ zi tesɣart n babac Yaequb, minzi aqemmm n SIDI issiweř.”

57:16 Izhđ. 103:9; Ebr. 12:9

57:21 Ica. 48:22

58:5 Zak. 7:5

58:7 Hız. 18:7,16; Mt. 25:35I

Ayiř n SIDI yiwi asenjem i ijj n řgens ixetřtan nni i řa ituben

59¹“Xzar, afus n SIDI war iđi d aqudađ řima ad issenjem, amezzuř nnes war idduhcar aqa netta war ittesři. ²maca řmuęsiyyet nwem d min ibetřten jarawem d SIDI nwem, uca ddnub nwem řehřfen zzaywem ařembub nnes aqa netta war *i d awem* ittesři. ³Mařar ifassen nwem ttwasxemmjen s idammen, iđewđan nwem s řmuęsiyyet, iyencien nwem ssxarriqen, iřes nwem inteř s min war iřrin. ⁴Uřa d ijj issmuna s tsegda uca uřa d ijj ittwarree s řheřq. Marra nitni ttæemmden x min iđa bařeř uca ssawařen ixarriqen. Aqa-ten kessin s ddeyset n řęecc u ttarwen-dd řmuęsiyyet. ⁵Řebđen x temğarın n třeřsa u zetřten axmar n qundeā. Wenni iccin zi tmeğarın nsen, ad immut, u xmi yarza ijj icten, tetteřfeř-dd ict n tfiřart. ⁶Ixmaren nsen war dd-usin i werruđ uca war zemmaren ad arđen ixef nsen s min ggin *ifassen nsen*. Min ggin aqa d řexdayem n řmuęsiyyet uřa d řxedmet n řexcunet n ifassen nsen. ⁷Iđaren nsen ttazzřen yar řęar u nitni ttqeğiqen mařend ad ssizzřen idammen imezdagen. Ixarriřen nsen d ixarriřen *ccuren* ak-d řmuęsiyyet, aredeğ d ukehheđ aqa x ibriden nsen iwařan. ⁸Abrid n řehna war tssinen u řatarat nsen war xasent walu n řheřq. Nitni ssfarayen izubař nsen i yixef nsen, kuř ijj wenni daysen igguren, war issin řehna.”

⁹“S uyenni itřyima řheřq igg^wej xaney u tasegda war i dd aney dd-ittikkwiđ. Neccin nettraja tafawt, *maca* xzar, aqa din třřam, nraja tissiqt n tfawt, *maca* nuyur di tağest. ¹⁰Nettfafa am iđarřařen ak-d řřid u nettemhafa *řar ssa d ssa*, axmi war řarney tiřřawin. Nenqarđ řar třřa n uziř am řar tembambest, x inni iddaren am x imettan. ¹¹Neccin nzeřhar marra am dđubat u nettgergur am ttgerguren tedbirin, nettraja řheřq, *maca* war dd-yusi, *nettraja* asenjem, *maca* igg^wej xaney. ¹²Mařar ieeddiyyen nney ařas qibač Nnek u ddnub nney cehhden xaney, minzi ieeddiyyen nney aqa-ten řarney u řmuęsiyyat nney aqa nessen tent: ¹³aeddu d uxarreq x SIDI, uca ařeyyed zeg awarni i AREBBI nney, řhard x řehřaret d uyewweř, ařaweř d usuffuř n ixarriqen zeg wuř. ¹⁴*X uya* ittweřxar řheřq řar đeffar, uca tetryima tsegda řar řaggwaj, mařar tidett tenneřef deg webrid, uca min iseggmen war izemmar ad dd-yadef. ¹⁵Tbetřeř tidett u wenni iřeyyden x tuęeffna, idweř d takeccađt.”

“Aya izra i-t SIDI uca tuřa-t d aceffan di tiřřawin nnes aqa war din iđi řheřq.

¹⁶Izra aqa war din uřa d ijj en u tuřa ittebhet aqa uřa d ijj iksi s řmeeruf i uceřfae. X uya yiwi uřiř nnes asenjem uca tasegda nnes tuřa d aemmed nnes. ¹⁷Yarđ ixef nnes s tsegda am s warruđ n wuzzař uca issars taqebbart n usenjem x uzeğif nnes. Netta yarđ s warruđ n wexřaf uca iřehřef s wasam am s upartessu. ¹⁸Am mammec sdahğent tmeğga *nzen*, ammu i řa ixřef i iřrimen nnes s wesear, i řeedyan nnes min d asen dd-yusin. Tigzirin ad tent iwc min isdahğen.”

¹⁹“*Xenni* ad gg^weden Isem n SIDI zi mani třeđi tfuct, uca aeuđi nnes zi mani tenqar-dd tfuct. Mařar ad dd-yas am yeyzar iřřaren, asemmiđ n SIDI ad t iearren. ²⁰Ad dd-yas Amefdi zi řihyun, i yenni i řa ituben zeg ieeddiyyen *nzen* zi Yaequb!” iqqar SIDI.”

²¹“Wa d řeahd inu akidsen, iqqar SIDI. Arruř inu, wenni xak *iřan*, d wawařen inu nni ggiř deg uqemmum nnek, war xak třeeyyiden ca zeg uqemmum nnek, war iđi zeg uqemmum n tarwa nnek uřa zeg uqemmun n tarwa n tarwa nnek, zi řexxu ař i řebda, iqqar SIDI.”

59:1 Řxřa. 11:23; Ica. 50:2

59:4 Ayub 15:35; Izhđ. 7:15

59:6 Ayub 8:14,15

59:7 Awřn. 1:16; Rum. 3:15

59:16 Ica. 63:5

59:17 Afa. 6:17; 1 Ts. 5:8

59:20 Ica. 10:21,22; Rum. 11:26

Aeuġi x Šihyun deg wussan ineggura

60¹ “Kkar, egg tfawt maġar tafawt nnem tusa-dd u aeuġi n SIDI yareqq tiwa nnem. ² Maġar xzar, taġest ad tedra tammurt uża aseynu ibbumbes *ad tedra* ccueub, *maca* tiwa nnem ad inqar SIDI u aeuġi nnes ad idhar tiwa nnem. ³ Řegnus ad ġarem dd-asen u ijeġiden ġar tissiqt n řefjar nnem.”

⁴ “Sgaæed tiġtawin nnem, xzar da d diha, xzar, marra nitni munen, ttasen-dd ġarem. Ihenjiren nnem ad dd-asen zi řagg^waj, yessim ttwaksint i-dd x tmeššaġin. ⁵ Xenni ad t tżared u ad tissiqed uca uř nnem ad inhezż s uweqqar u ad innurzem aġtas, maġar aġra n řebħar ad idweř ġarem, afeyyec n řegnus ad ġarem dd-yas. ⁶ Ijj n ubarru n iřeyman ad cem ideř, iřeyman imezyanen zi Midyan d Eayfa. Marra ad dd-asen zi Caba, ad awyen urey d jġawi, u awařen n ccan n SIDI ad ten beccaren. ⁷ Marra uġi n Qidar ad ġarem nnjarwen. Icarriyyen n Nabayat ad iřin i tsexxart nnem. Ad ten ssgaæden s řxaġar x uealġar inu u Necc ad sseuġey Taddart n ueuġi inu s tidett.” ⁸ “Man ina inni i dd iġtawen ġar dinni am iseynuten u am tedbirin ġar řekwaza nsent? ⁹ Maġar tizgirin ad xafi řajant, uca iyarruba n Tarcic ad iřin d imezwura maħend ad awyen ihenjiren nnem zi řagg^waj, ak-d nnuqart nsen d wurey nsen, i Yisem n SIDI, AREBBI nnem, u i Umqeddas n Israyil, minzi isseuġa cem. ¹⁰ Ibarraniyyen ad bnan řehyuġ nnem uca ijeġiden ad am isexxaren, maġar deg uduqgez n lyaġab inu wtiy cem, *maca* di řxaġar inu tezziġed ayi. ¹¹ Tiwwura nnem ad qqiment řebda arzment. Ass d ġiřet war ttbellieent maħend ad ġarem ssidfen aġra n řegnus u ijeġiden nsen ad iřin i usqebbed.

¹² Maġar řgens d tgeldit nni war ixsen ad cem sexxaren, ad hellken, uca řegnus *nni* ad ttwardeġen qaç.”

¹³ “Acuwwar n Lubnan ad ġarem dd-yas, tacejjart n umerzi, tacejjart n ddulb d tcejjart n tengelt munent, ħima ad zewwqen amcan n Zzawect inu Iqeddsen, uca amcan n idaren inu ad t sseuġey. ¹⁴ Ad ġarem dd-asen ihenjiren n yenni cem tuya iħešşaren s uwaġeç, ad uġaren ġar idaren nnem marra inni zzayem stehzan, uca ad am qqaren ‘Tandint n SIDI, Šihyun n Umqeddas n Israyil.’”

¹⁵ “I umi, aqa tuya cem texriġ d tettwacarhed am uża d ijj war i d xam issiġ, ad cem ggey d řeez n řebda, d řeunřar n řefraħet zi jjiř ař jjiř. ¹⁶ Ad tetġded ayi n řegnus u ad tetġded ġar iffan n ijeġiden. Ad tessned aqa Necc d SIDI, Amsenjam nnem d Amefdi nnem, Amzemmar n Yaçqub.”

¹⁷ “Deg wemcan n nnħas ad awyey urey, deg wemcan n uzzař nnuqart, deg wemcan n ukeccuġ nnħas, deg wemcan n izra uzzař. Necc ad ggey řehna d iweqqafen nnem uża d tasegda d imzeyyaren nnem. ¹⁸ War ttesřan walu ead x lçunf di temmurt nnem, uża x wareddeġ d uxarreb di jwayeh nnem. Řehyuġ nnem ad asen qqaren ‘Asenjem’, u tiwwura nnem ‘Tašebbiħt’.”

¹⁹ War tettiři ead tfuct d tafawt nnem deg uziř u taziri war i d am tneqqar ead tissiqt nnes, *maca* SIDI ad yiři d tafawt n řebda i cem uca AREBBI nnem ad yiři d řehzuġ nnem icnan qaç. ²⁰ Tafuct nnem war tyeġi ead u taziri nnem war tneqqes, maġar SIDI ad yiři d tafawt nnem n řebda uca wussan n wecġan nnem ad qġan.

²¹ Řgens nnem aqa-ten marra d imseggaden, nitni ad ġtten tammurt d řwart i řebda: tayeddut i zżuy Necc, řxedmet n ifassen inu, aqa-tt d řehzuġ icnan qaç! ²² Amezyan qaç ad idweř d ařef u amuqřiř qaç ad idweř d řgens ijhed, Necc, SIDI, ad t-i-dd-nedheyy deyya xmi i ya yiweġ řħař.”

60:5 lzhđ. 34:6; Asa. 21:26

60:10 lca. 49:23

60:13 ‘tacejjart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’). ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

60:15 lca. 49:19; 54:1,6,7

60:16 lca. 43:3

60:21 lca. 29:23; 45:11; Mt. 15:13

Amedhun n SIDI d min i ya yegg

61¹ “Arruḥ n Sidi, SIDI, xafi minzi idhen ayi SIDI inu maḥend ad awyeḡ řexbar ařebḥan i imwaḏeen. Netta issekk ayi-dd, maḥend ad jbarey inni uř nsen yarrez, maḥend ad barrḥey s tiřelli i imeḥbas d usnuřseř zi řehbes i yenni icarfen, ² maḥend ad barrḥey asegg³ was n řxaḏar i SIDI d wass n wexřaf n AREBBI nney, maḥend ad ssfewwjeř marra inni iceḏnen, ³ maḥend ad ggey i yenni iceḏnen di řihyun aqa ad ten wcen řehzuř deg wemcan n iyęed, zzet n řefraḥet deg wemcan n wecḏan, arruḏ n usemřar deg wemcan n buḥbeř ittwarzen, ḥima ad asen řayan ‘ticejjura n yigg n tasegda’, tenni ittwarzun zi SIDI, i řeezz nnes!

⁴ Ad ssbedden řxirbat n weḥař uya, ad eeddřen řebniyyat ihedmen n řejdud nsen, uca ad ssbedden eawed tineddam ixarriben nni tuya ihedmen zi jjiř ař jjiř *nneyni*. ⁵ Ibarraniyyen ad iřin wejden ḥima ad arwesen tiḥimriwin nwem uca ibarraniyyen ad iřin ifeğḥan nwem d ayt n tzayart nwem. ⁶ Ad kenniw řayan *maca* ‘ikeḥhanen n SIDI’ uca ad awem inin ‘imsexxaren n AREBBI nney’. Ad teccem agra n řegnus uca ad tfeyycem s ueuęi nsen. .

⁷ Deg wemcan n useḏḥi nwem, *ad tettfem* tnayen n tseqqar, u *deg wemcan n* řefḏiḥet, ad sřiwřewen nitni x tesyart nsen: ammu i ya ttfen tnayen n tseqqar di temmurt nsen. Řefraḥet n řebda ad řarsen tiři. ⁸ Mařar Necc, SIDI, ttexseř řheqq, carrḥey tukkarḏa di řmuęsiyyet. Necc ad asen wcey řmunet di řaman, ad kidsen qqney ijj n řeahd n řebda. ⁹ Zzarieet nsen ad tedweř ittwassnen jar řegnus uca tarwa nsen di řwest n řegnus. Marra wi ten i ya izaren, ad qeneen aqa ina d zzarieet i ibarek SIDI.”

¹⁰ “Farrḥey ařtas di SIDI, řeemar inu ifarreh di AREBBI inu minzi yarḏ ayi s werruḏ n usenjem, s upartessu n tsegda iřehḥef ayi. Am mammec muřay iqcen arezzet am ukeḥhan u am mammec tasřit tzewweę ixef nnes s temrist nnes. ¹¹ Mařar amecnaw tammurt ttejja aęemmuy nnes ad iffeę, u amecnaw aḥwic issęemmay min dayes izzareen, ammu i ya dd-isseřmay Sidi inu, SIDI, tasegda d uřebbiḥ ccan ztat *i titřawin* n marra řegnus.”

SIDI igga Urcalim d asemyar x temmurt

62¹ Mařar amecnaw tammurt ttejja aęemmuy nnes ad iffeę, u amecnaw aḥwic issęemmay min dayes izzareen, ammu i ya dd-isseřmay Sidi inu, SIDI, tasegda d uřebbiḥ ccan ztat *i titřawin* n marra řegnus.” ² Ad zaren řegnus tasegda nnem u marra ijeğiden *ad zaren* aęuęi nnem. Ad am ttřayan s yijj n yisem n jdid nni i d am i ya igga uqemmum n SIDI. ³ Ad tiřid d tamrist icewwaren deg ufus n SIDI, uřa d arezzet igellden deg ufus n AREBBI nnem. ⁴ War i d am qqaren ead ‘Tenni di semḥen’ u war i d as qqaren ead i temmurt nnem ‘Tammurt ixřan’, maca ad am qqaren ‘Řxaḏar inu’, u tammurt nnem ‘Tanemřact’, mařar tusid-dd x řxaḏar n SIDI u tammurt nnem ad tettwasmeęec. ⁵ Mařar am ueezri imřec taęzarect, ammu i kidem ya meřcen iḥenjiren nnem, uca am muřay ifarreh i tesřit, *ammu* i d am ya ifarḥ AREBBI nnem.”

⁶ “A Urcalim, ssbeddeę ieessasen x řehyuḏ nnem nni řebda war ssyidin deg wass d ġiřet. A kenniw inni ya isseeqřen x SIDI, war ttareyyḥem! ⁷ War ttareyyḥem di třeew nnes, řares ař i d issbedd Urcalim uca igga i-tt d ařebbiḥ x temmurt. ⁸ SIDI ijjjuę řar ufus nnes afusi u řar uyiř nnes ijeḥden ‘Eemmarř ead ad wcey imendi nnem d macca i řeedyan nnem, u eemmarř ead ad sseswey ibarraniyyen binu nnem n jdid i x teksid tamara! ⁹ Mařar wi t i ya issmunen, ad zzayes ccen u ad ssemyaren SIDI, u wi i ya issmunen binu, ad t isu di řemraḥat n Zzawect inu Iqeddsen.’ ”

61:1 Lk. 4:17,18,19,20

61:4 Ica. 58:12

61:6 1 Bř. 2:5,9; Asa. 1:6; 5:10

62:2 Ica. 65:15

¹⁰“Edum, edum zi tewwura d tesswejdem i řgens abrid. Sgaædem, sgaædem abrid iwařan, kksem izra, sgaædem taeęant i řegnus! ¹¹Xzar, SIDI igga ad sřen, ař řar n temmurt. Inim i yeęis n řihyun ‘Xzar, asenjem nnem yusa-dd, aqa da, řmunet nnes řares uca řexřaş nnes řar zzat nnes.’ ¹²Ad asen qqaren ‘Řgens amqeddas, imefdiyyen n SIDI’, uca ad am qqaren ‘Tenni tuya arezzun’, ‘Tandint i war itt wajjen’.”

Antaqem n SIDI

63¹“Min iena wenni i dd-yusin zi Idum, deg warruđ s tuzzeggwaxt yuęřen, ieuęen deg warruđ nnes, wenni igguren di jjehd nnes ameqqran?”

“Necđ d wenni issawařen di tsegda, d wenni izemmaren ad isenjem!”

²Mayemmi arruđ nnek d azeggway u *mayemmi* arruđ nnek am n wenni ieffsen tasirt n uđiř?”

³“Necđ řafi eefsey tasirt n binu u war tuyi din uřa d ijj akidi zi řegnus. Eefsey xasen di lyađab inu, řebzey ten deg wesear inu. Idammen nsen bruccen x warruđ inu, ssefsadey marra arruđ inu. ⁴Mayar ass n wexřaf ięa řari deg wuř uca asegg^was n imefdiyyen inu tuya yusa-dd. .

⁵Necđ xzarey *ammu d wammu*, maca war *din* ięi uřa d ijj wenni d ayi iwcin afus. Necđ tuya ttbehtey, minzi uřa d ijjen war akidi ibedd. *Ufiy* myiř ayiř inu issenjem ayi uca asear inu tuya d acemmed inu. ⁶Necđ eefsey řegnus di lyađab inu, Necđ sscarey ten deg wesear inu u ggıy idammen n *tudart* nsen ttazzřen řar temmurt.”

Tazaęiti i tbatat yareřhmen, i SIDI AREBBI

⁷“Necđ xsey ad idarey timegga n tmexsiwt icewwaren n SIDI, timegga iřebbhnen n SIDI, ełahsab marra i d aney igga SIDI, uřa d řxir ameqqran i isscen i taddart n Israyil ełahsab arreřmet nnes d řemrayet n tmexsiwt nnes icewwaren. ⁸Netta inna ‘Nitni maca d řgens inu, iřenjiren nni war issxarraęen!’ Uca Netta idweř d Amsenjem i nitni. ⁹Di marra řeřşaret nsen tuya uřa d Netta ittwařşar, uca **Lmalak n Uyembub nnes** issenjem i-ten. Di tayri nnes d řxađar nnes ifekk i-ten. Netta issgaæed i-ten u yarbu ten di marra ussan n wečarř uya.”

¹⁰“Nitni *maca* řewwyen uca sseęnen Arruđ Iqeddsen nnes. S uya idweř asen d řeędu i nitni, immney akidsen. ¹¹*Waxxa amenni* ięeř x wussan n wečarř uya, x Musa d řgens nnes. Mani ięa wenni i d asen issgaæeden zi řebřar ak-d imeksawen n řimart nnes? Mani ięa wenni issarsen Arruđ Iqeddsen di řwest nsen. .

¹²wenni igga afus nnes ittissiqen ařaş ad yuyur ak-d Musa, wenni ibđan aman zzat i tiřawin nsen řima ad yawi i yixef nnes Isem n řebda. ¹³wenni ten inedhen deg waman yuęřen? Am uyis di řexřa war nnqarđen ca. ¹⁴am řeęmar nni dd-ihekkwan di teyřurt, *ammu* issareyyeř i-ten Arruđ n SIDI, ammu tnedhed řgens nnek mařend ad tawyed i yixef nnek Isem ittissiqen ařaş.”

¹⁵“Sıj zeg ujenna, d tettwařid zi Tzeddiyt nnek d tamqeddast d ittissiqen! Mani ięa wasam nnek u *mani řant* tmeğga nnek ijehden? Agg^wajen xafi řehnunct nnek d arreřmet nnek. .

¹⁶Aqa Cek d Babatney, mayar Ibrahim war d aney issin uca uřa d Israyil war d aney issin. Cek,

62:10 Ica. 40:3; 57:14

63:2 Asa. 19:13

63:4 Ica. 61:2

63:5 Ica. 59:16

63:9 Aewd. 7:7,8,9

63:10 řxřa. 14:11; lzhđ. 78:57; 95:9-11

63:11 ‘imeksawen’ - niy ‘iničan’.

63:12 ‘zzat i tiřawin nsen’ - s Teıbranit ‘zzat i wudmawen nsen’.

63:13 lzhđ. 105:37

63:15 Aewd. 26:15

a SIDI, d Babatney, Amefdi nney, Isem nnek aqa-t zi řebda. ¹⁷ A SIDI, mayemmi i d aney tejjid netteffey zeg ibriden nnek, mayemmi tesseqsehed uř nney ařami war Cek netteggwid? Dweř-dd di řtwee n imsexxaren nnek, *di řtwee n* tiqebbař n tesyart nnek. ¹⁸ Řgens nnek iřtef i-tt d řwart myř cwayt n řweqt. Iyřimen nney efsen Zzawect nnek Iqeddsen. ¹⁹ Aqa nedweř am yenni i war x řhekmed zeg weřař uya u i x war ittwařaya Isem nnek. Mři tcarrged ijenwan řima ad tehwid, ad arjijen idurar ztat i wudem nnek.”

64 ¹“Mři *tehwid*, am mammec timessi tessarey tizgi u amecnaw timessi tesstartar aman, mařend ad ittwasscen Isem nnek i iyřimen nnek, řima ad arjijen zzatek řegnus., ² umi teggid timesřayin issaggwaden eemmarř war ten nrji. Mři tehwid *ařami* ad arjijen idurar ztat i wudem nnek.” ³ “Zeg weřař uya eemmarř war t sřin, uřa d amezzuuy war t isři, uřa d tiřt war t tezri, aqa ijj n arebbi nneyini nhřa Cek, wenni itteggan ca di řtwee n yenni xas rajan. ⁴ Wenni ifarrřen zi tsegda uca ad zzayes yegg, ad t teřqid Cek, inni xak itteeqřen deg ibriden nnek. Aqa da, teffugmed, *minzi* neccin nexđa. Negga i-t *ead* řebda, ma *xenni* ad nettwanjem? ⁵ Neccin marra am umexmuj, marra řmuesiyyet nney am warruđ ixegđen zeg idammen, neccin marra am ftart nissřaw, uca řmuesiyyet nney ikessi aney am uřemmiđ. .

⁶ Uřa d ijj war ittřiyi Isem nnek, *uřa d ijj* ikkar řima ad dayek iřtef, mařar Cek tessnuffared aęembub nnek xaney d tejjid aney ad neyreq deg ufus n řmuesiyyet nney. ⁷ *Maca* řexxu, a SIDI, Cek d Babatney, neccin d řřaxt d Cek d aqeddar, neccin marra d řxedmet n ifassen nnek.

⁸ A SIDI, war teggid ad idduqzeq lyadab nnek ammu ařtas u war ttidar i řebda řmuesiyyet. Aqa da, xzar, neccin marra d řgens nnek. ⁹ Tineddam nnek timqeddasin dewřen d řexřa, řihyun tedweř d tanezruft, Urcalim d amcan ittwareddęen. ¹⁰ Taddart nney tamqeddast teccur s tissiqt, mani ibabaten nney ssemyaren Cek, tettwacmeđ s tmessi u marra min xaney ieizzen, idweř d řxirbet. ¹¹ Ma tzmmed ad tmeneed ixef nnek di qaę aya, a SIDI, ma tzmmed ad tseyded u ad aney teřşared ammu ařtas?”

Tamwarrit isegden n SIDI d řwuęud nnes i marra taxeqřidť d Urcalim

65 ¹“Inni war xafi isseqsin, zemmaren ad ayi meyyzen, inni war xafi yarzun, zemmaren ad ayi ufin. Necc nniy i řgens i war iřiyin x Yisem inu ‘Aqa-yi da, aqa-yi da!’ ² Ass marra sswizzadey ifassen inu yar řgens iyewwyęen, wenni yuyuren deg ijj n webriđ war iřři, x řehřab ixarřiřen nnes, ³ řgens nni d ayi iseęearen řebda deg wudem inu, am qeddmen tiyarsa di řemrařat inu u ssbexxaren *tiwhibin* x llajur, ⁴ am ttiyman deg imeđřan d ssusan deg ifran am ttetten aysum n iřřan u yarsen ijj n nnei n arrwa di tziwđiwin nsen. ⁵ Nitni qqaren ‘Qim mani teęid, war i d ayi tades, mařar necc d amqeddess zzayek!’ Aqa-ten *am* ddexxan deg wanzaren inu, *am* tmessi yareqqen ass ikmeř. ⁶ Xzar, aya yura ztat i wudem inu, war ssiyidiy, maca ad xerřey, *wah* ad xerřey *aya* deg weřsin nsen: ⁷ řmuesiyyat nwem d řmuesiyyat n ibabaten nwem, inni wehřben řebxur x idurar u inni d ayi issehqaren x tewririn. Necc simant inu ad asen xegřey řmunet nsen i sdahęen!, *ammu* i iqqař SIDI.” .

⁸ “Ammu i iqqař SIDI ‘Am mammec umi ufin wezmaj n uđiř deg uzekkun uca qqaren: War t jarreh, mařar dayes lbaraka!, ammu i ya ggey di řtwee n imsexxaren inu, řima war ten qeřtiy

63:18 Izhđ. 74:7

64:3 Izhđ. 31:19,20; 1 Kur. 2:9

64:5 Izhđ. 90:5,6

64:8 Izhđ. 79:8

65:6 ‘ařsin’ - niy ‘abeřrur’.

65:7 ‘ařsin’ - niy ‘abeřrur’.

marra.⁹ Necc ad jjejj zzariet zi Yaequb uŕa d awrit n idurar inu zi Yahuda. Inni zzayi ittwafarzen ad tt tfffen d tasyart uca imsexxaren inu ad dinni zedŕen.¹⁰ Ŕewda n Carun ad yiŕi d takessawt n wuŕi i řgens inu wenni xafi yarezzun, uca taŕzurt n Axur d amcan n arrařet i ifunasen.”

¹¹ “Kenniw maca inni isemħen di SIDI, inni ittun adrar amqeddes inu, inni isswejden ttabřa i Jad u inni iccuren *ayarrafs* binu ixegħden i Mini,¹² Necc ad kenniw ħessbey i ssif. Kenniw ad tađarem marra maħend ad ttwařarsem, umi Necc i d awem řayiy, *maca* kenniw war *dd ayi* tarrim, *umi* Necc řarwem ssiwřey, *maca* kenniw war *yari* tesřim, maca teggim min iĕan d aeėffan di tiťtawin inu, u tixđarem min war d ayi dd-yusi i řxađar.”

¹³ “S uyenni, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Xzar, imsexxaren inu ad ccen, *maca* kenniw ad tĕużem. Xzar, imsexxaren inu ad swen, *maca* kenniw ad tfudem. Xzar, imsexxaren inu ad farħen, *maca* kenniw ad tseđħam.¹⁴ Aqa da, imsexxaren inu ad sřiwřewen zi řefrařet n wuŕ, *maca* kenniw ad tesřuyyem zi řehriq n wuŕ, u zi arziyyet n buħbeř ad tweeđdem.¹⁵ Ad tejjem isem nwem am nneefet i yenni zzayi ittwafarzen, uca Sidi inu, SIDI, ad kenniw iney, *maca* imsexxaren nnes ad ten iřaya s ijj n yisem nneyni,¹⁶ ařami wenni ixsen ad ibarek ixef nnes di temmurt, ad ibarek ixef nnes di AREBBI n tidett, u wenni ixsen ad ijjuĕ di temmurt, ad ijjuĕ řar AREBBI n tidett, mařar řehřarat n zic ad ttwattunt u ad ttwasnuffaren zzat i tiťtawin inu.”

¹⁷ “Mařar xzar, Necc ad ggeř ijenwan n jdid d temmurt n jdid. War tteeqiřen ead x tmesřayin iedun, war dd-ttisent *ead* uŕa d ijj řar řbař.¹⁸ Farħem xenni u ttfarřjem i řebda x min i dd řa xeřqey, mařar xzar, Necc ad dd-xeřqey Urcalim d řefrařet u řgens nnes d ufarřej.¹⁹ Necc ad sřiwřewey x Urcalim u ad farřey x řgens inu. Eemmarř ead ad dayes sřen i řħess n imetřawen niř n wesřuyyu.²⁰ Aħđid n ca n wussan war dinni ittiři, niř awessar nni war ittkemmřen ussan nnes. Mařar aħuđri ad immut umi řares mya n isegg^wusa, u amednub ad ittwaneer umi řares mya n isegg^wusa.²¹ Nitni ad bnan tudrin ad daysent zedŕen, u ad zzun iħwicen n tżayart ad ccen řyiĕet nsen.²² Nitni war bennin *maħend* nneyni ad *dayes* izdeř, war tezzun *maħend* nneyni ad *zřayes* yecc, mařar ussan n řgens inu ad iřin am wussan n tcejjart, u inni zzayi ittwafarzen ad awyen ariqi zi řxedmet n ifassen nsen.²³ Nitni war xeddmen ead bařeř, war ttirwen iħenjiren i uceřwaw s řĕeffet, mařar nitni d zzariet n yenni ittwabarken zi SIDI, uŕa d tarrawt nsen akidsen.²⁴ Qbeř ma ad řařan, ad *xasen* arrey, xwansu ead ssawařen, ad *asen* sřey.²⁵ Uccen d izmar ad arwesen munen, ayrad ad icc řum am uyenduz uca afar ad yiŕi d macca i ufiřar. War ttegen tteeffna u war ssekkaren řeqjaret x marra adrar amqeddes inu, *ammu i* iqqar SIDI.”

66¹ “Ammu i iqqar SIDI ‘Ajenna d řkursi inu igellden d temmurt d tanebdat i iđaren inu. Mani i *řa tiři* xenni taddart nni texsem ad ayi tbennam u mani i *řa yiři* amcan n arrařet inu? ² Marra aya igga i-t ufus inu d marra aya tuřa iĕa ead!, *ammu i* iqqar SIDI, Necc *maca* ad ndareř tiťtawin inu x umezřuđ, x wenni buħbeř nnes ittwarza u x wenni ittarijĕin zzat i wawař inu.” ³ “Wenni iřarřen i uyenduz, inřa *uŕa d* aryař, d wenni yawyen izmar d ddbiřet, yarza *eawed* iri i yiřan, d wenni iqeddmen tawhibt *n řyiĕet*, *iqeddem uŕa d* idammen n iřef, d wenni issbexxaren jřawi, ibarek *uŕa d* d aebed n řexyařat. Nitni ixđaren ibriden *n yixef nsen* uca řeemar nsen iĕjeb s nneawat nsen n řřanam.⁴ Ammu i řa arecħeř Necc i nitni tiyyitta nsen uca ad xasen awyey min zi ttegg^weden, mařar nitni war dd arrin umi Necc i d asen řayiy, *mařar* nitni war sřin umi Necc řarsen ssiwřey, *maca* nitni ggim min iĕan d aeėffan di tiťtawin inu uca ixđaren min war iĕin i řxađar inu.”

65:22 ‘tacejjart’ - niř ‘addag’ (‘iddagen’).

65:25 lca. 11:6,7,8,9; Mt. 18:3

66:1 1 lj. 8:27; 2 Im. 6:18; Řex. 7:48,49; 17:24

66:4 Awřn. 1:24; lca. 65:12; Irm. 7:13

⁵“Sřem i wawař n SIDI, *a kenniw* inni ittarjijin ztat i wawař nnes ‘Aytmatwem, inni kenniw icarrhen, inni kenniw ndaren di ttwee n Yisem inu uca qqaren: Iři ad ittwasewęa SIDI, scen aney řefrahet nwem!, ad sedęan. ⁶Ad iffeę ddriz imęar zi tendint, tmijja zi Zzawect, tmijja n SIDI, wenni i ęa ixeęsen řeedyan nnes řmunet nsen i isdahęen.”

⁷“Qbeř ma tetęef as řehriq n tarwa *i temęart řihyun*, aqa turu, qbeř ma tt menea řewęae, tegęa *ęhenjir* d awtem ad injem. ⁸Man wen isřa am uęa? Man wen izra am uęa? Ma ad dd-texřeq ict n temmurt deg ijj n wass *waha*? Ma ad dd-ixřeq ijj n řęens deg ict n tecti *waha*? Maca usin-dd as i řihyun řewęae ead cwayt *waha*, aqa turu-dd ięenjiren nnes.” ⁹“‘Ma iři ad arzmeę uęeddis nhřa ma jjię *tt* ad taru?’ iqqar SIDI. ‘Ma Necc wenni issarawen *timęarin*, ad *asent* bellęę *taeeddist*?’ iqqar AREBBI nmem.”

¹⁰“Faręem ak-d Urcalim d sřiwřiwem xam, *a* marra kenniw inni tt ittexsen. Faręem xas s usřiwřiw, marra *kenniw* inni tuęa xas iceęnen! ¹¹ęima ad tetęedem, ad tejjinwem ęar ibbac nnes curen s ufewweę, ęima ad teswem s tyawant u ad tarrim meęri zeg uęuęi nnes!

¹²“Maęar ammu i iqqar SIDI ‘Aqa da, Necc ad as ssizzřeq řehna am yęzar uca aęuęi n řęgnus am teęzart ięemmřen, ęima kenniw ad *zzayes* tetęedem. Ad kenniw arbun x tmeęęaęin u ad daywem sşhinnben x ifadden. ¹³Am aryas nni tessřehha as yemmas, ammu kenniw i ęa sseřhuę, di Urcalim ad kenniw ssfewwjen. ¹⁴Ad tżarem aęa, ad ifarę wuř nwem uca ixsan nwem ad ttwanęecen am arrbie aziza. Ammu i ęa ittwassen ufus n SIDI ęar imsexxaren nnes, *maca* Netta ad isxed x řeedyan nnes.’”

¹⁵“‘Minzi, xzar, ad dd-yas SIDI di tmessi, uca ikarruten nnes *ggin* am tęaryadę, ęima ad ixřef lęadab nnes s wesear u asear nnes s ięudaq n tmessi. ¹⁶Maęar SIDI ad iękem marra ddat ak-d idammen s tmessi d ssif uca inni i ęa ittwanęen zi SIDI ad iřin d atęas. ¹⁷*Marra* inni issqeddsen d issizzdigen ixef nsen di řemraęat awarni i yijjen, inni ittetten aysum n iřfan uřa d nnei n řmař d ięardayen, aqa marra nitni ad ttwaęęan!’, *ammu i* iqqar SIDI.”

¹⁸“‘Nnec *ad xęęsey* timeęęa nsen d ixarřisen nsen, uca ad imsar ad ssmuney marra řęgnus d iřsawen u nitni ad dd-asen ad żaren aęuęi inu. ¹⁹Necc ad ggeę řeęřamet jarasen uca ad ssekkey inni zzaysen innejmen ęar řęgnus, ęar Tarcic, Ful d Lud, imjebbaden n řqews, ęar Tubal d Yawan, ęar tegzirin igęwęen, tinni war isřin řexbar xafi u war izrin aęuęi inu. Nitni ad barręen aęuęi inu i řęgnus, ²⁰ad awyen aytmatwem zi marra řęgnus d tawhibt i SIDI: x iysan d ikarruten, di řekrasi ittwarebbun, x isardan d iřeyman n ict n tgeerurt, ęar wedrar inu amqeddes, ęar Urcalim, *ammu i* iqqar SIDI inu, am mammecc ttawyen ayt n Israyil tawhibt *n řyięet* di tqedduęt tezdig ęar Taddart n SIDI. ²¹Uřa zzaysen ad farzey *ca maęend ad iřin* d ikehhanen d Ilawięen!’, iqqar SIDI. ²²‘Maęar am uęenna n jdid d temmurt n jdid nni ęa ggeę ad bedden ztat i wudem inu’, iqqar SIDI, ‘ammu i ęa *teęqim* tbedd uřa d zzarięet nwem d isem nwem *zzat i wudem inu*. . . ²³Ad imsar zi qae abeddi n yuyur ęares ař qae abeddi nneyni u zeg wass n ssebt ęares ař ass n ssebt nneyni ad dd-asen marra iwdan maęend ad wuđaren ztat i wudem inu!’, *ammu i* iqqar SIDI. . . ²⁴‘Nitni ad ffęen, ad żařen řxecbat n veryazen nni xafi iceędan, maęar akecca nsen eemmarş war ittmetti uřa d timessi nsen eemmarş war ttexsi. Ad iřin d nnei i marra iwdan.’”

66:5 lca. 5:19

66:12 lca. 49:22; 60:4

66:22 lca. 65:17; 2 Bę. 3:13; Asa. 21:1

66:23 ‘marra iwdan’ - s Teibranit ‘marra ddat’.

66:24 ‘marra iwdan’ - s Teibranit ‘marra ddat’.